

Stichting
Pensioenfonds
Astellas

Stichting Pensioenfonds Astellas
Sylviusweg 62, 2333 BE Leiden
Telefoon : 088 - 116 2000
Email : pf-astellas@azl.eu
Internetsite : www.pensioenfondsastellas.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41168442
BTW-nummer 8014.81.107 B01

Jaarverslag 2020

Missie

Stichting Pensioenfonds Astellas wil voor zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een toekomstbestendig en betrouwbaar pensioenfonds zijn dat de pensioenaanspraken kan blijven waarmaken.

Inhoud

	Pagina
Bestuur en organisatie	5
Meerjarenoverzicht	7
Bestuursverslag	
Algemeen	9
Risicoparagraaf	38
Beleggingen	48
Oordeel certificerend actuaris	51
Vooruitblik 2021	51
Gebeurtenissen na balansdatum	52
Verantwoordingsorgaan	
Verslag Verantwoordingsorgaan	55
Reactie bestuur op verslag van het Verantwoordingsorgaan	58
Visitatiecommissie	
Samenvatting Bevindingen Visitatie 2020	59
Reactie bestuur op bevindingen visitatiecommissie	62
Jaarrekening	
Balans per 31 december	64
Staat van baten en lasten	66
Kasstroomoverzicht	68
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	69
Toelichting op de balans per 31 december	74
Gebeurtenissen na balansdatum	82
Toelichting op de staat van baten en lasten	83
Resultaatbestemming	89
Risicoparagraaf	90
Overige gegevens	
Statutaire bepalingen resultaatbestemming	99
Actuariële verklaring	100
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	102

Pagina**Bijlagen**

Financiering	113
Uitvoering	113
Begrippenlijst	114

Bestuur en organisatie

Bestuur per 31 december 2020

<i>Benoemd vanuit werkgeverszijde</i>	
vacature ¹⁾	voorzitter
Mevrouw N. van den Berg (1959)	secretaris

<i>Benoemd vanuit werknemerszijde</i>	
De heer A. Beijert (1981)	
De heer O. O. van den Hoven (1984)	

<i>Gekozen door en uit pensioengerechtigden</i>	
De heer G.A. Roders (1954)	

Sleutelfunctiehouders per 31 december 2020

De heer A. Beijert	SFH Internal Audit
De heer O.O. van den Hoven	SFH Risico Beheer
De heer H. Veerman	SFH Actuaariaat

Verantwoordingsorgaan per 31 december 2020

De heer M.J.J. van Rijswijk (1977)	vertegenwoordiger van de werkgever (voorzitter)
De heer B. ter Schure (1962)	vertegenwoordiger van de deelnemers
De heer S. de Wit (1950)	vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden (secretaris)

Compliance officer per 31 december 2020

De heer H. Pullen	TriVu, Zevenbergen
-------------------	--------------------

Organisatie

Accountant	KPMG Accountants N.V., Utrecht
Actuaris (adviserend)	Towers Watson Netherlands B.V., Purmerend
Actuaris (waarmerkend)	Triple A – Risk Finance Certification B.V., Amsterdam
Administrateur	AZL N.V., Heerlen
Vermogensbeheerder	NN IP N.V., Den Haag
Custodian	KasBank N.V., Amsterdam

¹⁾ Op pagina 11 is een toelichting met betrekking tot de invulling van deze vacature opgenomen.

Meerjarenoverzicht

	2020	2019	2018	2017	2016
Aantallen					
Actieve deelnemers	715	725	738	908	929
Gewezen deelnemers	993	960	934	744	700
Pensioengerechtigden	279	256	237	225	213
Totaal aantal	1.987	1.941	1.909	1.877	1.842
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	13.728	11.872	13.674	14.610	14.506
Pensioenuitkeringen	-6.253	-5.772	-5.349	-5.017	-4.860
Beleggingen					
Belegd vermogen voor risico fonds ¹⁾	474.283	418.525	347.028	333.628	316.058
Belegd vermogen voor risico deelnemers	25.713	26.631	25.429	32.950	32.886
Beleggingsopbrengsten voor risico fonds	46.755	65.306	-2.765	8.046	24.773
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers	2.637	4.090	-351	1.515	2.007
Rendement o.b.v. total return (volgens opgave van de vermogensbeheerder) ²⁾	11,2%	18,8%	-0,5%	2,8%	8,7%
Reserves					
Algemene reserve	-51.675	-38.788	-42.786	-27.072	-39.033
Bestemmingsreserve premiedepot	526	0	0	0	0
Beleggingsreserve	74.052	64.731	58.185	55.886	53.723
Totaal reserves	22.903	25.943	15.399	28.814	14.690

1) Zie pagina 74.

2) Betreft rendement over beleggingen voor risico pensioenfonds.

	2020	2019	2018	2017	2016
Technische voorzieningen					
<i>Technische voorzieningen voor risico fonds</i>					
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	459.485	400.365	340.303	311.788	307.542
Voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	25.713	26.631	25.429	32.950	32.886
Totaal technische voorzieningen	485.198	426.996	365.732	344.738	340.428
Pensioenvermogen ¹⁾	507.575	452.939	381.131	373.552	355.118
Dekkingsgraad					
Aanwezig (volgens DNB-methode)	104,6%	106,1%	104,2%	108,4%	104,3%
Beleidsdekkingsgraad	99,9%	104,0%	108,5%	107,1%	101,8%
Vereiste dekkingsgraad	115,3%	115,2%	115,9%	116,2%	115,8%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,0%	104,0%	103,9%	103,9%	103,9%
Rente o.b.v. rentetermijnstructuur	0,20%	0,80%	1,44%	1,57%	1,41%
Kostenratio's					
Totale pensioenuitvoerings- en administratiekosten	758	708	829	813	767
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (in euro)	763	722	850	717	671
Kosten vermogensbeheer	1.273	1.352	1.510	1.454	1.437
Transactiekosten	285	323	291	200	167
Totale kosten vermogensbeheer	1.558	1.675	1.801	1.654	1.604
Kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,29%	0,34%	0,41%	0,41%	0,42%
Transactiekosten in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,06%	0,08%	0,08%	0,05%	0,05%
Totale kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,35%	0,42%	0,49%	0,46%	0,47%

1) Het pensioenvermogen is de som van de reserves (excl. bestemmingsreserve premiedepot) en de totale technische voorzieningen.

Bestuursverslag

Algemeen

Het pensioenfonds geeft uitvoering aan het pensioenreglement zoals overeengekomen in de met Astellas B.V. en haar gelieerde ondernemingen afgesloten uitvoeringsovereenkomst, met inachtneming van de bepalingen vastgelegd in de Pensioenwet.

Uitgangspunt bij het handelen van iedere individuele bestuurder en het bestuur als geheel is dat wordt gehandeld in het belang van alle belanghebbenden bij het pensioenfonds rekening houdend met de korte en lange termijn effecten van de genomen maatregelen. Het bestuur richt zich bij de vervulling van zijn taak naar de belangen van de bij het pensioenfonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de werkgever en zorgt ervoor dat deze zich op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

In dit bestuursverslag legt het bestuur verantwoording af over de naleving van de Code Pensioenfonds 2018.

Profiel

Stichting Pensioenfonds Astellas

Stichting Pensioenfonds Astellas (hierna: het fonds) is een ondernemingspensioenfonds verbonden aan de onderneming Astellas B.V. en de aan haar gelieerde ondernemingen in Nederland.

Het pensioenfonds heeft de stichting als rechtsvorm en is statutair gevestigd in Leiden. In overeenstemming met de statuten wordt hierbij verslag uitgebracht over boekjaar 2020. De in het verslag vermelde bedragen zijn op basis van duizenden euro, tenzij anders is aangegeven.

Doelstelling

Statutaire doelstelling

Het doel van het fonds is het verstrekken en uitkeren van een ouderdomspensioen ten behoeve van de (gewezen) deelnemers. Dit ouderdomspensioen gaat in op de pensioendatum en is een aanvulling op de AOW-uitkering die door de overheid wordt uitbetaald. Daarnaast verstrekt het fonds nabestaandenpensioenen welke, in geval van overlijden van de (gewezen) deelnemer, aan diens partner en/of kinderen worden uitgekeerd. Bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer kan de pensioenverzekering worden voortgezet.

De financiering van de pensioenvoorziening vindt plaats door bijdragen van de aangesloten werkgever en werknemers. De afspraken met betrekking tot de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en de aangesloten werkgever.

Het fonds heeft een actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn) opgesteld waarin is gemotiveerd welk beleid wordt gevoerd om de doelstelling van het fonds te kunnen realiseren. In de abtn wordt nader ingegaan op de opzet van het pensioenfonds, de organisatie van het fonds, de inhoud en uitvoering van de pensioenregeling (pensioenovereenkomst), de financiële opzet (grondslagen,

beleidskader en sturingsmiddelen), hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem inclusief risicomanagement en de opzet van de administratieve organisatie en interne controle alsmede de inhoud van de uitvoeringsovereenkomsten.

Missie, visie en strategie

Het fonds heeft een missie, visie en strategie waarmee het fonds invulling geeft aan artikel 102a Pensioenwet en aan zijn statutaire doel. Vanwege de verschillende belangen waarmee Pensioenfonds Astellas op een evenwichtige wijze rekening dient te houden is het van belang dat het bestuur van het fonds vaststelt wat het op de lange termijn wil realiseren. Deze lange termijn doelstellingen worden vastgelegd in een missie en in uitgangspunten om deze missie te verwezenlijken (strategie). Uit deze missie blijkt waar het fonds voor staat (visie), welke opdracht het fonds wil vervullen en welke waarden en normen Pensioenfonds Astellas kenmerken.

De missie luidt:

‘Stichting Pensioenfonds Astellas wil voor zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een toekomstbestendig en betrouwbaar pensioenfonds zijn dat de pensioenaanspraken kan blijven waarmaken.’

De visie luidt:

‘Het pensioenfondsbestuur wil, rekening houdend met de belangen van alle belanghebbenden, samen met deze belanghebbenden bouwen aan een goed pensioen voor iedereen.’

Het pensioenfonds Astellas doet dit binnen de kaders die sociale partners naar de toekomst toe bepalen.

Het pensioenfonds Astellas heeft als ambitie een nominaal pensioen, waarbij koopkrachtbehoud wordt gefinancierd uit eventuele beleggingsrendementen.’

De strategie luidt:

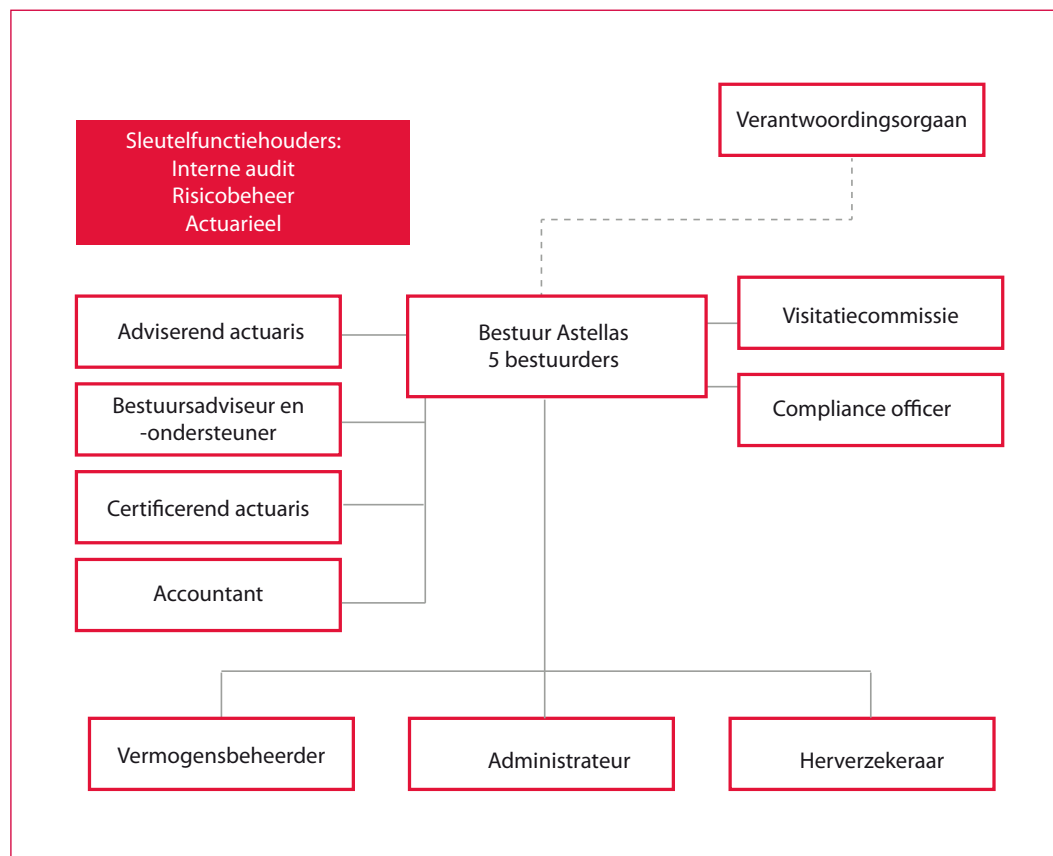
‘Het uitvoeringsbeleid van het pensioenfonds is gebaseerd op en vloeit voort uit de resultaten van een ALM-studie, waarvan de uitkomsten in de praktijk regelmatig worden getoetst. Hierover wordt in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen met alle belanghebbenden gecommuniceerd.’

Structuur

Statuten

De statuten van Pensioenfonds Astellas zijn in het verslagjaar geactualiseerd en op 28 april 2020 notarieel verleden. Het bestuur heeft op 11 december 2020 besloten tot een statutenwijziging (update). Deze wijziging zal in het eerste kwartaal van 2021 definitief worden vastgesteld door het bestuur en notarieel worden verleden.

Organogram

Bestuur

Het bestuur, dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de door de werkgever toegezegde pensioenregeling, bestaat uit vijf personen: twee bestuurders worden voorgedragen door de werkgever, twee bestuurders worden voorgedragen door de Centrale Ondernemingsraad en één bestuurder wordt gekozen door en uit de pensioengerechtigden. De bestuurders worden voor een periode van vier jaar benoemd door het bestuur en treden af volgens een rooster van benoemingen. Na afloop van deze periode kunnen bestuurders maximaal twee maal worden herbenoemd.

Rooster van benoemingen per 31 december 2020:

A. Beijert	1-1-2017 tot 1-1-2021
N. van den Berg	1-1-2018 tot 1-1-2022
O. van den Hoven	22-3-2019 tot 1-1-2023
G. Roders	22-3-2019 tot 1-1-2023
D. Vis (aspirant tot 8-2-2021)	8-2-2021 tot 1-1-2025
F. Amsing (aspirant tot 10-3-2021)	10-3-2021 tot 1-1-2025

De zittingstermijn van de heer Veenliet, vertegenwoordiger van de werkgever en tevens bestuursvoorzitter, liep af per 1 januari 2020. De werkgever heeft de heer Veenliet voorgedragen voor herbenoeming voor een zittingstermijn van vier jaar. In aansluiting op deze voordracht heeft het bestuur in de bestuursvergadering van 13 december 2019 besloten om de heer Veenliet per 1 januari 2020 te

herbenoemen als bestuurslid van het fonds en hem tevens wederom aan te wijzen als bestuursvoorzitter. Tot ontsteltenis van het bestuur is de heer Veenvliet op 30 september 2020 geheel onverwacht overleden. Het bestuur verloor met de heer Veenvliet een zeer deskundig voorzitter, met een brede vakkennis en een sterke visie. De heer Veenvliet zocht naar de verbinding, om daar samen sterker van te worden. Hij wordt herinnerd als een uiterst deskundig en zeer aimabel persoon die zeer betrokken was bij het fonds. Met het heengaan van de heer Veenvliet is terstond een einde gekomen aan zijn lidmaatschap aan het bestuur.

Mevrouw Van den Berg, secretaris van het fonds heeft vanaf 1 oktober 2020 de taak van waarnemend voorzitter op zich genomen. Voorts heeft het bestuur richting de werkgever als voordragende partij de wens uitgesproken om een kandidaat voor te dragen die op alle aandachtsgebieden beschikt over tenminste geschiktheidsniveau B. De werkgever heeft ter invulling van de ontstane vacature de heer D.J. Vis voorgedragen. Het bestuur heeft tijdens de bestuursvergadering van 11 december 2020 vastgesteld dat de heer Vis voldoet aan de door het bestuur opgestelde profielschets en het voorgenomen besluit genomen de heer Vis te benoemen tot voorzitter en bestuurslid met aandachtsgebied beleggingen. Op 8 februari 2021 heeft De Nederlandsche Bank (DNB) ingestemd met de benoeming van de heer Vis.

De zittingstermijn van de heer Beijert, vertegenwoordiger van de werknemers in het bestuur, eindigde op 31 december 2020. De heer Beijert heeft zich niet beschikbaar gesteld voor herbenoeming. Na voordracht door de Centrale Ondernemingsraad is de heer Amsing als beoogd opvolger van de heer Beijert in januari 2020 benoemd tot aspirant bestuurslid. Hierdoor heeft de heer Amsing al de nodige ervaring binnen het bestuur kunnen opdoen en de Governance Leergang Geschikt worden op Niveau A met goed gevolg kunnen afronden. In de bestuursvergadering van 11 december 2020 heeft het bestuur de heer Amsing benoemd tot bestuurslid en beoogd sleutelfunctiehouder interne audit onder voorbehoud van instemming door DNB. Op 5 februari 2021 is de heer Amsing ter toetsing voorgedragen aan DNB. Op 10 maart 2021 heeft DNB de voordracht goedgekeurd.

Het bestuur vergaderde zeven maal regulier in het verslagjaar, waarvan zes vergaderingen digitaal plaatsvonden als gevolg van de getroffen maatregelen rondom de COVID-19 pandemie. De digitale vergaderingen zijn telkens in twee verkorte sessies gehouden, daar digitaal vergaderen een andere inspanning vereist dan fysiek vergaderen. Het bestuur heeft twee keer met de visitatiecommissie en drie keer met het verantwoordingsorgaan overlegd. Daarnaast heeft het bestuur ook een informatiesessie met sociale partners belegd.

Het bestuur kent geen commissiestructuur maar heeft aandachtsgebieden toebedeeld aan de bestuursleden. Er zijn separate beleggingsvergaderingen en communicatievergaderingen belegd. In het verslagjaar hebben vijf beleggingsvergaderingen plaatsgevonden en zeven communicatievergaderingen.

De belangrijkste aandachtspunten in het verslagjaar waren:

- de gevolgen van de COVID-19 crisis;
- het plotseling overlijden van de voorzitter in september 2020;
- overleg met de werkgever en sociale partners;
- de financiële positie van het fonds;
- actuele ontwikkelingen in de pensioensector (nieuw pensioenstelsel, Brexit);
- pensioenadministratie;
- het pensioenbeleid (waaronder premie- en toeslagbeleid);
- het beleggingsbeleid, (I)MVB/ESG;
- het governancebeleid (waaronder het integriteits- en beloningsbeleid);
- het communicatiebeleid;
- het uitbestedingsbeleid en risicomanagement;
- herijking van de overeenkomsten met NNIP en AZL;
- de wijziging van fondsdocumenten, zoals de ABTN, statuten en de pensioenreglementen;
- bestuursverslag en de jaarstukken 2019;

- naleving van de Code Pensioenfonds;
- haalbaarheidstoets;
- herstelplan;
- financieel crisisplan;
- toekomst(bestendigheid) van het fonds.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld, bestaande uit een vertegenwoordiger van de werkgever, een vertegenwoordiger van de deelnemers gekozen door en uit de (actieve) deelnemers en een vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden, gekozen door en uit de pensioengerechtigden. Het bestuur vergadert minimaal tweemaal per jaar met het verantwoordingsorgaan.

Daarnaast zijn de leden van het verantwoordingsorgaan betrokken bij de selectie van de (leden van) de visitatiecommissie en van het verantwoordingsorgaan zelf en worden zij uitgenodigd bij eventuele studiedagen van het bestuur. De leden van het verantwoordingsorgaan worden formeel benoemd door het bestuur.

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan als vertegenwoordiger van de bij het fonds betrokken (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever.

De benoemingsperiode van de heer De Wit, vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan, liep af per 31 december 2020. De heer De Wit heeft zich herkiesbaar gesteld en bleek, na afloop van de termijn tot kandidaatstelling, tevens enige kandidaat. Het bestuur heeft de heer De Wit in de bestuursvergadering van 11 december 2020 met ingang van 1 januari 2021 herbenoemd als lid van het verantwoordingsorgaan.

De heer Kooijman is per 1 juli 2020 afgetreden als lid van het verantwoordingsorgaan. De heer Kooijman was vertegenwoordiger van de (actieve) deelnemers. Vanwege het vertrek van de heer Kooijman bij de werkgever is hij niet langer actief deelnemer van het fonds en kon hij zijn lidmaatschap als vertegenwoordiger van de deelnemers niet langer voortzetten. Naar aanleiding van de oproep tot kandidaatstelling heeft de heer Ter Schure zich kandidaat gesteld. Het bestuur heeft geconstateerd dat de heer Ter Schure voldoet aan de vereisten in het functieprofiel. Het bestuur heeft de heer Ter Schure in de bestuursvergadering van 18 september 2020 als lid van het verantwoordingsorgaan benoemd ter opvolging van de heer Kooijman.

Rooster van benoemingen verantwoordingsorgaan per 31 december 2020:

M.J.J. van Rijswijk	1-1-2020 tot 1-1-2023
A.S. de Wit	1-1-2018 tot 1-1-2021
B. ter Schure	18-9-2020 tot 1-7-2023

In dit bestuursverslag wordt separaat verslag gedaan van de bevindingen van het verantwoordingsorgaan ten aanzien van het door het bestuur in 2020 gevoerde beleid.

Intern toezicht

In het kader van goed pensioenfondsbestuur draagt het bestuur zorg voor intern toezicht.

Als voorgeschreven door de Wet Versterking Bestuur Pensioenfonds zal het bestuur jaarlijks een visitatie laten verrichten door een visitatiecommissie. Het bestuur heeft een contract afgesloten met VC Holland, met de mogelijkheid van tussentijdse opzegging. In 2021 heeft het bestuur een visitatie over het verslagjaar 2020 laten uitvoeren. De samenvatting van het verslag van de visitatiecommissie is verderop in dit verslag separaat toegevoegd.

Zoals te doen gebruikelijk heeft het bestuur de actiepunten uit de visitatie over het verslagjaar 2020 verwerkt in een 'actiepuntenlijst'. Voor de bevindingen van de visitatiecommissie over het verslagjaar 2020 wordt verwezen naar de 'Samenvatting Bevindingen Visitatie 2020' die separaat aan het bestuursverslag is toegevoegd.

Sleutelfunctiehouders

Met ingang van 13 december 2019 is de heer H. Veerman, werkzaam bij Triple A, benoemd tot sleutelfunctiehouder van de actuariële functie.

Met ingang van 9 maart 2019 is de heer Van den Hoven (bestuurslid) benoemd tot waarnemend sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie en met ingang van 22 oktober 2020 tot sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie.

Met ingang van 9 maart 2019 is de heer Beijert (bestuurslid) benoemd tot waarnemend sleutelfunctiehouder van de interne auditfunctie. Met ingang van 22 oktober 2020 tot en met 31 december 2020 is de heer Beijert benoemd tot sleutelhouder van de interne auditfunctie. De taken van de vervuller worden uitgevoerd door BDO. De heer Amsing, is vanaf 1 januari 2021 benoemd tot waarnemend sleutelfunctiehouder interne audit en vanaf 10 maart 2021 sleutelfunctiehouder interne audit.

Compliance officer

De compliance officer houdt toezicht op de naleving van deze gedragscode en adviseert het Bestuur over de uitleg en de toepassing van de bepalingen in de gedragscode. De volgende werkzaamheden vallen onder taken van de compliance officer.

Beheer

- Signaleren en beoordelen van interne (organisatorische) en externe ontwikkelingen;
- Signalering en monitoring benodigde wijziging compliance documenten;
- Het adviseren en informeren van verbonden personen over de uitleg en toepassing van de gedragscode;

Toezicht

- Uitvraag gedragscode (1x per jaar na afloop boekjaar; digitaal);
- Opleveren jaarrapportage en samenvatting ten behoeve van het bestuursverslag;
- Toelichting tijdens bestuursvergadering;

Advisering

- Advies compliance documenten (inhoudelijk en/of onderlinge samenhang);
- Bewustwording;
- Begeleiding SIRA;
- Behandeling incidenten en misstanden/vertrouwenspersoon;
- Overige advisering op verzoek;
- Aanbevelingen doen op het gevoerd beleid op het gebied van compliance met als doel te voldoen aan externe wet- en regelgeving en interne regels.

Op 18 juni 2018 heeft het bestuur een contract gesloten met Maatschap TriVu voor de periode van 1 juli 2018 tot en met 31 december 2021. Mevrouw Agema was benoemd als compliance officer. Medio 2019 is dhr. Pullen, ook werkzaam bij Maatschap TriVu, door het bestuur benoemd als compliance officer ter opvolging van mevrouw Agema wegens uitdiensttreding van mevrouw Agema bij TriVu.

In het verslagjaar zijn door de compliance officer geen bijzonderheden gemeld. Wel heeft de compliance officer enkele aanbevelingen gedaan.

Het bestuur neemt de aanbevelingen van de compliance officer ter harte.

De bestuursleden melden hun nevenfuncties aan de compliance officer. De volgende bestuursleden verrichten de in onderstaand overzicht opgenomen nevenfuncties:

Naam bestuurder	Nevenfuncties
N. van den Berg	Lid BO kring Ballast Nedam Stap Bestuurslid Bpf Waterbouw Bestuurslid Bpf Bouw Eigenaar Van den Berg HR & Legal Advies
G..A. Roders	Lid Raad van Toezicht Care4Homecare
D.J. Vis	Werkgeversvoorzitter BPF Schilders Voorzitter belanghebbendenorgaan Ballast Nedam bij APF STAP Lid RvT PPF APG Projectleider nieuw pensioencontract BPOA/SPOA (Openbaar Apothekers) Lid RvC GoCredible Voorzitter buurt- en tennisvereniging PST (vrijwilligerswerk)

De werknemersvertegenwoordigers in het bestuur vervullen dagelijkse werkzaamheden uit hoofde van hun functie bij de aangesloten onderneming.

Communicatie

Het bestuur hecht aan effectieve en juiste communicatie. Het fonds beschikt over een communicatieplan 2020-2021. Als algemene doelstelling voor dit communicatieplan geldt het bevorderen van transparantie over pensioenen en het stimuleren van pensioenbewustwording voor alle doelgroepen (deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden). In de Pensioenwet wordt dit omschreven als inzicht, overzicht en uitzicht.

Het gaat dan om:

- Informeren van deelnemers over het pensioen in het algemeen (basiskennis), over wijzigingen in de privésfeer die gevolgen voor het pensioen kunnen hebben (life events) én over de eigen pensioensituatie in relatie tot de pensioenregeling.
- Helpen bij en aanzetten tot het tijdig maken van keuzes en nemen van acties.
- Bevorderen van het bewustwordingsproces en positieve houding ten aanzien van pensioen in het algemeen, kennis van het eigen pensioen en van het pensioenfonds Astellas. Pensioen is een belangrijke secundaire arbeidsvoorwaarde binnen de totale beloning van werknemers.

Het communicatieplan wordt jaarlijks geëvalueerd. Namens het bestuur is een bestuurder, de heer Roders, speciaal belast met het coördineren van de communicatie-activiteiten en voorbereiding van besluitvorming ten aanzien van communicatie onderwerpen.

Communicatie deelnemers, pensioengerechtigden en slapers

In 2020 is extra aandacht besteed aan de volgende thema's:

- Wijzigingen pensioenreglement en periode jaarlijkse inkoop;
- Wijze van informatievoorziening en –uitwisseling, waaronder:
 - digitaal communiceren;
 - informatie sessies;
 - vervangen van tekst door beeld (video/animatie);

- het al dan niet in stand houden van de Engelstalige communicatie naar de deelnemers;
- het nieuwe pensioenstelsel en de gevolgen daarvan voor de deelnemers;
- oproep kandidaatstelling Verantwoordingsorgaan in verband met het einde van de zittingstermijn van de gekozen vertegenwoordiger.

Het fonds heeft in de maanden juni en juli 2020 een deelnemerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder de actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Het bestuur heeft kennis genomen van de resultaten uit dit onderzoek. Uit het onderzoek blijkt dat de communicatie van het fonds over het algemeen prima wordt gewaardeerd. Dat betekent dat het communicatiebeleid op dezelfde manier kan worden doorgezet. Wel wordt geadviseerd om het taalgebruik te vereenvoudigen. Dit advies wordt meegenomen in de actualisatie van het communicatieplan.

De website van het fonds neemt een belangrijke plaats in bij de communicatie-activiteiten van het fonds. Op de website worden regelmatig nieuwsberichten gepubliceerd. Maandelijks wordt informatie verstrekt over de ontwikkeling van de (beleids) dekkingsgraad van het fonds.

Pensioen 1-2-3 en Pensioenvergelijker

Pensioen 1-2-3 is een digitaal communicatiemiddel dat iedere pensioenuitvoerder op grond van de Wet pensioencommunicatie moet gebruiken. Dit document bestaat uit drie lagen. De deelnemer krijgt gelaagde informatie over zijn pensioenregeling. Laag 1 bevat een beknopte weergave van de pensioenregeling. In laag 2 worden de onderdelen uit laag 1 uitgebreider beschreven. Laag 3 bestaat uit documenten die bij de regeling horen, bijvoorbeeld het pensioenreglement. De Pensioen 1-2-3 van het fonds is op de website te vinden.

Ook is voor deelnemers de Pensioenvergelijker beschikbaar. De Pensioenvergelijker is een checklist die de deelnemer helpt om twee regelingen met elkaar te vergelijken. Hoewel het niet wettelijk verplicht is, heeft het fonds de pensioenvergelijker gevuld met informatie over de eigen pensioenregeling. Deze is terug te vinden op de website van het pensioenfonds.

UPO

Het UPO (Uniform Pensioen Overzicht) is uitgebreid met een navigatiemetafoor, waarmee de deelnemers over het bereikbare pensioen en de gewezen deelnemers over het opgebouwde pensioen in drie scenario's (pessimistisch, neutraal en optimistisch) worden geïnformeerd.

Uitbestede werkzaamheden

De pensioenadministratie (deelnemersadministratie en pensioenbetalingen) en de financiële administratie worden verzorgd door AZL N.V. te Heerlen.

Het beheer en de administratie van de DC regeling en de DC kapitalen wordt sinds 2018 verzorgd door NN Investment Partners B.V.

Het vermogen van het fonds en de beleggingsadministratie worden beheerd door NN Investment Partners N.V. te Den Haag die als fiduciair vermogensbeheerder optreedt. NN Investment Partners N.V. werkt hierbij op basis van de door het bestuur vastgestelde richtlijnen met betrekking tot het vermogensbeheer. Caceis is de custodian van het fonds.

De compliance werkzaamheden zijn uitbesteed aan Maatschap TriVu. De sleutelfunctie Internal Audit wordt vervuld door BDO.

Het bestuur heeft de bestuursadvisering en -ondersteuning uitbesteed aan AZL. Voor actuariële werkzaamheden en adviezen maakt het bestuur gebruik van de diensten van Willis Towers Watson. Voor de waarmerking van de voorziening pensioenverplichtingen maakt het bestuur gebruik van de waarmerkende actuariële diensten van Triple A – Risk Finance Certification B.V.

De controle van de administratie en de jaarrekening wordt verricht door KPMG Accountants N.V. te Utrecht.

Het fonds heeft de rechten en plichten van de externe partijen vastgelegd in schriftelijke overeenkomsten met daar waar van toepassing een Service Level Agreement (SLA).

Wet- en regelgeving

Code Pensioenfonds 2018

De in 2018 herziene Code Pensioenfonds is wettelijk verankerd. De normen in de Code zijn een aanvulling op wet- en regelgeving. De normen in de Code zijn weliswaar leidend, maar de Code laat ruimte voor eigen verantwoordelijkheid van het pensioenfondsbestuur. Het fonds mag de Code daarom naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'- beginsel. Afwijken van de norm is dus mogelijk, als daar een goede reden voor is en hierover verantwoording wordt afgelegd in het jaarverslag.

In het navolgende overzicht zijn de normen van de Code opgenomen waaraan het pensioenfonds in het verslagjaar niet (volledig) heeft voldaan en de motivatie daarvan.

Normen uit de Code Pensioenfonds waarvan door het fonds is afgeweken in 2020:

normnummer	Inhoud norm	Toelichting op afwijking
33	In zowel het bestuur als in het VO is er ten minste één man en één vrouw. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	De samenstelling van het bestuur voldoet aan deze norm. Die van het VO niet. Het VO streeft dit na voor zover mogelijk gelet op de beperkte beschikbaarheid van geschikte kandidaten. Het bestuur heeft in het verslagjaar, ter bevordering van de diversiteit, een diversiteitsbeleid opgesteld. Onderdeel daarvan zijn specifieke maatregelen ter bevordering van diversiteit in verantwoordingsorgaan. Bij gelijke geschiktheid van kandidaten gaat de voorkeur uit naar een vrouwelijke kandidaat. Bij benoeming van nieuwe leden VO vraagt het bestuur er aandacht voor dat kandidaten uit bepaalde groepen zich beschikbaar stellen teneinde de diversiteit te bevorderen.

De Code Pensioenfonds 2018 verplicht tot het opnemen van een rapportage in het jaarverslag over de naleving van acht omschreven rapportagenormen. Hierna wordt een overzicht gegeven van deze rapportagenormen met de bijbehorende toelichting.

normnummer	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Inzicht in de risico's op korte en lange termijn wordt geboden in de paragrafen 'Korte termijn risicohouding' en 'Lange termijn risicohouding' die onderdeel zijn van het hoofdstuk 'Risicomanagement'. Verantwoording over de gemaakte beleidskeuzes vindt plaats middels het bestuursverslag. Daarbij wordt verwezen naar met name de volgende hoofdstukken: 'Pensioenregeling', 'Communicatie', 'Beleggingen', 'Bestuur en organisatie', 'Uitbestedingsbeleid' en 'Risicomanagement'. Daarnaast zijn diverse beleidsdocumenten beschikbaar via de website van het fonds.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Er is een competentieprofiel opgesteld waaraan bestuurders worden getoetst. Ook worden aspirant bestuursleden in de gelegenheid gesteld gedurende het jaar voorafgaand aan hun benoeming in de vergaderingen aanwezig te zijn als toehoorder. Het bestuur kent een geschiktheidsplan. Het bestuur is divers samengesteld, met een jongere bestuursleden en 1 vrouwelijk bestuurslid. Het VO is een afspiegeling van werkgever, werknemers en gepensioneerden. Voor vertegenwoordigers van werknemers en gepensioneerden worden verkiezingen georganiseerd. De uitkomst van deze verkiezingen is voor het bestuur een gegeven. Bij de kandidaatstelling wordt door het bestuur aangedrongen op diversiteit. Diversiteit is vastgelegd in beleid. Bij werving in de toekomst wordt, waar mogelijk, specifiek aandacht besteed aan groepen die onvoldoende/ minder vertegenwoordigd zijn. Bij gelijke geschiktheid wordt de voorkeur gegeven die het meest passend is in het kader van deze diversiteitsnorm.

Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Niet volledig, de afwijking is hiervoor toegelicht.	In het hoofdstuk 'Governance' onder 'Diversiteit' rapporteert het bestuur over de diverse samenstelling van fondsorganen, de doelen ten aanzien van diversiteit en de stappen voor het bevorderen van diversiteit. Het bestuur heeft in het verslagjaar, ter bevordering van de diversiteit, een diversiteitsbeleid opgesteld. Onderdeel daarvan zijn specifieke maatregelen ter bevordering van diversiteit in verantwoordingsorgaan
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	Dit maakt onderdeel uit van de werkzaamheden van de visitatiecommissie. Een samenvatting van het visitatierapport is opgenomen in dit bestuursverslag in het hoofdstuk 'Visitatiecommissie'.
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	Zie de paragraaf 'Missie, visie en strategie' als onderdeel van het hoofdstuk 'Bestuur en organisatie' in dit bestuursverslag.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	De afspraken binnen het fonds over integriteit zijn vastgelegd in de Gedragscode van het fonds. De naleving van deze gedragscode wordt jaarlijks getoetst door de compliance officer. In het hoofdstuk 'Governance' onder 'Gedragscode / Compliance Officer' rapporteert het bestuur hierover.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	In het hoofdstuk 'Governance' wordt in de uitvoering van beleid gerapporteerd over de behandeling van klachten en geschillen. De klachten- en geschillenprocedure is beschikbaar op de website van het fonds.

De Monitoringscommissie ziet toe op de naleving van de Code Pensioenfondsen. De Stichting Zelfregulering Pensioenfondsen draagt zorg voor de financiering van de Monitoringcommissie en de Ombudsman Pensioenen namens de pensioensector. Ten behoeve van deze financiering vraagt de Stichting verplichte bijdragen aan de pensioenfondsen, die actief zijn in Nederland.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Het fonds heeft in 2019 de Algemene Verordening Gegevensbescherming geïmplementeerd. In juli 2019 heeft de Pensioenfederatie de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen gepubliceerd. De Gedragslijn beoogt een sector breed kader te bieden voor de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De Gedragslijn is per 1 januari 2020 in werking getreden.

Om de naleving van de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen (AVG) te waarborgen en dit aantoonbaar te maken heeft het fonds de volgende activiteiten en beheersmaatregelen uitgevoerd.

Door AZL wordt jaarlijks een Privacy rapportage opgeleverd. In deze rapportage wordt eerst beschreven hoe de privacy in het bestaande privacy raamwerk van AZL is geborgd. Het bestuur is geïnformeerd over welke maatregelen, instructies en procedures AZL neemt om te zorgen voor een gedegen privacy raamwerk. Tevens is toegelicht welke acties in 2020 zijn uitgevoerd en wordt inzichtelijk gemaakt welke ontwikkelingen zich in 2020 hebben voorgedaan. Ook is stilgestaan bij de inwerkingtreding van de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen van de Pensioenfederatie. Deze Privacy rapportage wordt beoordeeld door het bestuur en besproken in de bestuursvergadering en is nog onder handen.

Sleutelfuncties

Per 13 januari 2019 is de IORP-II richtlijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving.

De Pensioenwet verplicht een pensioenfonds te beschikken over een aantal sleutelfuncties ter ondersteuning van de governance van het fonds. Het betreft de volgende sleutelfuncties:

- een risicobeheerfunctie;
- een intern auditfunctie;
- een actuariële functie.

De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Ook heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer.

De interne auditfunctie is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. De belangrijkste taak van de interne auditfunctie is het periodiek evalueren van de adequaatheid en doeltreffendheid van de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de beheerste en integere bedrijfsvoering van het pensioenfonds.

De actuariële functie heeft een controlerende rol. In het kader van de actuariële functie wordt onder meer toezicht gehouden op het berekenen van de technische voorzieningen, wordt beoordeeld of de daarbij gehanteerde methodieken en onderliggende modellen, gebruikte gegevens en aannamen passend zijn en worden, waar nodig, corrigerende maatregelen voorgesteld.

IORP II maakt een onderscheid tussen de houder van een sleutelfunctie en de personele invulling van de daadwerkelijke uitvoering van de sleutelfunctie (functievervuller), waarbij de houder de eindverantwoordelijkheid blijft houden.

In 2019 zijn de sleutelfuncties ingericht. De sleutelfunctiehouders zijn benoemd en de sleutelfunctievervullers zijn aangesteld.

De houders van de sleutelfuncties zijn getoetst en DNB heeft in het verslagjaar ingestemd met de benoeming.

De sleutelfunctiehouders rapporteren periodiek hun (materiële) bevindingen en aanbevelingen op het gebied dat onder hun verantwoordelijkheid valt aan het bestuur en de visitatiecommissie.

Over het derde en vierde kwartaal van 2019 heeft de actuariële sleutelfunctiehouder een viertal aanbevelingen gedaan voor het proces van maandelijkse vaststelling van de dekkingsgraad en beleidsvorming over de verwerking van grondslagwijzigingen:

1. Plausibiliteitscheck technische voorziening: vastleggen hoe groot afwijkingen mogen zijn alvorens tot nadere analyse wordt overgegaan. Als gevolg van het besluit van het bestuur op de tweede aanbeveling hieronder, is deze aanbeveling hiermee ondervangen.
2. Verwerking significante mutaties technische voorziening: maandelijks toetsen of er significante mutaties zijn die impact hebben op de technische voorziening. Het fonds is in het tweede kwartaal van 2020 overgegaan op maandelijkse vaststelling van de kasstromen op basis van de actuele administratie. Daarmee is dit punt opgelost.
3. Beleidsbeslissingen en grondslagwijzigingen: vastleggen in de ABTN wanneer het effect van beslissingen wordt verwerkt in de technische voorziening. Het bestuur handelde al in lijn met deze aanbeveling, echter deze was nog niet voldoende in de ABTN vastgelegd. Dit wordt in 2021 alsnog gedaan.
4. Reviewprocedure: vastleggen van het controleproces in een checklist. De actuariële sleutelfunctiehouder heeft gedurende 2020 gezien dat in het controlebestand van AZL inmiddels vastlegging van het 4-ogen principe plaatsvindt. Het bestuur zal na het boekjaar het controleproces vastleggen in een checklist.

In het eerste kwartaal van 2020 heeft de sleutelfunctiehouder opgemerkt dat uit de RiskMap over dit kwartaal blijkt dat de renteafdekking ex-post een kleinere werking heeft gehad dan beoogd (35,1% tegenover 50,0%) en dat het vereist eigen vermogen behorend bij de feitelijke beleggingsmix (112,9%) buiten de bandbreedte van de kortetermijnrisicohouding (115%-125%) ligt. Deze uitkomsten kunnen aanleiding zijn om het beleggingsbeleid goed te monitoren en indien nodig bij te stellen. In 2021 zal het bestuur in overleg treden met sociale partners om eventueel de kortetermijnrisicohouding te herzien.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Pensioenfonds Astellas wil een goed rendement op de beleggingen behalen, omdat dit een hoger pensioen oplevert. Het fonds neemt daarbij ook zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid. Naast een goed en stabiel rendement is er ook aandacht voor milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur. Daarbij is het bestuur ervan overtuigd dat deze aspecten een positieve invloed hebben op de risico-rendementsverhouding van beleggingen. Daarom heeft het bestuur beleid opgesteld voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Dit zogeheten 'MVB-beleid' is opgenomen in het beleggingsbeleid en in de beleggingsprocessen van het fonds. Het bestuur neemt economische, sociale en 'governance' (ESG) aspecten mee bij de selectie en beoordeling van beleggingsfondsen en vermogensbeheerders. Het bestuur verwacht van de vermogensbeheerders van het fonds dat zij een MVB-beleid uitvoeren dat niet afwijkt van het MVB-beleid van het fonds. Het fonds wil niet betrokken zijn bij schendingen van mensenrechten, kinderarbeid, fraude of corruptie, milieuvuiling en omstreden wapens. Het fonds heeft de ambitie bedrijven of landen uit te sluiten, die zich schuldig maken aan ESG-schendingen.

De ESG-criteria van het fonds zijn gebaseerd op internationale verdragen.

Uitsluiting en engagement

Het fonds hanteert de ESG-criteria en aan de hand van wettelijke uitsluitingslijsten. De vermogensbeheerder van het fonds voorkomt dat het fonds in 'ongewenste' bedrijven of landen belegt.

Naast 'uitsluiting' leidt de ESG-beoordeling ertoe dat met beleggingsfondsen en vermogensbeheerders die beleggen in 'ongewenste' bedrijven, de dialoog wordt gevoerd. Dialogen die bedoeld zijn om veranderingen in gang te zetten. Dit wordt ook wel

‘engagement’ genoemd. De vermogensbeheerder gaat in gesprek met de bedrijven over aspecten als milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur. Dit met als doel om beleid en uitvoering van deze bedrijven in de gewenste richting te bewegen.

De vermogensbeheerder rapporteert periodiek aan het fonds over de geselecteerde vermogensbeheerders. De verantwoording over het ESG beleid is onderdeel van deze rapportages. Vanaf 2020 rapporteert de vermogensbeheerder periodiek aan het fonds in specifieke ESG rapportages over de uitvoering van het MVB-beleid en de resultaten van de toepassing van de ESG-criteria.

Verantwoord beleggen is belangrijk voor het Bestuur. Het Bestuur is verder gegaan op de eerder ingeslagen weg en heeft in 2017 de intentieverklaring I(nternationaal) M(aatschappelijk) V(erantwoord) O(ndernemen) pensioenfondsen ondertekend. In 2018 hebben de gesprekken geleid tot een convenant tussen de pensioensector, ngo’s, overheid en vakbonden. Het Bestuur heeft besloten het ‘Brede Spoor’ van het IMVB convenant te ondertekenen.

Het zogenoemde ‘Brede Spoor’ is van toepassing op alle pensioenfondsen die het convenant hebben ondertekend. Hierin maken de pensioenfondsen afspraken over de implementatie van de richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en van de Verenigde Naties (UNGP’s). De richtlijnen zijn erop gericht om negatieve effecten van een onderneming (of de keten erachter) in kaart te brengen, te prioriteren en te adresseren.

Het fonds heeft het MVB-beleid in 2020 ook weer op de agenda gehad. Bij de selectie en monitoring van beleggingsfondsen wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het ESG-beleid van deze fondsen en de mate waarin het aansluit bij de door het pensioenfonds geformuleerde uitgangspunten. Het beleggingsbeleid houdt rekening met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Met ingang van 2020 zijn ook ondernemingen in tabak uitgesloten.

In onderstaande beschrijving wordt de huidige situatie betreffende het MVB-beleid per beheerder samengevat.

NN Investment Partners (beheerder Euro staatsleningen):

- UNPRI/UNGC onderschreven;
- Beleid voldoet aan wettelijke eisen betreffende niet-beleggen in producenten van clusterminitie.

Aberdeen Standard Investments (beheerder Euro bedrijfsobligaties):

- UNPRI/UNGC onderschreven;
- Beleid voldoet aan wettelijke eisen betreffende niet-beleggen in producenten van clusterminitie;
- Op voorhand zijn beleggingen in controversiële wapens, schenders van UN Global Compact en tabaksproducenten uitgesloten;
- Ondernemingen met een lage ESG score in sectoren met een verhoogd ESG risico worden actief uitgesloten;
- ESG is onderdeel van de fundamentele beoordeling van ondernemingen;
- Engagement is onderdeel van de dienstverlening.

Aberdeen Standard Investments (beheerder Europees niet-beursgenoteerd vastgoed):

- UNPRI/UNGC onderschreven;
- Beleid voldoet aan wettelijke eisen betreffende niet-beleggen in producenten van clusterminitie;
- ESG is integraal onderdeel van de investerings- en governanceprocessen.

CBRE (beheerder Nederlandse woningen en Europees niet-beursgenoteerd vastgoed):

- UNPRI/UNGC onderschreven;
- Beleid voldoet aan wettelijke eisen betreffende niet-beleggen in producenten van clusterminitie;
- ESG is integraal onderdeel van de investerings- en governanceprocessen.

Northern Trust (beheerder aandelen Ontwikkelde markten, aandelen Opkomende markten; passief):

- UNPRI/UNGC onderschreven;
- Beleid voldoet aan wettelijke eisen betreffende niet-beleggen in producenten van clusterminitie;
- Op voorhand zijn beleggingen in controversiële wapens, schenders van UN Global Compact en tabaksproducenten uitgesloten;
- Engagement en stemmen zijn onderdeel van de dienstverlening.

Northern Trust (beheerder wereldwijd beursgenoteerd vastgoed; passief):

- UNPRI/UNGC onderschreven;
- Beleid voldoet aan wettelijke eisen betreffende niet-beleggen in producenten van clusterminitie.

Het bestuur vindt de mate van MVB-beleid acceptabel gegeven de keuzes met betrekking tot passief beheer. De mogelijkheden betreffende MVB zijn bij passief beleid beperkter, maar het fonds vindt het lagere risicoprofiel van passief beheer in evenwicht met de bredere keuzes ten aanzien van het MVB-beleid. Daarnaast zou het implementeren van een maatwerk MVB-beleid aanzienlijke kostenstijgingen met zich meebrengen die het pensioenfonds niet acceptabel vindt.

Beleidsdekkingsgraad

De Nederlandsche Bank schrijft sinds 1 januari 2015 een beleidsdekkingsgraad voor die het fonds dient te gebruiken bij alle besluiten omtrent het verlenen van toeslagen, maar ook het eventueel korten op aanspraken en rechten van zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Deze beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde (feitelijke) dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden. Het bestuur van het fonds hanteert de beleidsdekkingsgraad bij alle belangrijke besluiten vanaf 1 januari 2015.

Mede aan de hand van de beleidsdekkingsgraad wordt bepaald of het pensioenfonds in een tekortsituatie verkeert, of een pensioenverlaging noodzakelijk is en of toeslag verleend kan worden.

De feitelijke dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad van het fonds worden berekend door AZL Actuarial. Het bestuur en AZL zijn een procedure ten aanzien van de methode van berekenen van de feitelijke dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad overeengekomen. Deze berekeningswijze is als bijlage bij de actuariële bedrijfstechische nota van het fonds opgenomen. Het fonds heeft afspraken met AZL gemaakt over het moment van doorvoeren van wijzigingen. Dit is in beginsel de maand volgend op het wijzigingsbesluit. De beleidsdekkingsgraad van het fonds bedroeg ultimo 2020 99,9% (ultimo 2019 was dit 104,0%).

De feitelijke dekkingsgraad van het fonds bedroeg ultimo 2020 104,6% (ultimo 2019 was dit 106,1%). Het verloop van de feitelijke dekkingsgraad in het verslagjaar zag er als volgt uit:

Ontwikkeling dekkingsgraad (in %)	2020	2019
Primo	106,1%	104,2%
Opbouw en arbeidsongeschiktheid	-/-0,3%	0,2%
Uitkeringen	0,1%	0,1%
Toeslagverlening	0,0%	0,0%
Renteverandering	-/-13,2%	-/-15,0%
Overrendement	9,7%	15,3%
Wijziging actuariële grondslagen	2,2%	1,3%
Overige oorzaken	0,0%	0,0%
Ultimo	104,6%	106,1%

Reële dekkingsgraad

Daarnaast is de reële dekkingsgraad een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds, in relatie tot de toeslagmogelijkheden van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie is toegestaan. Ultimo 2020 bedroeg de reële dekkingsgraad 82,7% (ultimo 2019 was dit 84,4%). Een reële dekkingsgraad lager dan 100%, impliceert dat het pensioenfonds niet in staat is om de pensioen volledig aan te passen met de prijsinflatie.

Haalbaarheidstoets

Het fonds dient een aanvangshaalbaarheidstoets uit te voeren bij invoering van een nieuwe regeling of op het moment dat zich een significante wijziging voordoet. Het bestuur dient daarbij te bepalen of sprake is van een significante wijziging. Daarnaast was deze toets verplicht voorgeschreven door DNB bij de invoering van het nFTK in 2015.

Het fonds heeft de aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd medio 2015 en heeft daarbij het verwachte pensioenresultaat en het verwachte pensioenresultaat in een slecht weer scenario vastgesteld. Het fonds dient het verwachte pensioenresultaat in een slecht weer scenario vast te stellen op basis van gekozen ondergrenzen die passen binnen de risicohouding die het fonds heeft vastgesteld. Deze risicohouding is na overleg met sociale partners door het bestuur vastgesteld.

Het bestuur heeft geconcludeerd dat er in 2020 geen sprake was van een significante wijziging. Er is derhalve in 2020 geen aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd.

In juni 2020 heeft het fonds de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. De uitkomsten van deze jaarlijkse haalbaarheidstoets voldoen aan de door het fonds vastgestelde ondergrens (mediaan 77%) en maximale relatieve afwijking t.o.v. de mediaan (33%).

	Risicohouding (lange termijn)	2019	2020	
Toetsing – Pensioenresultaat	Ondergrens	Resultaat	Resultaat	Voldaan?
Vanuit feitelijke financiële positie				
Mediaan	77%	87%	88%	Ja
5e percentiel ¹⁾		62%	64%	
Relatieve afwijking t.o.v. mediaan	33%	28%	28%	Ja

De uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets 2020 voldoen aan de vastgestelde ondergrenzen.

Naleving wet- en regelgeving

Toezichthouders

Een vertegenwoordiging van DNB heeft op 14 mei 2020 gesproken met het bestuur. In dit gesprek zijn onder andere aan bod gekomen de ontwikkelingen in en om het fonds, de financiële opzet van het fonds en het risicomanagement bij het fonds.

In 2020 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders De Nederlandsche Bank N.V. en/of de Stichting Autoriteit Financiële Markten geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Klachten en geschillen

Het fonds heeft een klachten- en geschillenprocedure. Deze klachten en geschillenprocedure biedt ook de mogelijkheid om een door het bestuur in de interne procedure genomen besluit voor te leggen aan de Ombudsman Pensioenen.

In de navolgende tabellen wordt een overzicht gegeven van de in 2020 door het pensioenfonds behandelde klachten en geschillen en de klachten die zijn ingediend bij de Ombudsman Pensioenen.

Klachten via pensioenfonds Aantallen

In behandeling op 1 januari 2020:	0
Ingediend in 2020:	1
Afgewikkeld in 2020:	1
In behandeling op 31 december 2020:	0

Het fonds heeft in het eerste kwartaal van 2020 een klacht van een deelnemer ontvangen. De klacht had betrekking op de afhandelingsduur van een ingediend verzoek tot een oriënterende berekening pensioenverevening. Het verzoek is naar aanleiding

¹⁾ Slecht weer scenario

van de klacht direct opgepakt en vervolgens is er vanuit de klantenservice contact geweest met de deelnemer om te bespreken of zijn klacht naar wens is afgehandeld. Dat bleek het geval waarmee de klacht naar tevredenheid is afgehandeld.

Pensioenregeling 2020

Met ingang van 1 januari 2015 bestaat de pensioenregeling voor de deelnemers uit een middelloonregeling (uitkeringsovereenkomst) en een gesloten beschikbare premieregeling (premieovereenkomst).

De pensioenregeling van het fonds zag er op 31 december 2020 op hoofdlijnen als volgt uit:

Regeling voor werknemers vanaf 2020

Pensioensysteem	(voorwaardelijk middelloon met vaste premie CDC-regeling)
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Opbouw% ouderdomspensioen	1,65%
Opbouw% partnerpensioen	1,155%
Partnerpensioen	opbouwbasis
Maximum salaris	€ 110.111,-
Franchise	€ 15.179,-
Maximum pensioengrondslag	€ 94.932,-
Pensioenpremie	33,6% van pensioengrondslag

Middelloonregeling

Deze pensioenregeling is een middelloonregeling gebaseerd op een zogenaamde Collectieve Defined Contribution (CDC)-financiering van de regeling.

Deze CDC-regeling kenmerkt zich met name door de vaste premie die de werkgever afdraagt aan het fonds. Door het betalen van deze premie heeft de werkgever aan zijn pensioenverplichting voldaan. De door sociale partners overeengekomen vaste premie voor de jaren 2020 tot en met 2022 bedraagt 25,4% van de loonsom. Het pensioenfonds vertaalt deze vaste premie jaarlijks naar een percentage van de reglementaire pensioengrondslagsom (thans 33,6%) en wendt deze aan ten behoeve van de opbouw van actieve deelnemers. Wanneer er na het toekennen van het maximaal opbouwpercentage van 1,65% een saldo uit de premie resteert, wordt hiervan een reserve gevormd ten behoeve van 'toekomstige opbouw'. Wanneer de premie ontoereikend blijkt, zal de opbouw over dat jaar evenredig verminderd worden – eerst na aanwending van eventueel aanwezige middelen in deze reserve. Dat is het geval voor het jaar 2021 waardoor het opbouwpercentage voor 2021 is vastgesteld op 1,47%. Het zgn. premiedepot (de reserve voor toekomstige opbouw) bedraagt ultimo 2020 € 526.000,-.

Vanaf 2020 hanteert het fonds een dempingssystematiek op basis van een twaalf maands gemiddelde rente, waarbij wordt uitgegaan van een solvabiliteitsopslag ter grootte van nul. Op basis van voorgaande systematiek wordt de premie getoetst en de hoogte van de jaarlijkse opbouw vastgesteld. Het bestuur heeft op 20 september 2019 het besluit genomen om de kostenvoorziening voor 2020 vast te stellen op 3,6% van de netto technische voorziening. Dit percentage is gebaseerd op de intentie om in het geval de uitvoeringsovereenkomst wordt beëindigd (als gevolg van opzegging of als gevolg van faillissement van de werkgever) het pensioenfonds te liquideren waarbij de verplichtingen door middel van een collectieve waardeoverdracht binnen twee jaar worden overgedragen naar een externe partij. In samenhang met deze verlaging heeft het bestuur besloten om de kostenopslag in de premie vanaf 2020 te verhogen naar 1,7%.

Premieovereenkomst (beschikbare premieregeling, DC-regeling)

Naast bovenstaande regeling voert het fonds een gesloten beschikbare premieregeling (DC-regeling) voor de deelnemer die op 31 december 2014 in dienst was bij de werkgever en deelneemt aan pensioenreglement 2015 dan wel pensioenreglement 2006 van het fonds of gewezen deelnemer is op 31 december 2014 en beschikt over een kapitaal dat is opgebouwd in de DC-regeling van het pensioenreglement 2006. Per 1 januari 2015 zijn stortingen door de werkgever dan wel deelnemer niet meer mogelijk.

Het pensioenkapitaal in de DC-regeling wordt belegd overeenkomstig een life cycle mix bij NN Investment Partners B.V.. In de periode vijftien jaar voorafgaand aan de pensioenrichtdatum heeft de deelnemer de keuze uit een aantal life cycles, waardoor de deelnemer meer keuzemogelijkheden inzake de beleggingen heeft en tevens kan 'voorsorteren' op een vaste of een variabele uitkering.

De (gewezen) deelnemer kan het kapitaal aanwenden voor de aankoop van een vastgestelde uitkering inzake extra ouderdoms- of nabestaandenpensioen in de CDC-regeling van het fonds. Bij aanwending van het kapitaal wordt een solvabiliteitsopslag in mindering gebracht op het kapitaal. Indien de (gewezen) deelnemer in aanmerking wil komen voor de inkoop van een variabele pensioenuitkering conform de Wet Verbeterde Premieregeling, heeft de deelnemer de mogelijkheid de kapitalen elders onder te brengen (shoprecht).

Pensioenreglementen

De belangrijkste wijziging in het verslagjaar van het pensioenreglement (CDC-regeling) had betrekking op de aanpassing van de pensioenregeling per 1 januari 2020. De belangrijkste aanpassingen zijn het gevolg van de gewijzigde wet- en regelgeving rondom IORP II en de parameters 2020. Daarbij is het pensioenreglement tevens in overeenstemming gebracht met de pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst zoals deze gelden vanaf 1 januari 2020.

De belangrijkste wijzigingen in het verslagjaar van het pensioenreglement (DC-regeling) had betrekking op het aanpassen van de jaarlijkse mogelijkheid tot inkoop. De meest actuele reglementen zijn beschikbaar op de website van het fonds.: www.pensioenfondsastellas.nl/documenten/

Waardeoverdracht kleine pensioenen (minder dan € 497,27 bruto per jaar (2020))

In verband met de inwerkingtreding van de Wet waardeoverdracht klein pensioen heeft het bestuur besloten gebruik te maken van het recht op:

- automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen die op of na 1 januari 2018 premievrij zijn geworden;
- automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen die vóór 1 januari 2018 premievrij zijn geworden.

Vervallen zeer kleine pensioenen (€2,00 bruto per jaar of minder)

Vanaf 1 januari 2019 vervallen de pensioenaanspraken van rechtswege bij het einde van de deelneming als het ouderdomspensioen niet meer bedraagt dan € 2,00 bruto per jaar.

De totale waarde van de in dit boekjaar vervallen zeer kleine pensioenaanspraken bedraagt € 11.000,-.

De vrijval in de voorziening die het gevolg is van het vervallen van de zeer kleine pensioenaanspraken wordt toegevoegd aan de algemene middelen van het pensioenfonds en komt daarmee ten goede aan het collectief.

Premiebeleid

De werkgever en de werknemers stellen jaarlijks een premie beschikbaar zoals overeengekomen door sociale partners. De totale premie (werkgevers- en werknemersdeel tezamen) bedraagt met ingang van 1 januari 2020 25,4% van het salaris en is voor een periode van drie jaren vastgesteld. Dit percentage komt overeen met een premiepercentage van 33,6% van de pensioengrondslag in 2020. Het werkgeversdeel bedraagt 70% en het werknemersdeel 30% van de verschuldigde premie.

Financiële positie van het fonds

De gevolgen van COVID-19

COVID-19 heeft grote impact op de financiële markten in 2020. In het voorjaar lieten de beurzen wereldwijd forse verliezen zien en ook daalde de marktrente significant. Als gevolg van deze ontwikkelingen daalde de dekkingsgraad van het fonds ultimo eerste kwartaal met circa 94,4%. In de maanden erna herstelden de financiële markten zich maar de rente bleef laag.

De totale technische voorziening

De totale technische voorzieningen zijn in 2020 met circa € 59,120 miljoen toegenomen tot € 459,485 miljoen en het pensioenvermogen is in 2020 met € 54,636 miljoen toegenomen tot € 507,575 miljoen, hetgeen resulteert in een actuele dekkingsgraad van 104,6% en een beleidsdekkingsgraad van 99,9% ultimo december 2020. De invoering van de nieuwe prognosetafel AG2020 droeg mede bij tot een herstel van de dekkingsgraad. Ultimo 2019 bedroeg de beleidsdekkingsgraad nog 104,0%.

De voorziening pensioenverplichting

De voorziening pensioenverplichtingen is per eind 2020 vastgesteld op basis van de AG Prognosetafel (AG 2020) en de fondsspecifieke correcties voor ervaringssterfte op basis van het Towers Watson Ervaringssterftemodel 2020. In het Towers Watson Ervaringssterftemodel wordt expliciet rekening gehouden met het opleidings- en loonniveau van de deelnemerspopulatie. Doordat het opleidings- en inkomensniveau van de deelnemers over het algemeen hoger ligt dan het Nederlands gemiddelde is de levensverwachting ook hoger verondersteld dan het gemiddelde.

De solvabiliteit

De benodigde solvabiliteit onder nFTK dient zodanig te zijn dat het fonds met 97,5% zekerheid in het volgend jaar nog voldoende vermogen heeft om de verplichtingen op marktconforme basis over te dragen aan een externe partij. De benodigde solvabiliteit wordt bepaald met behulp van een door DNB aangereikt standaardmodel. De vereiste dekkingsgraad op basis van het risicoprofiel van het fonds uitgedrukt als een percentage van de totale technische voorzieningen bedraagt ultimo 2020 115,3%. Het vereist eigen vermogen uitgedrukt als een percentage van enkel de voorzieningen voor risico van het fonds bedraagt 116,1%.

De kostendekkende premie

Artikel 129 van de Pensioenwet schrijft voor dat de te ontvangen premie ten minste gelijk dient te zijn aan de conform de abtn te ontvangen kostendekkende premie. Het beleid van het fonds is dusdanig dat de (interne) premiedekkingsgraad tenminste gelijk is aan 100%. Het pensioenfonds heeft de evenwichtigheid van dit beleid in 2019 en 2020 nader vastgesteld. Door de certificerend actuaaris is vastgesteld dat de ontvangen premie ten minste gelijk is aan de kostendekkende premie. De hoogte van de ontvangen premie bedraagt € 13,728 miljoen. De gedempte kostendekkende premie bedraagt € 9,980 miljoen.

De zuiver kostendekkende premie, interne kostendekkende premie en gedempte kostendekkende premie zijn als volgt opgebouwd:

Kostendekkende premie

Actuariel benodigde koopsom

- Actuariële inkoop
- Koopsom overlijdensrisico
- Opslag premievrijstelling

Totale koopsom

- Solvabiliteitsopslag
- Opslag voor uitvoeringskosten
- Voorwaardelijke onderdelen

Ex-post premie

Ex-post premie als % PG

Ex-ante premie als % PG

	Zuiver	Intern	Gedempt
Actuariel benodigde koopsom			
– Actuariële inkoop	12.871	11.677	5.089
– Koopsom overlijdensrisico	331	316	211
– Opslag premievrijstelling	462	420	186
Totale koopsom	13.664	12.413	5.486
Solvabiliteitsopslag	2.212	-	888
Opslag voor uitvoeringskosten	695	695	695
Voorwaardelijke onderdelen	-	-	2.911
Ex-post premie	16.571	13.108	9.980
Ex-post premie als % PG	40,6%	32,1%	24,4%
Ex-ante premie als % PG	40,7%	32,3%	24,7%

Actuariële analyse van het resultaat

Interest en toeslagen

Bijdragen en arbeidsongeschiktheid

Overdrachten

Technisch resultaat (Risicoproces)

Wijziging overlevingsgrondslagen

Kosten

Diversen

	2020	2019
Interest en toeslagen	-13.419	4.160
Bijdragen en arbeidsongeschiktheid	-342	1.163
Overdrachten	171	270
Technisch resultaat (Risicoproces)	-93	-521
Wijziging overlevingsgrondslagen	10.353	5.414
Kosten	162	178
Diversen	128	-120
Totaal	-3.040	10.544

Hierna volgt een korte toelichting op de actuariële analyse van het resultaat over 2020.

Opbouw en arbeidsongeschiktheid

In het boekjaar is een negatief resultaat behaald op opbouw en premie van 630 en een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid van 288. Per saldo is het resultaat op opbouw en arbeidsongeschiktheid 342 negatief.

Het resultaat op opbouw is het saldo van de ontvangen premiebijdragen (na aftrek van de in de premie opgenomen risicokoopsommen en opslag voor dekking van directe kosten) en de toevoeging van de TV in verband met pensioenopbouw (de comingservice koopsom) van actieve deelnemers.

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid bestaat uit de beschikbare risicokoopsom voor arbeidsongeschiktheid uit de premie (oftewel de PVI-opslag), de betaalde herverzekeringspremie inzake het arbeidsongeschiktheidsrisico, de van de herverzekeraar ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, de mutatie van de vordering op de herverzekeraar en de mutatie van de TV uit hoofde van arbeidsongeschiktheid.

Interest en toeslagen

Het resultaat op interest en toeslagen bestaat uit de beleggingsopbrengsten voor risico fonds (na aftrek van de kosten vermogensbeheer), de mutatie van de TV als gevolg van de wijziging van de rentetermijnstructuur en de mutatie van de TV in verband met de benodigde interest op basis van de eerstejaars rente van de rentetermijnstructuur. Op basis van de beleidsdekkingsgraad is per 1 januari 2020 en per 1 januari 2021 geen toeslag verleend.

Overdrachten

Onderdeel van het resultaat op overdrachten is het saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten. De overdrachtssommen worden bepaald op basis van een voorgeschreven rente en grondslagen. De mutatie van de TV is niet exact gelijk aan de overdrachtssom, omdat hier de actuariële grondslagen van het pensioenfonds voor gelden. Dit verschil leidt per definitie tot een (beperkt) resultaat. Daarnaast betreft dit het resultaat als gevolg van omzetting van DC-kapitaal ten behoeve van inkoop van DB-rechten. De inkoop van het DC-kapitaal geschiedt op basis van een sekseneutraal en collectief actuarieel gelijkwaardig inkooptarief. Tevens wordt een solvabiliteitsopslag afgehaakt van het DC-kapitaal.

Diversen

Dit betreft onder meer het resultaat op uitkeringen (zijnde het verschil tussen de werkelijk betaalde uitkeringen en de mutatie van de TV als gevolg van uitkeringen) en het resultaat als gevolg van flexibilisering bij pensioeningang.

Wijziging actuariële grondslagen

Het resultaat als gevolg van gewijzigde actuariële grondslagen heeft betrekking op de wijziging van de overlevingstafel en actualisatie van de ervaringssterfte. De overgang naar de Prognosetafel AG 2020 en de fondspecifieke ervaringssterfte gebaseerd op het Willis Towers Watson ervaringssterfte model 2020 heeft een positief effect op het resultaat van 10.353. In het boekjaar zijn geen overige actuariële grondslagen gewijzigd.

Kosten

In het boekjaar is een positief resultaat op kosten geboekt. De opslag voor uitvoeringskosten in de premie (van 1,7% van de pensioengrondslagsom) is tezamen met de vrijval van uit de kostenvoorziening (van 3,6% over de pensioenuitkeringen) voldoende om de werkelijke uitvoeringskosten in het boekjaar te dekken.

Technisch resultaat (risicoproces)

In het boekjaar 2020 is een negatief technisch resultaat behaald. Dit betreft het resultaat in verband met overlevingskansen en bestaat enerzijds uit het resultaat op langlevens en anderzijds het resultaat op kortlevens. Aan de berekening van de TV liggen overlevingstafels ten grondslag.

Op basis van die overlevingstafels wordt bij pensioenen met een risico van langlevens (ouderdomspensioen, arbeidsongeschiktheids-pensioen en ingegaan nabestaandenpensioen) bij overlijden een zekere vrijval uit de TV verwacht. Deze verwachte vrijval uit de TV wordt de risicopremie langlevens genoemd. Als in werkelijkheid niemand overlijdt, treedt deze risicopremie langlevens als verlies op. Bij deze pensioenen (langlevens) is de risicopremie derhalve het maximale verlies. Bij pensioenen met risico van kortlevens (latent partnerpensioen) wordt juist verwacht dat door overlijden de TV moet worden verhoogd. Dit wordt de risicopremie kortlevens genoemd. De risicopremie geeft dus de gemiddelde verwachte stijging van de huidige TV door overlijden aan. Als in werkelijkheid niemand overlijdt, treedt deze risicopremie kortlevens als winst op. Daarnaast bevat de kostendekkende premie een component voor

dekking van het nabestaandenpensioen bij overlijden waarvoor nog geen TV is opgebouwd. Deze is beschikbaar voor financiering van het ingaande nabestaandenpensioen.

Het risico van overlijden tijdens deelneming is afgedekt door middel van een herverzekering. Ten behoeve van het overlijdensrisico van de actieve deelnemers worden jaarlijks risicokapitalen verzekerd. Het overlijdensrisicokapitaal is gelijk aan het positieve verschil tussen de contante waarde van een direct ingaand (levenslang en tijdelijk) nabestaandenpensioen en de voor de betreffende deelnemer gevormde voorziening pensioenverplichtingen. In het boekjaar zijn vier gepensioneerde deelnemers, vier gewezen deelnemers, een nabestaande en een actieve deelnemer overleden. Er is in het boekjaar geen herverzekeringsclaim ontvangen. Dit is in lijn met de constatering voor de overleden actieve deelnemer de opvoer van de TV (in verband met toekenning nabestaanden pensioen) lager is dan de vrijval uit de TV (in verband met liggende TV).

Toeslagbeleid en toeslagverlening

De middelloonregeling kent een voorwaardelijke toeslagregeling. Het bestuur beslist elk jaar of en in hoeverre de pensioenen en de aanspraken kunnen worden verhoogd. De voorwaardelijke verhoging (toeslagverlening) wordt betaald met extra rendement op beleggingen. De pensioenpremie bevat geen opslag voor toeslagverlening. Het fonds heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met de stijging van de consumenten prijzen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) die meet.

De maximaal toe te kennen toeslag is gebonden aan de regels van toekomstbestendig indexeren. Hiervoor is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds bepalend. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% mag geen toeslag worden verleend. Bij een beleidsdekkingsgraad boven 110% kan een toekomstbestendige toeslag worden verleend. Dat houdt in dat er op basis van de beleidsdekkingsgraad genoeg vermogen beschikbaar moet zijn om de nu te verlenen toeslag naar verwachting ook in de toekomst te kunnen realiseren.

Vanwege de wettelijke toeslagdrempel van 110% mag in beginsel alleen toeslag worden verleend indien de beleidsdekkingsgraad boven de 110% ligt. Op grond van het feit dat het fonds zowel een uitkerings- als een zuivere premieovereenkomst uitvoert, heeft het pensioenfonds bij DNB een ontheffing aangevraagd voor artikel 137 lid 2, onderdeel a PW, en daarmee van artikel 15, lid 2, Besluit FTK. Dat wil zeggen dat het fonds een gewogen ondergrens voor toeslagverlening kan hanteren.

Het pensioenfonds heeft van DNB toestemming om van een pro rata toepassing van de toeslagdrempel uit te gaan. Er wordt derhalve een gewogen ondergrens vastgesteld, waarbij voor het deel van de uitkeringsovereenkomst de 110%-grens wordt gehanteerd. Voor het deel dat betrekking heeft op de zuivere premieovereenkomst wordt de grens van de technische voorziening plus het minimaal vereist eigen vermogen gehanteerd. De gewogen toeslagdrempel wordt jaarlijks vastgesteld.

Op basis van de technische voorzieningen conform de (door AZL opgestelde) dekkingsgraadrapportage per 31 oktober 2020 resulteert een gewogen toeslagdrempel van 109,5%, gelijk aan vorig jaar.

De beleidsdekkingsgraad per 31 oktober 2020 bedroeg 100,1%. Het bestuur heeft conform het toeslagbeleid zoals vastgelegd in de ABTN en de regels van toekomstbestendig indexeren besloten om de pensioenen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2020 niet te verhogen. Het bestuur heeft besloten ook per 1 januari 2021 geen toeslag te verlenen gezien de financiële situatie van het fonds.

De prijzen (afgeleide consumentenprijsindexcijfer voor alle huishoudens) stegen volgens het CBS in de periode oktober 2019 tot en met september 2020 met 1,12%.

Aan een verhoging in enig jaar kunnen geen rechten worden ontleend in toekomstige jaren.

Vereist eigen vermogen en herstelplan

Het vereist eigen vermogen bedroeg per 31 december 2020 115,3%. Hiermee ligt de beleidsdekkingsgraad van het fonds onder de vereiste dekkingsgraad en is er sprake van een tekort.

Het fonds heeft een herstelplan waarin is vastgelegd welke maatregelen worden ingezet om binnen tien jaar het vereist eigen vermogen te behalen. Het herstelplan kunt u vinden op de website van het fonds (www.pensioenfondsstellas.nl).

In het eerste kwartaal van 2021 vindt de jaarlijkse update van het herstelplan plaats.

Geschiktheid

Het fonds heeft een geschiktheidsplan. Hierin staat aan welke eisen het bestuur stelt aan de bestuursleden en aan welke eisen kandidaten moeten voldoen om door DNB geschikt bevonden te worden voor een bestuursfunctie. Begin 2020 is de aangepaste 'Beleidsregel geschiktheid 2012' gepubliceerd. Aan de hand daarvan heeft het bestuur het geschiktheidsplan beoordeeld en aangepast waarmee het geschiktheidsplan in lijn is met de aangepaste 'Beleidsregel geschiktheid 2012'.

Om de kennis en geschiktheid actueel te houden wonen leden van het Bestuur en Verantwoordingsorgaan geregeld lezingen en seminars bij van onder meer de Pensioenfederatie en DNB. Ook volgen individuele bestuursleden op basis van het opleidingsplan uit het geschiktheidsplan opleidingen om de pensioen kennis actueel en op peil te houden.

Zelfevaluatie

Het bestuur evalueert het functioneren van het bestuur jaarlijks. Het bestuur volgt daarbij de geschetste werkwijze uit de aanbevelingen van de Pensioenfederatie zoals opgenomen in de Code Pensioenfondsen. Eens in de drie jaar begeleidt een externe onafhankelijke partij het evaluatieproces. In de andere jaren vindt de zelfevaluatie plaats onder leiding van de voorzitter.

Op 22 januari 2021 heeft het bestuur een beknopte zelfevaluatie over 2020 uitgevoerd onder leiding van de waarnemend voorzitter. Er is sprake van een nieuwe bestuurssamenstelling in 2021. Een evaluatie van de boardroom dynamics onder begeleiding van een externe deskundige wordt aan het eind van 2021 gepland.

In de zelfevaluatie over 2020 constateert het bestuur dat de onderlinge samenwerking goed is en het bestuur in control is. Het plotselinge heengaan van de heer Veenvliet eind september 2020 geeft het bestuur nog steeds een ontdaan en triest gevoel. De separate beleggingsvergaderingen worden als positief ervaren. Er worden aanvullende afspraken gemaakt over de wijze van terugkoppeling van de beleggingsvergaderingen aan het bestuur. Daarnaast wordt afgesproken dat er blijvende aandacht moet zijn voor de vergaderefficiency en structuur van de vergaderstukken. Ook zal worden gekeken naar een goede mix tussen fysiek en digitaal vergaderen, zodra fysiek vergaderen weer mogelijk is. De digitale vergaderingen zijn tot nog toe goed verlopen.

Diversiteit

Bij de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan speelt naast geschiktheid ook diversiteit een rol. Diversiteit verbreedt de horizon van de fondsorganen en bevordert daardoor het goed functioneren. Daarnaast is het van belang dat de organen van het pensioenfonds in staat zijn om op verschillende manieren naar hetzelfde vraagstuk te kijken (het voorkomen van een tunnelvisie) en diversiteit kan daar een bijdrage aan leveren. Het bestuur probeert bij zijn samenstelling en bij de samenstelling van het verantwoordingsorgaan zoveel mogelijk rekening te houden met de diversiteit van de leden. Het bestuur heeft hiertoe op 30 oktober 2020 beleid opgesteld.

De samenstelling van het bestuur voldoet reeds aan de gestelde diversiteitseisen. Het bestuur streeft ernaar om ook voor wat betreft de samenstelling van het verantwoordingsorgaan aan de diversiteitseisen te voldoen (norm 33 van de Code Pensioenfonds). In dat kader heeft het bestuur bij de procedure tot vervulling van de vacatures in het verantwoordingsorgaan extra aandacht gevraagd voor diversiteit.

Beloningsbeleid

Het fonds beschikt over een beloningsbeleid. Het huidige beloningsbeleid is op 1 januari 2019 in werking getreden. Voor een uitgebreidere omschrijving van het beloningsbeleid met een overzicht van de bedragen per gremium wordt verwezen naar de website van het fonds.

Gedragscode

Het bestuur hanteert een gedragscode. Op 28 februari 2020 heeft de Pensioenfederatie een aangepaste Modelgedragscode gepubliceerd. Het bestuur heeft de gedragscode aan de hand daarvan aangepast. De opzet en structuur van enkele artikelen is gewijzigd. Een aantal aanpassingen betreft tekstuele verduidelijkingen of verbeteringen. Daarnaast zijn er een aantal inhoudelijke aanpassingen doorgevoerd.

Jaarlijks en bij uittreding bevestigen de leden van het bestuur dat zij de gedragscode hebben nageleefd. Iedere bestuursvergadering staat het onderwerp compliance op de agenda en worden eventuele meldingen in het kader van de gedragscode besproken.

De compliance officer is onder meer belast met de controle op de naleving van de gedragscode. Over verslagjaar 2020 heeft de compliance officer geen bijzonderheden geconstateerd.

Alle aanbevelingen over verslagjaar 2019 zijn inmiddels geadresseerd.

Uitvoeringskosten

Het fonds onderschrijft de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en wenst volledige transparantie te realiseren ten aanzien van deze kosten. Dit gaat dus verder dan alleen de direct in de jaarrekening te verantwoorden kosten. Het transparant maken van alle kosten en mogelijk afzetten tegen een benchmark is daarbij een middel om de kosten verder te beheersen. Met onderstaand overzicht geeft het fonds gevolg aan de aanbevelingen.

	2020	2019
Pensioenbeheer		
<i>Kosten van het pensioenbeheer (inclusief btw) bestaan uit:</i>		
– Bestuurskosten	42.000	41.000
– Administratiekosten	512.000	439.000
– Advieskosten	166.000	193.000
– Toezichtkosten	38.000	35.000
Totaal	758.000	708.000
Pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer	763	722

De leden van het bestuur en verantwoordingsorgaan worden als zodanig niet bezoldigd. Wel kunnen zij gebruik maken van een vacatievergoeding.

Over 2020 hebben leden van het bestuur en het verantwoordingsorgaan gebruik gemaakt van de vacatievergoeding. Een bedrag van € 30.007 (voor gedeeltelijke herallocatie naar kosten vermogensbeheer) is in totaal vergoed aan vacatiegelden en reiskostenvergoeding.

Het bestuur heeft besloten om met ingang van 2018 een deel van de kosten pensioenbeheer toe te rekenen aan de vermogensbeheerskosten. Dit past naar de mening van het bestuur binnen de discussie over transparantie ten aanzien van de vermogensbeheerskosten. Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de Aanbevelingen Uitvoeringskosten (2016) van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening.

Toelichting uitvoeringskosten

Algemeen

Kostenbeheersing is voor het fonds en haar deelnemers van belang teneinde de doelstelling van het fonds te realiseren. Het fonds streeft naar kostenstructuur die passend is bij de omvang van het fonds.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de kosten van pensioenbeheer en de kosten vermogensbeheer. Onder de kosten pensioenbeheer zijn ondermeer begrepen de kosten van AZL voor het uitvoeren van de administratie, de communicatiekosten, de kosten van externe adviseurs en de bestuurskosten. Een deel van de bestuurskosten en de kosten van externe adviseurs hebben betrekking op vermogensbeheer. Het is om deze reden dat via een verdeelsleutel een deel van de bestuurskosten wordt toegerekend aan de vermogensbeheerskosten. Onder kosten vermogensbeheer worden begrepen de vergoedingen voor fiduciair beheer, beheerskosten kosten manager, bewaarloon en overige kosten.

Het bestuur is zich ervan bewust dat de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer als hoog ervaren kunnen worden. Bij het aangaan van de uitvoeringsovereenkomst is de hoogte van de kosten afgestemd met sociale partners. Indien de kosten worden uitgedrukt in een percentage van het belegd vermogen ultimo 2020 ontstaat een ander beeld. Een percentage van 0,16% van het belegd vermogen voor risico pensioenfondsen als uitvoeringskosten is voor het bestuur acceptabel. Het bestuur heeft het besluit genomen om in de loop van 2021 een benchmark uit te laten voeren door een extern bureau om de kosten van het fonds te vergelijken met andere pensioenfondsen.

Het fonds wordt geconfronteerd met toenemende governance eisen, waardoor een substantiële verlaging van de pensioenbeheerskosten niet realistisch wordt geacht. Het bestuur acht het van essentieel belang om volledig te blijven voldoen aan de governance eisen.

Het fonds staat aan de vooravond van een belangrijke wijziging als gevolg van de implementatie van het pensioenakkoord. Hierdoor zullen de komende jaren de uitvoeringskosten naar verwachting een stijgende trend laten zien om na afronding van de implementatie te kunnen dalen.

Ten aanzien van de vermogensbeheerskosten streeft het bestuur nadrukkelijk naar een laag kostenniveau. Het bestuur heeft op basis van de investment beliefs gekozen voor een passieve stijl van beleggen. De kosten zijn bij een passieve stijl van beleggen aanzienlijk lager dan bij een actieve stijl. Het bestuur belegt voorts niet in asset categorieën waarin performance fees van toepassing zijn. Het bestuur is van oordeel dat het niveau van de vermogensbeheerskosten passend is bij het beleggingsbeleid, de fiduciaire dienstverlening en de verwachting dat de benchmark qua rendement met de passieve beleggingsstijl gevolgd kan worden.

Kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer zijn ten opzichte van 2019 gestegen. De stijging kent meerdere oorzaken. Met inachtneming van de contractuele afspraken zijn de kosten van pensioenbeheer door AZL verhoogd als gevolg van inflatie. In 2020 is de risktool van AZL afgenomen als digitale ondersteuning voor de sleutelfunctiehouder Risk. Dit zorgde voor een toename van de administratiekosten.

Vanuit de kosten pensioenbeheer wordt jaarlijks bepaald welk deel toegerekend moet worden aan de vermogensbeheer kosten. In het jaar 2019 is 177K toegerekend aan vermogensbeheer en in 2020 is dat afgenomen tot 115K. Na deze toerekening bedragen de pensioenbeheerkosten in 2020 578K en in 2019 550K. In 2019 zijn de investment beliefs herijkt en is een onderzoek uitgevoerd naar de marktconformiteit van de fiduciaire vermogensbeheer overeenkomst. De hiermee gepaard gaande advieskosten hebben in 2019 geleid tot een hogere toerekening van advieskosten aan de vermogensbeheerkosten dan in 2020.

Vanuit de DC regeling wordt jaarlijks een bedrag ontvangen ter dekking van de uitvoeringskosten van de DC regeling. In 2019 was dit bedrag 110K en in 2020 66K. De verlaging is toe te schrijven aan het feit dat er in 2019 nog implementatiekosten gedekt moesten worden die in 2020 niet meer van toepassing zijn. Het verschil leidt tot een verhoging van de pensioenbeheerkosten voor de DB regeling in 2020.

	2020	2019
Vermogensbeheer:		
Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,29%	0,34%
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,06%	0,08%
Totale kosten vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,35%	0,42%

Kosten vermogensbeheer

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden:

- De eerste categorie betreft de kosten zoals die in de jaarrekening zijn verwerkt, waaronder de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s), het bewaarloon, kosten van ondersteuning bij het vermogensbeheer, kosten accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.
- De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening.
- Daarnaast worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt.

Kosten per beleggingscategorie 2020

(Bedragen in de tabel x € 1.000,-)

Beleggingscategorie	Beheer- kosten	Performance gerelateerde kosten	Totaal exclusief transactie- kosten	Transactie- kosten	Totale vermogens- beheerkosten
Vastgoed	88	0	88	32	120
Aandelen	59	0	59	162	221
Alternatieve beleggingen	0	0	0	0	0
Vastrentende waarden	415	0	415	67	482
Hedgefonds	0	0	0	0	0
Commodities	0	0	0	0	0
Overige beleggingen	0	0	0	0	0
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	562	0	562	261	823

Beleggingscategorie	Beheer- kosten	Performance gerelateerde kosten	Totaal exclusief transactie- kosten	Transactie- kosten	Totale vermogens- beheerkosten
Kosten overlay beleggingen	0	0	0	24	24
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	562	0	562	285	847

Overige vermogensbeheerkosten					
Kosten vermogensbeheer pensioenfondsen en bestuursbureau	239	0	239	0	239
Kosten fiduciair beheer	324	0	324	0	324
Bewaarloon	47	0	47	0	47
Advieskosten vermogensbeheer	0	0	0	0	0
Overige kosten vermogensbeheer	101	0	101	0	101
Totaal overige vermogensbeheerkosten	711	0	711	0	711
Totaal kosten vermogensbeheer	1.273	0	1.273	285	1.558

De totale kosten vermogensbeheer zijn gedaald ten opzichte van 2019. De totale vermogensbeheerkosten bedroegen in 2019 0,42% van het belegd vermogen en in 2020 is dit gedaald tot 0,35% van het belegd vermogen. Een tweetal oorzaken zijn hiervoor aan te geven. Het fonds is in 2019 overgestapt van actief beheer naar passief beheer waardoor de vermogensbeheerkosten substantieel zijn gedaald. Reeds in 2019 was hierdoor sprake van een verlaging van de vermogensbeheerkosten van 0,49% naar 0,42%. In 2020 is dit verder gedaald naar 0,35%. Het fonds heeft de fiduciaire dienstenovereenkomst met NNIP in 2020 herzien waarbij een gewijzigde fee structuur is overeengekomen. Ook deze gewijzigde fee structuur heeft geleid tot een beperkte daling van de vermogensbeheerkosten. De fee afspraken zijn in basispunten (percentage van het belegd vermogen gemaakt). Een stijging of daling van het vermogen leidt derhalve weliswaar tot een nominale aanpassing van de kosten, maar niet als percentage van het vermogen.

De transactiekosten bedroegen 0,06% in 2020 en 0,08% in 2019 en zijn onderdeel van de totale vermogensbeheerkosten. De wijziging van beleggingsstijl van actief naar passief is in 2019 afgerond, waardoor er in 2019 sprake is van hogere transactiekosten.

In lijn met het besluit uit 2018 is ook in 2020 een deel van de kosten pensioenbeheer toegerekend aan de vermogensbeheerkosten. Dit betreft een bedrag van 115K.

Herverzekering

Het fonds heeft de individuele risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid voor actieve deelnemers door middel van een (risico-) verzekering herverzekerd.

Het fonds heeft de overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico sinds 1 januari 2020 ondergebracht bij SCOR.

Uitbestedingsbeleid

Het bestuur heeft op basis van zijn verantwoordelijkheid voor het beheer van het pensioenfonds, de vereiste professionalisering en de noodzakelijke risicobeheersing gekozen voor uitbesteding van de werkzaamheden inzake pensioen- en vermogensbeheer aan externe partijen.

Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. In het uitbestedingsbeleid zijn de criteria opgenomen die het fonds heeft vastgesteld voor de selectie van de uitbestedingsrelaties en de normen bepaald die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden.

Het uitbestedingsbeleid van het fonds is in 2019 is aangepast. In 2020 is het uitbestedingsbeleid niet aangepast. In het derde kwartaal van 2021 komt het uitbestedingsbeleid, conform een tweejaarlijkse cyclus, weer aan de orde.

Het bestuur is en blijft te allen tijde eindverantwoordelijk. Doelstelling van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening. Hiermee blijven de reputatie en integriteit van het fonds gewaarborgd. Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle naar het oordeel van het bestuur uitbestede, bedrijfskritische of belangrijke activiteiten en processen van het fonds en op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten.

Het bestuur heeft in 2020 de fiduciaire dienstenovereenkomst met NN IP herzien. Hierbij is gebruik gemaakt van een zgn. Rasci tabel waarmee de taken en verantwoordelijkheden op detailniveau zijn beschreven. De nieuwe overeenkomst is in juni 2020 ondertekend. De complexiteit in de fee structuur is gereduceerd. Nieuwe wetgeving en best practices vanuit de sector zijn in deze overeenkomst geïmplementeerd.

Het bestuur is van oordeel dat het zijn verantwoordelijkheid voor de uitbestede werkzaamheden kan borgen, dankzij ISAE type II-verklaringen, periodieke rapportages, jaarlijkse evaluatie van de dienstverlening en andere contractueel vastgelegde middelen. Daarnaast toetst het bestuur regelmatig of de met de externe partijen gesloten overeenkomsten nog marktconform zijn. Het bestuur heeft de ISAE 3402 type II en 3000 van AZL en ISAE 3402 type II van NNIP beoordeeld en besproken. Met name is gekeken naar de beheersmaatregelen.

Risicoparagraaf

Algemeen

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Bij het beheer en de financiering van de pensioenverplichtingen loopt het fonds risico's. De risico's kunnen ingedeeld worden in financiële en niet-financiële risico's.

In deze risicoparagraaf wordt ingegaan op het beleid van het pensioenfonds en de risico's die het pensioenfonds bij de uitvoering van zijn taken loopt. Voor de wijze waarop deze risico's zijn afgedekt en een kwantificering van deze risico's wordt ook verwezen naar de paragraaf 'Financiële risico's' in de jaarrekening.

Inzake de risicobereidheid van het fonds heeft het bestuur in 2015 afspraken gemaakt met de sociale partners bij Astellas. Hierbij is rekening gehouden met het medio 2015 uitgevoerde risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers en pensioengerechtigden van het fonds. De risicobereidheid van het fonds is in de abtn van het fonds beschreven en vormt mede de basis voor het fondsbeleid. Als maatstaf voor de draagkracht van het fonds wordt de beleidsdekkingsgraad genomen. Binnen het nFTK dient gemonitord en gecommuniceerd te worden naar de deelnemers of het gevoerde beleid resulteert in de verwachte doelstellingen. Deze wettelijke verplichting komt tot uitdrukking in de zogeheten 'risicohouding'. De risicohouding van het fonds is de mate waarin het fonds, na overleg met sociale partners en het verantwoordingsorgaan, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.

Dit impliceert dat het bestuur prioriteit geeft aan de beheersing van die aspecten, die in het vermogensbeheer een grote financiële impact op het fonds kunnen hebben. Het bestuur monitort de risico's op regelmatige basis. Hiervoor heeft het fonds een intern risicobeheersingssysteem opgesteld. Daarnaast beschikt het fonds over een financieel crisisplan dat jaarlijks wordt beoordeeld en zo nodig geactualiseerd. In dit plan is vastgelegd wat het bestuur onder een financiële crisis verstaat en welke maatregelen in een dergelijk geval worden ingezet.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur heeft zijn beleid verwoord in de abtn. Algemene leidraad voor het uitvoeren van zijn beheertaken is risicomijdend operationeel management. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- ALM-beleid en duration matching;
- Proces inzake vaststelling beleidsdekkingsgraad;
- Beleggingsbeleid;
- Toeslagbeleid;
- Herverzekeringsbeleid;
- Beleid ten aanzien van uitbesteding;
- Risicomanagementbeleid;
- Financieel crisisplan;
- Premiebeleid.

Bij de analyse wordt onder meer gebruik gemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's. Het bestuur heeft in 2018 een ALM-studie laten verrichten door Willis Towers Watson. Op basis van de ALM-studie in 2018 heeft het bestuur geconcludeerd dat de bestaande beleggingsmix gehandhaafd blijft. Tevens heeft het fonds een risicobudgetteringstudie laten uitvoeren. De risicobudgetteringstudie is een vervolgstap of verlengstuk van de ALM-studie, met als doel:

- Verder onderbouwen beleggingsbeleid;
- Korte termijn performance en risico's in kaart brengen;
- Verder verfijnen van de gewenste allocatie.

Het bestuur heeft hierin onder meer de hoogte van de valuta afdekking en alternatieve beleggingscategorieën onderzocht, waaronder hypotheek. Na het verslagjaar worden de resultaten uit de risicobudgetteringstudie nader uitgewerkt in een business case alvorens het bestuur tot besluitvorming zal overgaan.

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste resultaten leidt, heeft het pensioenfonds in 2015 een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. Vanaf 2016 wordt een jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd.

Het pensioenfonds kent als ondernemingspensioenfonds van Astellas B.V. en aan haar gelieerde ondernemingen een relatief consistente groep van werknemers die aan de pensioenregeling deelneemt en ondervindt derhalve geen directe gevolgen van de markt als het om de omvang van het deelnemersbestand gaat. Dat neemt niet weg dat het bestuur, dankzij een toenemende transparantie met betrekking tot de uitvoeringskosten en -in geval van uitbesteding- de kwaliteit- en prijsniveau van dienstverleningsproducten van andere aanbieders op het terrein van vermogensbeheer en pensioenadministratie, zich steeds rekenschap geeft van en verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en de uitvoeringskosten.

Ook de maatschappelijke trend naar een effectievere en efficiëntere uitvoering en het vooruitzicht van het nieuwe pensioensysteem de komende jaren dwingt het bestuur de ontwikkelingen inzake consolidatie en integratie nauwlettend te volgen.

De complexiteit van de pensioenwetgeving en frequentie waarmee wettelijke voorschriften worden gewijzigd verlangen van het bestuur een nauwe samenwerking met de serviceproviders. Het bestuur is van oordeel dat het zijn verantwoordelijkheid voor de uitbesteede werkzaamheden kan waarmaken, dankzij ISAE-verklaringen, periodieke rapportages, jaarlijkse evaluatie van de dienstverlening en andere, contractueel vastgelegde, middelen.

Financiële risico's

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft de solvabiliteit, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele toeslagverlening over de opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenen. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het voorgeschreven financiële model kent voor een aantal risicocategorieën vastgestelde scenario's ('schokken'). De hoofdletter 'S', aangevuld met een nummer achter een aantal risicocategorieën vertegenwoordigt de code die DNB in het risicomodel voor de desbetreffende risicocategorie hanteert. Bij de berekening van het vereist eigen vermogen (buffers) past het pensioenfonds het standaardmodel toe op basis van de zogenaamde wortelformule ($S1 \text{ t/m } S10$).

De solvabiliteit wordt bepaald door de volgende risicocategorieën:

- Renterisico ($S1$);
- Marktrisico op zakelijke waarden ($S2$);
- Valutarisico ($S3$);
- Grondstoffenrisico ($S4$);

- Kredietrisico (S5);
- Verzekeringstechnisch risico (S6);
- Liquiditeitsrisico (S7);
- Concentratierisico (S8);
- Operationeel risico (S9 zie paragraaf: "Niet financiële risico's");
- Actief beheer risico (S10).

Renterisico (S1)

Het fonds is gevoelig voor wijzigingen in de rente omdat de rentegevoeligheid voor de beleggingen en de rentegevoeligheid voor de verplichtingen niet gelijk zijn (duration mismatch).

Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Vanwege deze mismatch ondervindt een fonds renterisico. Immers bij een rentedaling zullen de verplichtingen sterker toenemen in waarde dan de bezittingen. Het standaardmodel van DNB bevat voorgeschreven rentescenario's (verschuiving actuele rentetermijnstructuur via voorgeschreven rentefactoren) om het vereist eigen vermogen voor dit risico te bepalen.

Om de aanwezige mismatch te beperken dekt het fonds het renterisico gedeeltelijk –50% op marktrente– af. Hierbij wordt een bandbreedte gehanteerd zodat minimaal 45% en maximaal 55% van het renterisico wordt afgedekt. De rente-afdekking wordt zowel ex ante als ex post gemeten. Overall kan gesteld worden dat de ex ante norm rente-afdekking in lijn ligt met de ex post gerealiseerde rente-afdekking.

Marktrisico op zakelijke waarden (S2)

Het fonds loopt het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waarde wijzigingen plaatsvinden.

De waarden van aandelen en onroerend goed zijn onderhevig aan marktfluctuaties. Fondsen die een deel van hun vermogen in zakelijke waarden hebben belegd, lopen hierdoor risico. Beleid van het fonds is om deze risico's zoveel mogelijk te spreiden en daardoor het risico te verminderen.

Valutarisico (S3)

Het fonds belegt in buitenlandse waardepapieren, waardoor het fonds gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de euro.

De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta fluctueert ten opzichte van de euro betekent een risico voor een pensioenfonds omdat verplichtingen veelal in euro luiden en bezittingen (deels) in vreemde valuta. Dit risico is van belang voor zowel directe posities in een valuta, als voor beleggingen die gewaardeerd zijn in een andere valuta. Het fonds kent een valutabeleid dat erop gericht is om strategisch 100% van de valutarisico's bij aandelen (voor de US dollars, Engelse ponden en Japanse Yens) af te dekken. Dit valutabeleid is in 2018 vastgesteld.

Grondstoffenrisico (S4)

Fondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. Het fonds belegt niet in grondstoffen.

Kredietrisico (S5)

Het fonds loopt risico van financiële verliezen als gevolg van faillissementen, betalingsonmacht of kredietverslechtering van tegenpartijen.

Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de tegenpartij tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze spread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid, risicovrij, tot uitkering zal komen. Ter beperking van het kredietrisico gelden binnen het fonds restricties voor de samenstelling van de vastrentende portefeuilles met betrekking tot geografische spreiding, verdeling over de verschillende debiteuren categorieën, de minimale kwaliteit van de debiteur ('rating') en voor de omvang van de beleggingen per debiteur (top 20 investeringen van de grootste posities van het fonds in vastrentend en de top 20 in aandelen).

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Het risico dat het fonds met zijn deelnemers loopt op het gebied van sterfte en arbeidsongeschiktheid.

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's. Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte en arbeidsongeschiktheid. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico).

De sterftetrend zelf dient te worden meegenomen bij de bepaling van de voorziening voor risico fonds.

Liquiditeitsrisico (S7)

Het risico voor het fonds dat er onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen en/of het verlies op beleggingen door gedwongen verkoop.

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Het liquiditeitsrisico van het fonds is miniem aangezien de maandelijkse premie-inkomsten hoger zijn dan de pensioenuitkeringen en de uitvoeringskosten.

Het fonds blijft de ontwikkelingen inzake EMIR-wetgeving nauwgezet volgen, aangezien hieruit de verplichting voor het fonds zou kunnen voortkomen dat het fonds liquiditeiten dient aan te houden als collateral. Dit zou tot een additioneel 'liquiditeitsrisico' kunnen leiden voor het fonds wanneer dit het geval blijkt te zijn.

Concentratierisico (S8)

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sector gebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. Het fonds heeft in de beleggingen spreiding aangebracht, namelijk een geografische spreiding, spreiding in economische sectoren en spreiding in tegenpartijen.

Operationeel risico (S9)

Het risico voor het fonds bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten als gevolg van niet-afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen.

Voor deze operationele risico's geldt dat een te ver gaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering geschiedt door AZL en NNIP. Om aan de behoefte van het bestuur aan zekerheid en daarmee kwaliteitsgaranties tegemoet te komen hebben AZL en NNIP ervoor gekozen om gecertificeerd te worden volgens de richtlijnen van een ISAE 3402 rapportage. De ISAE 3402 rapportage bestaat uit een type II verklaring en hier worden de processen beschreven die de financiële verantwoording raken.

Ook voor 2020 heeft AZL een ISAE 3402 type II rapportage en geeft de directie wederom een ISAE 3000 rapportage af. Ook NNIP heeft voor 2020 weer een ISAE 3402 type II rapportage afgegeven.

Het overleggen van de ISAE 3402-rapportage komt tevens tegemoet aan de Beleidsregel 'Uitbesteding Pensioenfondsen' waarin DNB heeft vastgesteld dat een pensioenfonds dat zijn administratie uitbesteedt aan een uitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor een juiste administratie.

Het bestuur is van oordeel dat de uitbesteding van de werkzaamheden leidt tot een betere uitvoering van de pensioenregelingen dan indien zou zijn geopteerd voor eigen beheer. Hiertoe heeft het bestuur een afzonderlijk uitbestedingsbeleid geformuleerd.

Actief beheer risico (S10)

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille.

Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van de strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico. Het fonds richt de beleggingsportefeuille zo in dat wanneer actief beheer risico gelopen wordt dit tot uitdrukking moet komen in de opbrengsten.

Het bestuur heeft ultimo 2018 besloten om over te gaan naar een passief wereldwijd aandelenfonds. Daarmee wordt aangesloten bij de vastgestelde investment beliefs. Het actief beheer risico is als gevolg van dit besluit verlaagd.

Niet financiële risico's

Sponsorrisico

Het pensioenfonds heeft een directe economische en contractuele band met de werkgever als sponsor van het pensioenfonds. Deze afhankelijkheid vertaalt zich in risico's voor het pensioenfonds, de zogenaamde sponsorrisico's. Voorbeelden van sponsorrisico's zijn onder meer: faillissementsrisico, betalingsonmacht van de sponsor veroorzaakt door negatieve ontwikkelingen bij de sponsor, financieeringsrisico, beëindiging van de relatie met de sponsor en belangenverstremming tussen het pensioenfonds en de sponsor. Het bestuur van het fonds heeft, zoals te doen gebruikelijk, kennisgenomen van de meest recente jaarrekening van de sponsor en dat gaf geen aanleiding tot vragen.

Uitbestedingsrisico's

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat het bestuur geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden.

Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert het fonds zich volledig aan de regelgeving van DNB op het gebied van uitbesteding. Het fonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de Pensioenwet en Code Pensioenfondsen bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverschaffing en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). In een SLA worden tenminste ook afspraken vastgelegd over de administratieve organisatie (AO), de autorisatie en procuratiesystemen en de interne controle (IC) van de uitvoerende organisatie.

Voorts beschikt het fonds over een intern risicobeheersingssysteem waarin alle processen zijn beschreven en wordt het bestuur door middel van periodieke rapportages van zowel de uitvoeringsorganisatie alsmede van externe adviseurs in staat gesteld de risico's en fondssituatie goed te monitoren.

Het beleid van het fondsbestuur is gericht op een integere bedrijfsvoering. In dit kader heeft het bestuur de risico's van het fonds geanalyseerd en op een aanvaardbaar niveau ingesteld. Om belangenverstrengeling tussen bestuur en vermogensbeheer tegen te gaan, kent het fonds geen medewerkers die als "insider" in de zin van de wet kunnen worden gekwalificeerd.

IT-risico

De informatietechnologie is een belangrijke risicocategorie voor pensioenfonds. Het betreft het risico van discontinuïteit, onvoldoende beveiliging en bijvoorbeeld het verliezen van de beheersbaarheid. Omdat het merendeel van de fondsen de IT hebben uitbesteed, is dit risico in feite een uitbestedingsrisico. Dit geldt ook voor Pensioenfonds Astellas.

De volgende subrisico's worden onderscheiden;

- Risico dat het fonds schade leidt als gevolg van het niet of onvoldoende toegesneden zijn van IT-strategie en IT-beleid op de bedrijfsprocessen en de bestaande informatie- en dataverwerking, waardoor onvoldoende ondersteuning wordt geboden aan processen en informatievoorziening;
- Risico dat het fonds schade leidt als gevolg van het niet volledig of niet adequaat zijn van informatie/informatiesystemen/processen. Het niet toegankelijk zijn van informatie voor geautoriseerde gebruikers. Het wel toegankelijk zijn van informatie voor niet-geautoriseerde gebruikers;
- Risico dat het fonds schade leidt als gevolg van ontoereikend beheer van de ICT-omgeving en/of ICT-processen
- Risico dat het fonds schade leidt doordat de continuïteit van de (kritische) bedrijfsprocessen in gevaar komt als gevolg van het niet beschikbaar zijn van de IT-infrastructuur.

Het bestuur heeft zich in 2018 gericht op het vastleggen van het IT-beleid. Dit IT-beleid vormt het uitgangspunt voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid die het fonds wil nemen rondom IT-uitgangspunten, IT-uitvoering en de monitoring daarvan. Dit IT-beleid heeft betrekking op de periode 2019 tot en met 2022. Het IT-beleid is richtinggevend en wordt indien nodig bijgesteld. Vanaf 2023 wordt het IT-beleid geëvalueerd en herijkt op basis van de dan geldende inzichten en prioriteiten van het bestuur van het fonds en eventuele bijstellingen in de wet- en regelgeving.

Beheersing van Cybersecurity en IT risico's

Het fonds is bewust bezig met IT risico's bij uitbestedingsorganisaties. In een risicoanalyse uit 2017 zijn IT risico's ten aanzien van uitbestedingsorganisaties in kaart gebracht met behulp van Willis Tower Watson. Voor IT risicomangement wordt voor een belangrijk deel gesteund op de interne beheersing van kritische uitbestedingspartijen AZL en NNIP. Het fonds heeft echter zelf geen IT risico management framework ingericht om deze risico's periodiek te beoordelen en om vast te stellen of maatregelen zijn getroffen, en deze op een juist volwassenheidsniveau zijn geïmplementeerd.

Het fonds heeft in kaart gebracht van welke uitbestedingsorganisaties diensten worden afgenomen. Hierbij is niet vastgelegd hoe de gehele uitbestedingsketen, inclusief onderuitbesteding, er uit ziet. Om grip te houden op cybersecurity en IT risico's is door het fonds een IT beveiligingsbeleid opgesteld. Het fonds heeft geanalyseerd in welke mate AZL invulling geeft aan deze beleidsrichtlijnen; AZL rapporteert aan de hand van de 5A's (Agility, Accuracy, Access, Availability en Awareness), zoals benoemd in het IT beveiligingsbeleid van het fonds. Doordat belangrijke processen zijn ondergebracht bij uitbestedingsorganisaties is tevens een uitbestedingsbeleid opgesteld waarin eisen worden gesteld aan uitbestedingsorganisaties. Hierin wordt onder andere gesteld dat uitbestedingsorganisaties gemonitord moeten worden. Monitoring is terecht aangemerkt als een kritische activiteit; het is belangrijk om periodiek een beeld te vormen van de beheersing van cybersecurity en IT risico's bij deze organisaties. Het fonds heeft zelf geen self-assessment uitgevoerd ten aanzien van de DNB Good Practice Informatiebeveiliging. Voor interne beheersing op het gebied van

cybersecurity en IT risico's wordt gesteund op de self-assessment van AZL. De interne beheersing is samen met AZL en NNIP in 2019 geëvalueerd.

Juridisch risico

Het juridisch risico betreft de financiële en niet-financiële gevolgen van claims, boetes en/of daar uit voortvloeiende kosten.

Formele documenten worden steeds door tenminste twee bestuursleden getekend.

Jaarlijks vinden er controles plaats door actuaire en accountant op de uitvoering door het fonds. Materiële onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd. Het bestuur draagt er zorg voor dat het voldoende kennis en kunde bezit om zijn verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

Pensioenfonds Astellas hanteert een formele klachtenprocedure die gepubliceerd is op de website van het fonds.

Integere bedrijfsvoering en beheersing van de risico's

Het beleid van het fonds is gericht op een integere bedrijfsvoering. In dit kader heeft het bestuur de risico's van het fonds geanalyseerd.

Een beschrijving van deze risico's alsmede van de beheersingsmaatregelen is opgenomen in de abtn van het fonds. Daarnaast worden risico's intensief gemonitord via periodieke risico assessments. In dit bestuursverslag wordt separaat verslag gedaan van de (mate van) risicobeheersing. Sinds 2019 worden risico's en beheersmaatregelen gemonitord door de (beoogd) sleutelfunctiehouder Risico Management via de Risk Tool. Deze tool verbetert de transparantie van het beleid en de situatie en tevens betrokkenheid van het gehele bestuur en ook het verantwoordingsorgaan. Zo voldoet het beleid tevens aan de nieuwe IORP II-wetgeving. Voor wat betreft het vermogensbeheer kunnen de Richtlijnen Vermogensbeheer als een instrument worden beschouwd waarmee vooraf sturing kan worden gegeven aan de door het fonds te lopen financiële risico's. De Richtlijnen Vermogensbeheer zijn voor het laatst gewijzigd per 1 april 2019. In de "Verklaring inzake de Beleggingsbeginselen", zijn de uitgangspunten van het beleggingsbeleid en de risicobeheerprocedures beschreven. De investment beliefs zijn eind 2017 herijkt.

Environmental, Social and Governance (E.S.G.) risico's

Het fonds heeft bij het beleggingsbeleid aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Als onderdeel daarvan houdt het beleggingsbeleid rekening met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen (E.S.G.-factoren). De risico's die zijn verbonden met deze E.S.G.-factoren worden betrokken in de risicomanagementcyclus van het fonds.

Strategische risico's

Middels een 'benen op tafel'-sessie heeft het bestuur eind dit verslagjaar een begin gemaakt om haar strategische risico's voor nu en in de toekomst opnieuw in kaart te brengen. Uitkomsten hiervan zijn vervolgens vastgelegd in het risicobeheersysteem. In het volgende jaar zal hier verder op doorgedaan worden, waarbij de Eigen Risico Behoordeling in combinatie met het ESG-beleid een belangrijke rol zal gaan vervullen.

Gevolgen COVID-19 voor de risico's

In eerste instantie heeft COVID-19 een significante negatieve impact gehad op de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds, met name door de forse koersdalingen op de aandelenmarkten en rentemarkten. Echter in de loop van het jaar zijn de aandelenmarkten volledig hersteld tot zelfs hogere niveaus als voor het begin van de pandemie. De markt blijft voornamelijk erg volatiel, waardoor er extra aandacht uitgaat naar de vermogensallocatie per beleggingscategorie zoals is vastgelegd in onze risicohouding. Voorheen werden bewegingen buiten de opgegeven ranges automatisch gecorrigeerd door de vermogensbeheerder. In deze tijden van extreme volatiliteit heeft het bestuur dit onwenselijk genoemd en een "grace" periode van maximaal 5 dagen ingevoerd waardoor het bestuur meer in control is. De rente ligt op een historisch laag punt.

Ook op het operationele vlak heeft de corona-crisis tot menig verandering geleid. Zo heeft het bestuur en het VO, zoals zovelen van u, om moeten schakelen naar volledig digitale vergaderingen. Dit gold uiteraard ook voor alle uitbestede diensten, waaronder de pensioenadministratie en het vermogensbeheer. Vanuit het risicobeheersysteem is extra aandacht besteed aan het periodiek toetsen van de continuïteitsplannen van de uitbestedingspartners. Mede hierdoor zijn er geen operationele issues ontstaan in de uitkering en administratie van het fonds aangaande COVID-19. De onzekerheid in de markt en de volatiliteit is onder invloed van COVID toegenomen en hiermee dus ook de risico's. Het strategisch beleggingsbeleid is onder invloed van COVID niet gewijzigd.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur heeft zijn beleid verwoord in de abtn. De abtn is laatstelijk gewijzigd per 11 december 2020. Als algemene leidraad voor het uitvoeren van de beheertaken van het fonds geldt dat het fonds bij de operationele uitvoering zoveel mogelijk risicomijdend te werk moet gaan. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Door de invoering van de pensioenregeling 2015, waarbij de financiering plaatsvindt op basis van een CDC-regeling, is het premiebeleid niet langer een beleidsinstrument voor het bestuur, maar een gegeven. De beschikbare beleidsinstrumenten betreffen:

- Beleggingsbeleid;
- Toeslagbeleid;
- Herverzekeringsbeleid;
- Beleid ten aanzien van uitbesteding.

De uitgangspunten rondom deze beleidsinstrumenten zijn gebaseerd op de risicobereidheid van het fonds welke in 2015 middels een risicoanalyse door het bestuur is onderzocht (zie paragraaf 'Algemeen').

Belangrijkste bevindingen hiervan zijn dat het principe van collectiviteit bij Pensioenfonds Astellas breed wordt onderschreven. Ook voor solidariteit is er in algemene zin draagvlak. Beleggen in aandelen door het fonds wordt begrepen. Een forse meerderheid van de deelnemers kan zich daarin vinden, waarbij ook waarde wordt gehecht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Deelnemers van het fonds willen graag indexatie en hebben daar een neerwaarts risico voor over.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het fonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de financiële positie van het fonds in de toekomst, een rol.

ALM-studie

Het bestuur van Pensioenfonds Astellas voert in beginsel eens in de drie jaar een ALM-studie uit (ALM staat voor Asset Liability Management). Een verdere concretisering van de beleidsuitgangspunten is gebaseerd op de in 2018 uitgevoerde ALM-studie. In deze ALM-studie is de samenhang tussen de beleidsuitgangspunten rondom de premie, toeslag en de te voeren beleggingsstrategie getoetst. Dit heeft op hoofdlijnen geleid tot onderstaand beleid:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening (als percentage van de maatstaf)
Lager dan toeslagdrempel	0%
Tussen toeslagdrempel en ondergrens volledige toeslag	Gedeeltelijk (voor zover ook in de toekomst te realiseren)
Hoger dan ondergrens volledige toeslag	100%

De ondergrens voor volledige toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld zodanig dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid.

Vanwege de wettelijke toeslagdrempel van 110% mag in beginsel alleen toeslag worden verleend indien de beleidsdekkingsgraad boven de 110% ligt. Op grond van het feit dat Pensioenfonds Astellas zowel een uitkerings- als een zuivere premieovereenkomst uitvoert, heeft Pensioenfonds Astellas - in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden - bij DNB een ontheffing aangevraagd voor artikel 137 lid 2, onderdeel a PW, en daarmee van artikel 15, lid 2, Besluit FTK. Dat wil zeggen het hanteren van een gewogen ondergrens voor toekomstige toeslagverlening.

Pensioenfonds Astellas heeft van DNB-toestemming om van een pro rata toepassing van de toeslagdrempel uit te gaan. Er wordt derhalve een gewogen ondergrens vastgesteld, waarbij voor het eigen beheer deel de 110%-grens wordt gehanteerd. Voor het deel dat betrekking heeft op de zuivere premieovereenkomst wordt de grens van de technische voorziening plus het minimaal vereist eigen vermogen gehanteerd. Ook de gewogen toeslagdrempel wordt jaarlijks vastgesteld.

Beleidsmatige toelichting op de aanwezige risico's

Het resulterende beleggingsbeleid kent, in overeenstemming met de uitgevoerde risicoanalyse en het premiebeleid en toeslagbeleid, een relatief laag risicoprofiel. Met behulp van het beleggingsbeleid kan een verdere beleidsmatige toelichting gegeven worden hoe het fonds met de belangrijkste risico's omgaat zoals eerder gespecificeerd.

De financiële risico's die het fonds loopt in combinatie met het door het fonds gekozen beleid om deze risico's tegen te gaan zijn objectief meetbaar aan de hand van de hoogte van de vereiste dekkingsgraad.

Controle op het gevoerde beleid

Binnen het FTK dient continu gemonitord en gecommuniceerd te worden aan de deelnemers of het gevoerde beleid resulteert in de verwachte doelstellingen. Deze wettelijke verplichting komt tot uitdrukking in de zogeheten 'risicohouding'. De risicohouding van het fonds is de mate waarin het fonds, na overleg met sociale partners en het verantwoordingsorgaan bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds. De risicohouding wordt verder onderverdeeld in een korte termijn risicohouding en een lange termijn risicohouding.

Invulling risicobeheerfunctie en Eigen Risico Beoordeling (ERB)

Zoals eerder vermeld zijn in 2019 de sleutelfuncties ingericht en de sleutelfunctiehouders benoemd. In 2020 heeft de definitieve benoeming van de sleutelfunctiehouders plaatsgevonden. Dit geldt ook voor de risicobeheerfunctie. De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Daarnaast heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer.

Het fonds heeft de risicobeheerfunctie (houder en vervuller) belegt bij bestuurslid de heer O. van den Hoven. De risicobeheerfunctie wordt hierbij ondersteund door de Risktool van AZL. Hiermee is het risicobeheer goed geïntegreerd in de organisatiestructuur en besluitvormingsprocessen van het fonds.

Het fonds zal het komend verslagjaar een Eigen Risico Beoordeling opstellen. Hiermee krijgt het fonds nog beter zicht op de risico's waaraan het wordt blootgesteld en wordt tevens de effectiviteit van het risicobeheer en de beheersingsmaatregelen beoordeeld.

Korte termijn risicohouding

De korte termijn risicohouding voor de verplichtingen voor risico fonds wordt gemeten in termen van vereiste dekkingsgraad met een bijbehorende bandbreedte. Indien op enig moment de daadwerkelijke vereiste dekkingsgraad zich buiten deze bandbreedtes bevindt, is dit een eerste indicatie dat het gevoerde beleid niet in lijn is met de doelstellingen van het fonds. Het fonds heeft de risicohouding

voor de korte termijn vastgesteld op een vereiste dekkingsgraad tussen de 115% en 125%. Gedurende 2020 is de daadwerkelijke vereiste dekkingsgraad binnen deze bandbreedtes gebleven en heeft het fonds haar beleid hieromtrent niet hoeven aan te passen.

Lange termijn risicohouding - uitkeringsovereenkomst

De lange termijn risicohouding komt tot uitdrukking in de jaarlijks terugkerende haalbaarheidstoets. De belangrijkste uitkomst waarnaar gekeken wordt in de haalbaarheidstoets is het pensioenresultaat. Het pensioenresultaat is een maatstaf voor koopkrachtbehoud. Conform de risicobereidheid van het fonds heeft het bestuur een pensioenresultaat en ondergrenzen vanuit verschillende situaties gedefinieerd die aansluiten op de lange termijn risicohouding van het fonds. Het bestuur heeft de volgende grenzen gedefinieerd.

1. De ondergrens voor het pensioenresultaat in de mediaan, startend vanuit de positie waarin het fonds beschikt over het vereist eigen vermogen.
2. De ondergrens voor het pensioenresultaat in de mediaan, startend vanuit de positie waarin het fonds beschikt over het eigen vermogen.
3. De maximale afwijking van het pensioenresultaat in slecht weer ten opzichte van het pensioenresultaat in de mediaan, startend vanuit de positie waarin het fonds beschikt over het eigen vermogen.

In de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt getoetst of het fonds voldoet aan de bij (2) en (3) genoemde grenzen. De in 2020 resulterende pensioenresultaten voldoen aan de in de risicohouding vastgestelde ondergrens en maximale afwijking. Middels de aanvangshaalbaarheidstoets is getoetst dat het premiebeleid realistisch en haalbaar is.

Beleggingen uit hoofde van DC-regeling

Het fonds heeft naast beleggingen voor risico fonds eveneens beleggingen voor risico deelnemer op de balans. Hierbij geldt dat de beschikbare premies vermeerderd met het behaalde beleggingsrendement op de pensioendatum aangewend worden voor de aankoop van ouderdomspensioen en/ of partnerpensioen en/ of wezenpensioen. Conform de Wet Verbeterde Premieregeling krijgt de (gewezen) deelnemer voorafgaande aan de pensioendatum de keuze voor beleggen ten behoeve van aankoop van een vaste, dan wel een variabele pensioenuitkering.

Het fonds heeft de individuele beleggingsadministratie van de premieregeling ondergebracht bij Nationale-Nederlanden Investment Partners (NN IP). In het kader van de invoering van de Pensioenwet en de hieruit voortvloeiende zorgplicht worden de premies belegd in leeftijdsgerelateerde life cycle mixen. Het bestuur heeft hierbij de default life cycle mixen vastgesteld, gericht op de aankoop van een vaste uitkering. De life cycles zijn dusdanig opgesteld dat naarmate de leeftijd van de deelnemers hoger wordt, de beleggings- en renterisico's telkens verder worden beperkt. Hoewel de beleggingen niet voor risico fonds zijn, monitort het bestuur continu de samenstelling van de life cycle mixen aan de hand van ontwikkelingen in de markt, wet- en regelgeving en performance. Het bestuur is van mening dat de gevoerde beleggingsmixen in de diverse life cycles de risicohouding van de populatie in de premieregelingen goed weerspiegelen.

Risicohouding – premieovereenkomst

Opbouwfase

Voor de opbouwfase van de premieovereenkomst heeft het fonds een risicohouding vastgesteld. De maximaal aanvaardbare afwijking betreft het verschil tussen het pensioen op de pensioendatum in een slecht weer scenario (5e percentiel) en de verwachte pensioenuitkomst op de pensioendatum in het mediane scenario (50e percentiel).

Leeftijdscohort rond leeftijd	Maximale aanvaardbare afwijking
35	70%
45	55%
55	35%
60	20%
65	10%

Uitkeringsfase

Het fonds biedt alleen een vastgesteld pensioen aan voor de deelnemers met een premieovereenkomst. Voor een variabel pensioen dienen de deelnemers dit elders aan te kopen. Het vastgestelde pensioen wordt uitgevoerd op basis van de collectieve beleggingsmix van het pensioenfonds, waarbij de pensioenen standaard meelopen met het toeslag- en kortingsbeleid van het pensioenfonds. Voor de uitkeringsfase wordt daarom aangesloten bij de risicohouding van de uitkeringsovereenkomst.

Het bestuur is van mening dat met bovengenoemd risicobeleid, het periodiek (laten) uitvoeren van een ALM-studie en haalbaarheidstoets alsmede overige periodieke rapportages ten behoeve van het monitoren van het fondsbeleid en de financiële positie, zorg wordt gedragen voor een integere bedrijfsvoering.

Beleggingen

Macro economische ontwikkelingen 2020

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van de Covid-19-crisis. De wereldwijde verspreiding daarvan in maart 2020 maakte verplicht thuisblijven en thuiswerken noodzakelijk over de hele wereld. Het fonds heeft naar aanleiding daarvan bij de vermogensbeheerders gecheckt dat de continuïteit van de bedrijfsvoering niet in gevaar is gekomen. De lockdowns zorgden vrijwel overal voor een zeer diepe recessie. Centrale banken deden er daarna alles aan om de impact van de pandemie te beperken. De Europese Centrale Bank (ECB) en de Amerikaanse Federal Reserve maakten duidelijk dat de korte rentetarieven voorlopig niet worden verhoogd en zorgden voor lagere rentes op staats- en bedrijfsobligaties door enorme steunaankopen. De Fed maakte duidelijk dat het beleid soepel zou blijven ook bij een tijdelijk hogere inflatie. Ook overheden grepen snel in met flinke steunpakketten. Bij fors oplopende schulden ontstond in vele economieën vervolgens een sterk herstel. Dit herstel werd in vele landen echter weer snel afgebroken door de noodzaak van nieuwe lockdowns vanwege het ontstaan van meerdere golven van besmettingen, mede veroorzaakt door nieuwe varianten van het virus. Hoop op herstel gloorde in het vierde kwartaal vanwege de ontwikkeling van effectieve coronavaccins door onder meer Pfizer, Moderna en AstraZeneca.

In de VS resulteerde een zeer spannende verkiezingsstrijd in 2020 uiteindelijk in een nieuwe president. In Europa was een Brexit-deal lang onzeker, maar eind december kwam het alsnog tot een akkoord. In China was het economische herstel sterker dan verwacht. De pandemie leek daar na de eerste golf onder controle.

Financiële markten 2020

De wereldwijde verspreiding van het virus in maart zorgde voor een ongekennde vlucht naar veiligheid. Rentes daalden daarbij richting oude dieptepunten. In de periode daarna bleven rentes relatief stabiel. De tienjaarsrente op Duitse Bunds eindigde het jaar op -0,57%, bijna 40 basispunten lager dan de start van het jaar. De 20 jaars swap rente eindigde het jaar op 0%, een daling van 59 basispunten. Mede door een relatief sterk ingrijpen van de Fed verzwakte de dollar ten opzichte van de Euro in 2020 van \$1,12 tot een koers van \$1,22 aan het einde van 2020.

De creditspreads stegen in het eerste kwartaal sterk, vooral in opkomende markten. In de rest van het jaar namen de spreads echter weer geleidelijk af. Het eerste kwartaal van 2020 was een van de slechtste ooit voor aandelen. Vervolgens ontstond een ongekennd koersherstel dat in de rest van het jaar aanhield en in het vierde kwartaal nog een additionele impuls kreeg toen de effectiviteit van de coronavaccins bekend werd. Per saldo steeg de MSCI World index in 2020 met bijna 7%. Beleggers kijken door dit nieuws vooruit naar een periode na de pandemie. Op sectorniveau waren er grote verschillen. De technologiesector profiteerde sterk van het thuiswerken en het verplichte thuisblijven, terwijl de koersen in op waarde gerichte sectoren (zoals financials) tot november daalden. De aankondiging van effectieve vaccins zorgde echter voor een ommekeer en waarde-aandelen maakten daarna een behoorlijke inhaalslag. Per saldo sloten de aandelenmarkten het jaar ondanks de pandemie af met hoge positieve rendementen.

Bij het begin van de crisis is als gevolg van sterk dalende aandelenmarkten kortstondig sprake geweest van overschrijding van de bandbreedtes. Het bestuur heeft besloten om de ontwikkeling op de financiële markten te volgen alvorens tot rebalancing over te gaan. Binnen enkele weken kwam de totale portefeuille weer binnen de overeengekomen bandbreedte waardoor rebalancing niet langer aan de orde was.

Vooruitzichten macro en markten

De geleidelijke uitrol van vaccinatieprogramma's over de hele wereld luidt het einde in van de coronacrisis. De uitrol van vaccins betekent ook dat de permanente schade aan de economie minder groot kan zijn dan gevreesd. Het opwaarts potentieel van de nominale rentes is echter beperkt vanwege de te verwachten steunaankopen van centrale banken. De inflatie kan daarbij licht oplopen en bij oplopende inflatieverwachtingen resulteert dat in nog negatievere reële rentes. De zoektocht naar rendement en de voortdurende obligatie-opkopen van de ECB zal ook een eventuele brede stijging van de spreads beperken. Bij een geleidelijke normalisatie van de bedrijvigheid en een gunstig monetair en begrotingsbeleid is in 2021 een V-vormig winstherstel en daarbij goede aandelenrendementen te verwachten. Vastgoed ondergaat structurele veranderingen, versterkt door de Covid-19-crisis. De trend naar e-commerce vermindert de vraag in het traditionele winkelsegment, terwijl meer thuiswerken de vraag naar kantoren zal blijven beïnvloeden. Deze thema's zullen in 2021 en daarna op de beleggingscategorieën blijven drukken.

Beleggingsbeleid

Algemeen

Het belegde vermogen van het fonds is in 2020 gestegen naar € 474,3 miljoen (dit is exclusief € 25,7 miljoen voor risico deelnemers). De stijging van het belegde vermogen werd met name veroorzaakt door waardestijgingen (positief resultaat) van de beleggingen. Het vermogen is wereldwijd belegd in aandelen, vastrentende waarden en vastgoed.

De normgewichten voor de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën zijn niet gewijzigd ten opzichte van ultimo 2019. De normweging voor vastrentende waarden is in 2020 derhalve gehandhaafd op 60%; aandelen op 30% en vastgoed op 10%. Binnen de aandelenportefeuille bedraagt het normgewicht van Ontwikkelde markten en Opkomende markten respectievelijk 25% en 5%.

Ter beheersing van het risico van renteveranderingen voor de dekkingsgraad wordt een gedeelte van het renterisico afgedekt. Hiervoor maakt het fonds gebruik van zowel vastrentende beleggingen (obligaties) als rentederivaten (swaps). Deze rentegevoelige

beleggingen zijn opgenomen in een zogenaamde matching portefeuille, gericht op het beheersen van het renterisico van de verplichtingen van het fonds. Deze matching portefeuille bestaat uit staats(gerelateerde)leningen, bedrijfsobligaties en renteswaps. Met deze portefeuille wordt circa 50% van het renterisico van de verplichtingen afgedekt.

Ter beheersing van het valutarisico belegt het pensioenfonds in aandelen Ontwikkelde markten via een beleggingsfonds waarbij het valutarisico binnen het fonds volledig wordt afgedekt. Het valutarisico van de beleggingen in aandelen Opkomende markten en beursgenoteerd vastgoed wordt niet afgedekt.

Het fonds voert een maatschappelijk verantwoord beleid ten aanzien van zijn beleggingen. Mede in dit kader heeft het pensioenfonds de aandelenbeleggingen in Ontwikkelde markten en Opkomende markten ondergebracht in beleggingsfondsen waarin een actief uitsluitingsbeleid wordt gevoerd op grond van uitgangspunten voor verantwoord beleggen.

Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille was ultimo boekjaar 2020 volledig belegd in euro's.

De vastrentende beleggingen zijn ondergebracht in twee deelportefeuilles. De deelportefeuille staatsleningen en renteswaps kent een normweging van 85% en de deelportefeuille bedrijfsobligaties kent een normweging van 15%.

Als gevolg van marktbevingen is binnen de deelportefeuille staatsleningen en renteswaps, de allocatie naar staatsleningen onderwogen geraakt. Gedurende 2020 is het gewicht hiervan een aantal malen onder de onderste bandbreedte geraakt. Door het uitvoeren van een rebalancing waarbij positieve marktwaarde van de renteswaps is gebruikt om in staatsleningen te investeren, zijn de posities weer binnen de bandbreedte gebracht.

Binnen staatsobligaties zijn de beleggingen geconcentreerd in de landen met een zogenaamde 'AAA of AA' kredietbeoordeling.

Aandelen

De aandelenportefeuille is onderverdeeld in beleggingen in Ontwikkelde markten en beleggingen in Opkomende landen. De beleggingen in beide portefeuilles zijn het gehele jaar ondergebracht in een passief beheerd fonds. De doelstelling van dit fonds is het zo goed mogelijk volgen van de benchmark, waarbij op grond van ESG factoren ondernemingen worden uitgesloten van de benchmark.

Bij aanvang van het boekjaar waren de afwijkingen ten opzichte van de normverdeling binnen de categorie aandelen beperkt. Gedurende het jaar zijn alle posities binnen de gestelde bandbreedtes gebleven.

De strategische norm aandelen ontwikkelde markten is 25% en de marktwaarde eind 2020 was 26,6%. Strategische norm aandelen opkomende markten was 5% en de marktwaarde eind 2020 was 4,9%.

Rendement

Het rendement van de beleggingen van het pensioenfonds over 2020 was 11,2 procent. In tabel x ziet u de rendementen van de verschillende onderdelen over 2020 ten opzichte van de representatieve benchmark.

Performancecijfers 2020 (in %)

	portefeuille	benchmark
Matchingportefeuille	13,3	13,6
Aandelen Ontwikkelde markten	13,9	11,9
Aandelen Opkomende markten	10,0	8,5
Vastgoed beursgenoteerd	-15,6	-16,6
Vastgoed niet beursgenoteerd	5,4	5,4
Totaal rendement	11,2	11,2

Zowel voor aandelen Ontwikkelde markten als voor aandelen Opkomende markten geldt dat de portefeuilles passief worden beheerd. Het overrendement ten opzichte van de benchmark komt door de ESG-uitsluitingen die zijn toegepast (ten opzichte van de algemene benchmark) en het terugvorderen van betaalde dividendbelasting. Ook de portefeuille van beursgenoteerd vastgoed heeft geprofiteerd van het terugvorderen van betaalde dividendbelasting, wat niet wordt meegenomen in de benchmark.

Oordeel certificierend actuaris

De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen in de toelichting van de jaarrekening. In zijn actuariële verklaring heeft de certificierend actuaris geoordeeld dat de technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch gelijk aan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. De vermogenspositie van het fonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Vooruitblik 2021

Begin 2020 kreeg Nederland te maken met het Corona-virus (Covid-19). De Nederlandse overheid heeft drastische maatregelen moeten nemen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Deze maatregelen hebben grote gevolgen voor het dagelijks leven van de mensen. Om de gevolgen voor het bedrijfsleven te beperken heeft de overheid regelingen getroffen om liquiditeitsproblemen tegen te gaan. Er is sprake van een crisis. Bij het vaststellen van het bestuursverslag is de crisis nog niet ten einde. Om de besluitvorming zoveel mogelijk doorgang te laten vinden zijn de vergaderingen van de organen van het fonds online gehouden. Dat geldt ook voor de contacten met adviseurs, de toezichthouder en de uitvoerders. Het bestuur van het fonds heeft maatregelen getroffen om in geval van calamiteiten bestuurlijke continuïteit te waarborgen.

Het bestuur heeft kennis genomen van de maatregelen die de uitvoerders hebben genomen om de continuïteit van hun diensten te waarborgen. Zowel het fonds als de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed volgen de richtlijnen van het RIVM. Sinds maart 2020 worden nagenoeg alle werkzaamheden niet langer vanuit de kantoorlocaties verricht, maar vanuit thuiswerkplekken. Tot op

heden zijn er geen verstoringen in de operationele bedrijfsvoering (inclusief automatisering) waargenomen. De uitbetaling van de pensioenuitkeringen heeft plaatsgevonden op de reguliere uitbetalingsdata.

Vorbereiding transitie naar een nieuwe pensioenstelsel

In de zomer van 2020 hebben het kabinet en sociale partners overstemming bereikt over de uitwerking van het pensioenakkoord uit 2019. Hiermee is de weg vrij om te komen tot een nieuw pensioenstelsel, dat uiterlijk 1 januari 2027 in werking moet treden. Belangrijke elementen uit het huidige pensioenstelsel blijven in het nieuwe stelsel behouden, zoals de bestaande verplichtstelling, collectieve risicodeling en fiscale facilitering door de overheid.

Nu de hoofdlijnen van het pensioenstelsel nader zijn uitgewerkt, is het fonds gestart met de voorbereidingen op de transitie naar het nieuwe stelsel. In het verslagjaar zijn enkele kennissessies geweest ter voorbereiding op het in 2021 vast te stellen projectplan. Tevens is het overleg met sociale partners over het nieuwe pensioenstelsel opgestart.

Toekomstbestendigheid van het fonds

Het fonds heeft een driejarige uitvoeringsovereenkomst gesloten met de werkgever. Het fonds monitort de toekomstbestendigheid van het fonds aan de hand van de door DNB opgestelde criteria. Tevens zal de voorbereiding op de invoering van het nieuwe pensioenstelsel opnieuw een moment zijn om de toekomstbestendigheid van het fonds te toetsen.

Wet pensioenverdeling bij scheiding

De Tweede Kamer zal overgaan tot behandeling van het voorstel voor de Wet pensioenverdeling bij scheiding. In de nieuwe wet wordt conversie standaard: bij echtscheiding wordt een deel van het ouderdomspensioen van de deelnemer omgezet in ouderdomspensioen voor de ex-partner. De beoogde datum inwerkingtreding is 1 januari 2022. In 2021 treft het bestuur, samen met uitvoerder AZL, de nodige voorbereidingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gefaseerde overgang naar de nieuwe UFR-parameters vanaf 1 januari 2021

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft. Een verdere kwantificering is opgenomen na de toelichting op de balans.

Covid-19

In maart 2020 kreeg Nederland te maken met het Corona-virus (Covid-19). Bij het vaststellen van het bestuursverslag is de crisis nog niet ten einde alhoewel de verwachting is dat de grootscheepse vaccinatie campagne in de loop van 2021 verlichting zal brengen.

Nieuwe bestuursvoorzitter

In februari 2021 heeft DNB ingestemd met de benoeming van de heer D.J. Vis als bestuursvoorzitter van het fonds. Het bestuur heeft in december 2020 het voorgenomen besluit genomen de heer Vis te benoemen tot voorzitter en bestuurslid met aandachtsgebied beleggingen. In januari 2021 is de benoeming voorgelegd aan DNB, waarna op korte termijn instemming van DNB is verkregen. Daarnaast is de heer Amsing in maart 2021 benoemd als bestuurslid en sleutelfunctiehouder interne audit.

Vastgesteld te Zeist, 18 juni 2021.

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Astellas

voorzitter

D.J. Vis

secretaris

N. van den Berg

bestuurslid

F. C.M. Amsing

bestuurslid

O.O. van den Hoven

bestuurslid

G.A. Roders

Verantwoordingsorgaan

Verslag Verantwoordingsorgaan

Algemeen

Het verantwoordingsorgaan (VO) is in 2008 ingesteld. Conform artikel 115a van de pensioenwet heeft het verantwoordingsorgaan een aantal taken en bevoegdheden, zoals vastgelegd in het Reglement Verantwoordingsorgaan dat op de website van het pensioenfonds kan worden geraadpleegd.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie leden: een lid als vertegenwoordiger van de werkgever, een lid als vertegenwoordiger van de deelnemers en een vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden. Deelnemers en pensioengerechtigden kiezen uit kandidaten uit hun midden, waarna benoeming vanuit het bestuur van het pensioenfonds plaatsvindt.

De leden worden telkens voor een periode van drie jaar benoemd, waarbij het schema van benoeming zodanig is dat er in principe elk jaar hooguit één “nieuw” lid deel uit maakt van het orgaan.

Het VO heeft de bevoegdheid en de taak om te oordelen over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur gevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Daarnaast heeft het VO het recht advies uit te brengen over een aantal onderwerpen, waaronder de vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht alsmede het vaststellen en wijzigen van het communicatiebeleid.

Het VO maakt naar behoefte gebruik van mogelijkheden om kennis en vaardigheden te verwerven die van nut zijn voor haar functioneren, onder andere door het bijwonen van relevante symposia en seminars.

Twee leden van het VO hebben de pensioenopleiding tot geschiktheidsniveau A afgerond. Het VO heeft als ambitie om alle leden een dergelijk opleidingstraject te laten doorlopen. De verwachting is dat ook het onlangs aangetreden lid van het VO binnen afzienbare tijd de opleiding op dit niveau zal hebben voltooid.

Het VO bestond per 1 januari 2020 uit de volgende personen: De heer M.J.J. van Rijswijk (namens de werkgever), voorzitter, de heer A.S. de Wit, (namens de gepensioneerden), secretaris en de heer D. Kooijman (namens de deelnemers), lid.

De heer van Rijswijk werd per 1 januari 2020 door het bestuur herbenoemd in het VO voor een periode van 3 jaar.

De zittingstermijn van de heer De Wit liep af per 31 december 2020. Hiervoor werden door het bestuur gedurende het najaar van 2020 gepensioneerden verzocht zich kandidaat te stellen. Buiten de heer De Wit, die zich verkiesbaar stelde voor een nieuwe termijn meldden zich geen andere kandidaten. Hierop is de heer De Wit per 1 januari 2021 voor een nieuwe zittingstermijn van 3 jaar herbenoemd door het bestuur.

Aangezien de heer Kooijman per 1 juni 2020 de onderneming verliet eindigde zijn lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan reglementair per dezelfde datum. Gezien dhr. B. ter Schure zich als enige kandidaat had gesteld om deze positie te vervullen, werd hij op 18 september 2020 door het bestuur benoemd.

Vanaf 18 september 2020 is het verantwoordingsorgaan als volgt geformeerd: de heer M.J.J. van Rijswijk (namens de werkgever), voorzitter, de heer A.S. de Wit (namens de gepensioneerden), secretaris, de heer B. ter Schure (namens de werknemers), lid.

Activiteiten

Het verantwoordingsorgaan is in 2020 drie keer in vergadering bijeengekomen, waarvan 1 keer fysiek en 2 keer online als gevolg van de Covid-19 beperkingen. Daarnaast was er - vooral tijdens de periode dat het VO uit 2 leden bestond - regelmatig onderling contact tussen de beide leden. In 2020 heeft vier keer een gezamenlijke vergadering plaatsgevonden tussen het bestuur (inclusief adviseurs) en het verantwoordingsorgaan, waarvan 1 keer gezamenlijk met de visitatiecommissie.

In 2020 werd door het verantwoordingsorgaan een 2-tal bijeenkomsten bezocht georganiseerd door de Pensioenfederatie, waar onderwerpen werden behandeld die een waardevolle aanvulling vormden op het kennisniveau van leden van verantwoordingsorganen.

Over het jaarverslag 2020 heeft het verantwoordingsorgaan in mei 2021 met het bestuur vergaderd waarbij het jaarverslag werd besproken met de externe accountant en de externe certificerende actuaar.

Er zijn door het verantwoordingsorgaan, op verzoek van het bestuur, in 2020 (positieve) adviezen uitgebracht over de volgende voorstellen:

- Gewijzigde communicatieplan
- Premie opbouw 2021
- Geschiktheid – opleidingsplan bestuurs- en VO leden

Het verantwoordingsorgaan heeft zich in 2020 vooral ingespannen om samen met het bestuur gezamenlijk inzicht te verkrijgen over actuele thema's binnen de pensioensector, de daarbij behorende risico afwegingen en beleidsoverwegingen en de keuzes die het bestuur daarbij maakt. De beoogde invoering van het nieuwe pensioenstelsel zoals dat op hoofdlijnen is overeengekomen in de Stichting van de Arbeid speelde en speelt hierbij een centrale rol. Het VO realiseert zich dat dit onderwerp ook in de komende jaren een forse uitdaging zal blijven en een cruciale rol zal spelen bij het overleg en discussies met het bestuur. Het verkrijgen van zoveel mogelijk informatie over dit nieuwe stelsel, alsmede de uitwerking hiervan en de gevolgen in de praktijk zullen een essentieel onderdeel vormen van de activiteiten van het VO in de nabije toekomst.

Net als in 2019 heeft het verantwoordingsorgaan de ontwikkelingen rond de vaststelling van de nieuwe pensioenpremie in het kader van de CDC-regeling en de gevolgen daarvan door sociale partners per 1 januari 2020 in relatie met het beoogde pensioenopbouw percentage nauwlettend gevolgd en bediscussieerd.

Het verantwoordingsorgaan heeft hierover richting het bestuur haar mening gegeven, met bijzondere aandacht voor het in lijn brengen van de beoogde opbouwambitie in combinatie met de ontwikkeling van de premiestelling zoals overeengekomen tussen de sociale partners.

Hoewel het bestuur geen directe partij is in deze overeenkomst is het desondanks relevant zich te verzekeren van de uitvoerbaarheid van de pensioenafspraken tussen sociale partners.

Bevindingen

Het verantwoordingsorgaan heeft zich door haar diverse activiteiten en de informatievoorziening vanuit het bestuur goed inzicht verschaft in het functioneren van het bestuur. Het verantwoordingsorgaan is tevreden over de samenwerking met het bestuur en de wijze waarop het bestuur met het verantwoordingsorgaan communiceert, het verantwoordingsorgaan betreft in haar besluitvorming en met het verantwoordingsorgaan als partner omgaat.

Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur zich op deskundige wijze heeft ingezet en gehandeld gedurende het verslagjaar 2020 en daarbij een evenwichtig en consistent beleid heeft gevoerd waarbij de belangen van alle betrokkenen afdoende afgewogen zijn. Het verantwoordingsorgaan is voorts van mening dat het bestuur de normen uit de Code Pensioenfondsen, waar van toepassing, naleeft.

Leiden, 31 mei 2021.

De leden van het verantwoordingsorgaan,

M.J.J. van Rijswijk
voorzitter

A.S. de Wit
secretaris

B. ter Schure
lid

Reactie bestuur op verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft met genoegen kennisgenomen van het oordeel van het Verantwoordingsorgaan dat het bestuur op deskundige wijze heeft gehandeld gedurende het verslagjaar 2020 en daarbij een evenwichtig en consistent beleid heeft gevoerd, waarbij de belangen van alle betrokkenen afdoende zijn afgewogen. Het bestuur onderschrijft de door het Verantwoordingsorgaan aangegeven prettige en constructieve samenwerking tussen het Verantwoordingsorgaan en het bestuur. Een goede samenwerking is de komende jaren extra van belang gezien de aanstaande veranderingen binnen de pensioensector en de daarmee gepaard gaande toekomstverkenning waarmee het pensioenfonds gestart is. Het bestuur waardeert de inbreng van het Verantwoordingsorgaan en bedankt de leden voor hun inzet en betrokkenheid gedurende het afgelopen jaar.

Zeist, 18 juni 2021.

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Astellas,

de voorzitter
D.J. Vis

de secretaris
N. van den Berg

bestuurslid
F.C.M. Amsing

bestuurslid
O.O. van den Hoven

bestuurslid
G.A. Roders

Visitatiecommissie

Samenvatting Bevindingen Visitatie 2020

Inleiding

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Astellas (hierna: het Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie (hierna: VC), na advies van het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds.

De VC heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfonds naleeft. De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag.

Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de op 16 april 2021 beschikbare informatie over het kalenderjaar 2020.

Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC is van oordeel dat het beleid van het bestuur voldoende evenwichtig is en op een zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. Het bestuur is in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten. De documentatie is op orde en in de bestuurscyclus zijn de relevante onderwerpen zoals risicobeheersing opgenomen. In 2020 is wederom sprake geweest van een bestendige gedragslijn.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfonds

De Code Pensioenfonds is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht.

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze is naar het oordeel van de VC voldoende onderbouwd. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is naar de mening van de VC toereikend. De VC merkt op dat beoordeling of goedkeuring van het jaarverslag 2020 niet tot haar mandaat heeft behoord.

	Functio- neren VC	Algemeen en follow- up	Govern- ance	Geslacht- heid	Beleg- gingen	Risico's	Communi- catie
Vertrouwen waarmaken		2	1, 3, 4, 5, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			Volledige sectie		13		
Integer handelen		22	Volledige sectie				
Kwaliteit nastreven			23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34	Volledige sectie			
Gepast belonen			Volledige sectie				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 47, 48	47, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58, 59, 61, 62, 64	65		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzonderingen zien op het hoofdthema Zorgvuldig benoemen en de belangrijkste aanbevelingen van de VC zien op de hoofdthema's Kwaliteit nastreven en Transparantie bevorderen. Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de onderstaand gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's.

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

De follow-up van eerder door de VC gedane aanbevelingen verloopt via een gestructureerde aanpak via de actielijst van het bestuur. De aanbevelingen en de wijze van opvolging zijn onderdeel van het overleg met het verantwoordingsorgaan (VO).

b. Algemene gang van zaken

Het Fonds anticipeert op afdoende wijze op de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving en de mogelijke gevolgen daarvan voor het Fonds. De bestaande rapportagestructuur geeft het bestuur voldoende inzicht in de financiële positie van het Fonds inclusief de mogelijke ontwikkeling daarvan en de mogelijke gevolgen daarvan voor de deelnemers. De wijze van risicobeheersing is op toereikende wijze vastgelegd in de governancestructuur van het Fonds.

De toekomst van het Fonds is mede in relatie tot de introductie van het nieuwe pensioenstelsel opnieuw op de agenda van het Fonds gezet. Gestreefd wordt naar een gezamenlijk invulling met de sociale partners. De concrete invulling van de implementatie van IORP II is door het Fonds verder afgerond. De risicohouding, voor zowel de basis- als premieregeling, is overeenkomstig de wet- en regelgeving vastgesteld. Eind 2020 is er binnen het Fonds sprake van een dekkings- en reservetekort waarvoor een door DNB goedgekeurd herstelplan is ingediend. De resultaten van de laatste haalbaarheidstoets geven geen aanleiding tot aanvullende acties.

De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds op adequate wijze heeft gehandeld met betrekking tot de gevolgen voor het Fonds van de Coronacrisis.

c. Governance

Het Fonds kenmerkt zich qua governance-structuur door het ontbreken van een adviescommissiestructuur. De VC heeft kunnen vaststellen dat dit niet ten koste gaat van de kwaliteit van de besluitvorming. Daarbij is duidelijk sprake van een evenwichtige belangenafweging. De documentatie van het Fonds is in grote mate geactualiseerd en voldoet aan de wettelijke vereisten. Binnen het Fonds zijn afdoende maatregelen genomen om op adequate wijze een beheerste en integere bedrijfsvoering in te vullen. De documentatie is geactualiseerd. De relatie met het Verantwoordingsorgaan is goed mede op basis van een toereikende informatieverschaffing door het bestuur. Het Fonds is in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten. De VC doet daarbij nog een aantal aanbevelingen.

d. Geschiktheid

De deskundigheid/geschiktheid van de fondsorganen is van een goed en toereikend niveau. Er is aandacht voor het op een hoger plan brengen van de aanwezige deskundigheid middels individuele en collectieve bijscholing. Nieuwe ontwikkelingen, zoals het nieuwe pensioenstelsel, worden daarbij meegenomen. Waar nodig wordt ook externe ondersteuning ingeroepen. De VC doet daarbij nog een aantal aanbevelingen. Vanwege de bestaande governancestructuur is het tijdsbeslag van de leden van het bestuur en met name het Dagelijks Bestuur een belangrijk aandachtspunt mede in verband met het nieuwe pensioenstelsel. Met betrekking tot de bevordering van de diversiteit binnen de Fondsorganen doet de VC nog een aanbeveling.

e. Beleggingen

Het beleggingsproces wordt binnen de bestaande governancestructuur van het Fonds op toereikende wijze uitgevoerd. Het Dagelijks Bestuur heeft daarbij ten behoeve van behandeling in het volledige bestuur een ondersteunende en adviserende rol. De VC heeft kunnen vaststellen dat beleidswijzigingen op een zorgvuldige manier tot stand komen in overeenstemming met de vastgestelde missie, visie en strategie. Naar het oordeel van de VC dient het Fonds zich wat dieper te oriënteren op de realisering van het ESG-beleid en doet daar ook een aanbeveling voor. Het Fonds is in belangrijke mate overgestapt op passief beheer voor de returnportefeuille. Er is sprake van een periodieke evaluatie van de externe dienstverleners. De rapportagestructuur is toereikend voor een eigen oordeelsvorming. De VC doet nog enkele aanvullende aanbevelingen o.a. met betrekking tot de opstelling van een jaarlijks beleggingsplan, communicatie over de beleggingsbeginselen en de scope van de bestaande ISAE-processen bij de externe dienstverleners.

f. Risico's

In de ABTN is het proces van beheersing van de financiële en niet-financiële risico's voldoende beschreven. Risicobeheersing is ook onderdeel van de bestuurscyclus. De gevolgen van de inwerkingtreding van de Europese Richtlijn IORP II zijn door het Fonds adequaat ter hand genomen en gedocumenteerd. De sleutelfuncties zijn ingevuld. Er is in afdoende mate sprake van de beheersing van de integriteitsrisico's. De compliance functie wordt daarbij breed ingevuld. Met betrekking tot de onderlinge relaties tussen de bij het risicoproces betrokken personen/instanties doet de VC nog een aanbeveling.

g. Communicatie

De opzet van de communicatie is van structurele aard en van een breed niveau. Actuele onderwerpen worden in de communicatie meegenomen. Er worden voldoende beschikbare communicatiemiddelen ingezet. De informatie aan individuen is toereikend en voldoet aan de wettelijke normen. De website is actueel, breed opgezet en toegankelijk. De VC doet nog een aantal aanbevelingen met betrekking tot individuele pensioengesprekken, het communicatieplan en het gebruik maken van een lezerspanel.

De visitatiecommissie

Patricia Huisman
Frank Rijkse
John Ruben

Reactie bestuur op bevindingen visitatiecommissie

Het bestuur heeft met genoegen kennisgenomen van het samenvattend oordeel van de Visitatiecommissie dat het beleid van het pensioenfonds voldoende evenwichtig is en op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en uitgevoerd. Hierbij is de Visitatiecommissie van oordeel dat het bestuur in control is met betrekking tot de uitbestede activiteiten, dat de documentatie op orde is en dat in de bestuurscyclus de relevante onderwerpen zoals risicobeheersing zijn opgenomen. In het verslagjaar 2020 is wederom sprake geweest van een bestendige gedragslijn. Het bestuur heeft kennisgenomen van de aanbevelingen van de Visitatiecommissie en zal deze aanbevelingen opnemen en opvolgen via de reguliere actielijst. Het bestuur dankt de leden van de Visitatiecommissie voor het heldere en herkenbare visitatierapport 2020 en de constructieve samenwerking.

Zeist, 18 juni 2021.

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Astellas,

de voorzitter
D.J. Vis

de secretaris
N. van den Berg

bestuurslid
F.C.M. Amsing

bestuurslid
O. O. van den Hoven

bestuurslid
G.A. Roders

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming saldo, in duizenden euro)

Activa	2020	2019
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Vastgoed beleggingen	44.360	41.529
Zakelijke waarden	150.537	130.979
Vastrentende waarden	259.962	242.425
Derivaten	22.034	11.668
	476.893	426.601
Beleggingen voor risico deelnemers [2]		
Zakelijke waarden	11.033	11.436
Vastrentende waarden	14.518	15.027
Overige beleggingen	162	168
	25.713	26.631
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [3]	2.720	3.056
Vorderingen en overlopende activa [4]	5.254	4.448
Liquide middelen [5]	944	1.007
Totaal activa	511.524	461.743

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2020	2019
Reserves		
Algemene reserve [6]	-51.675	-38.788
Beleggingsreserve [7]	74.052	64.731
Bestemmingsreserve premiedepot [8]	526	0
	22.903	25.943
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [9]	459.485	400.365
Voorzieningen voor risico deelnemers [10]	25.713	26.631
Kortlopende schulden en overlopende passiva [11]	3.423	8.804
Totaal passiva	511.524	461.743

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2020	2019
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen [12]		
Directe beleggingsopbrengsten	9.620	9.599
Indirecte beleggingsopbrengsten	38.109	56.809
Kosten van vermogensbeheer	-974	-1.102
	46.755	65.306
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers [13]	2.637	4.090
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [14]	13.728	11.872
Saldo van aanspraken en verplichtingen [15]	-446	-2.537
Pensioenuitkeringen [16]	-6.253	-5.772
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [17]		
Toevoeging pensioenopbouw	-12.870	-10.036
Toevoeging indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	1.329	815
Onttrekking voor uitkeringen	6.258	5.793
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	225	290
Wijziging marktrente	-61.609	-61.961
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-2.938	-72
Overige mutaties	132	-305
Wijziging kostenvoorziening	0	5.414
Wijziging AG Prognosestafel	10.044	0
Wijziging Ervaringssterfte	309	0
	-59.120	-60.062

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2020	2019
Mutatie vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen [18]	-336	136
Mutatie voorziening pensioensverplichtingen voor risico deelnemers [19]	918	-1.202
Herverzekering [20]	-165	-579
Pensioenuitvoeringskosten [21]	-758	-708
Saldo van baten en lasten	-3.040	10.544
Bestemming van het saldo		
Beleggingsreserve ¹⁾	9.321	6.546
Algemene reserve	-12.887	3.998
Bestemmingsrevenue premiedepot	526	0
	-3.040	10.544

1) De beleggingsreserve is gelijk aan het vereist eigen vermogen dat conform DNB aangehouden dient te worden.

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2020	2019
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premieontvangsten van werkgevers en werknemers	12.605	11.871
Uitkeringen uit herverzekering	321	1.174
Overgenomen verplichtingen	-239	-667
Overige	429	652
	13.116	13.030
Uitgaven		
Uitbetaalde pensioenen	-6.243	-5.772
Overgedragen verplichtingen	-205	-1.871
Premies herverzekering	-576	-853
Pensioenuitvoeringskosten	-719	-2.484
Overige	0	2
	-7.743	-10.978
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	9.654	46.887
Verkopen en aflossingen beleggingen	52.551	20.489
	62.205	67.376
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-66.667	-69.544
Kosten van vermogensbeheer	-974	-1.102
	-67.641	-70.646
Mutatie liquide middelen	-63	-1.218
Saldo liquide middelen 1 januari	1.007	2.225
Saldo liquide middelen 31 december	944	1.007

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het doel van Stichting Pensioenfonds Astellas, statutair gevestigd te Leiden (hierna 'het fonds') is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de volgende aangesloten ondernemingen: Astellas B.V. en Astellas Pharma Europe B.V. Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2020, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2020. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Toepassing richtlijnen volgens de overeenstemmingsverklaring

Stichting Pensioenfonds Astellas heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en BW2 Titel 9 toegepast. De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Schattingswijzigingen 2020

Prognosetafel

In 2020 heeft de Commissie Overlevingstafels van het AG een nieuwe prognosetafel gepubliceerd, zijnde de Prognosetafel AG2020, en heeft het fonds besloten over te gaan op deze nieuwe overlevingstafel. Dit is in 2020 verantwoord als een schattingswijziging. Ultimo 2020 is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds verlaagd met 10.044 als gevolg van deze schattingswijziging. Dit effect van deze schattingswijziging op de technische voorziening in 2020 is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Ervaringssterfte

Ook heeft het fonds ultimo 2020 besloten om over te gaan op een andere ervaringssterfte. Dit is in 2020 verantwoord als een schattingswijziging. Ultimo 2020 is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds verlaagd met 309 als gevolg van deze schattingswijziging. Het effect van deze schattingswijziging op de technische voorziening is in 2020 is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "vorderingen of schulden uit hoofde van effectentransacties".

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar Euro tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. In vreemde valuta luidende liquide middelen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Verwezen wordt verder naar de prijsgrondslagen voor vreemde valuta. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Waardering

Vastgoed beleggingen

De beursgenoteerde aandelen in vastgoedbeleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar.

De niet ter beurse genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Zakelijke waarden

De beursgenoteerde aandelen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurse genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Vastrentende waarden

De beursgenoteerde obligaties worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurse genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. Hypothecaire leningen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor participaties in hypotheekfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert. Leningen op schuldbekentenis worden gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de contante waarde van de met vervroegde aflossing aangepaste kasstromen, verdisconteerd tegen de rente op staatsobligaties met vergelijkbare looptijden inclusief eventuele opslagen, behorende bij het risicoprofiel van de leningen. Deposito's worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor deposito's is het verschil tussen marktwaarde en nominale waarde in het algemeen gering.

Derivaten

Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de op 31 december bekende marktprijzen. Beleggingen welke onderhands zijn gekocht, waarvoor geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters. Derivaten met een negatieve waarde worden op de passivazijde van de balans opgenomen.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor rekening van het fonds worden aangehouden.

Herverzekeringen

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen. Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als kapitaalcontracten worden gewaardeerd voor de waarde van het verzekerde risico op basis van de grondslagen van het contract. Bij de waardering van de vorderingen wordt rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de herverzekeraar (afslag voor kredietrisico).

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Beleggingsreserve

De beleggingsreserve is berekend conform de FTK-methodiek (wortelformule DNB).

Bestemmingsreserve premiedepot

Vanaf 1 januari 2015 geldt een nieuwe pensioenregeling (CDC-regeling). In het kader van de nieuwe CDC-regeling is in 2015 een premiedepot gevormd. De dotatie aan het premiedepot is gebaseerd op de ex-ante premieberekening. In het geval van een premietekort wordt eerst het premiedepot aangewend, indien dit niet toereikend is wordt het opbouwpercentage in enig jaar gekort. Het premiedepot is een zogenaamde bestemmingsreserve en telt daarom niet mee bij de berekening van de dekkingsgraad.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen.

Bij het waarderen van de verplichtingen is de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van 31 december 2020 gehanteerd. In deze rentetermijnstructuur is voor de looptijden vanaf 20 jaar gebruik gemaakt van de zogenaamde UFR-methode.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of toeslagen op de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex-ante- condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt tevens rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Sterfte

Volgens de Prognosetafel AG 2020 (zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap).

Ervaringssterfte

Er wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van de fonds specifieke Willis Towers Watson 2020 ervaringssterfte.

Intrest

Conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente per 31 december 2020 zoals gepubliceerd door DNB.

Gehuwdheid

Tot de pensioenleeftijd op basis van het onbepaalde partnersysteem (partnerfrequenties op basis van CBS 2013 data) en na de pensioenleeftijd op basis van het bepaalde partnersysteem. Op de pensioenleeftijd is de partnerfrequentie gelijk aan 100%.

Leeftijdsverschil

Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op drie jaar gesteld (man ouder dan vrouw).

Kosten

Voor kosten wordt een opslag gehanteerd van 3,6% (2019: 3,6%).

Herverzekeringsdeel technische voorziening

Op de activazijde van de balans is ultimo 2020 een vordering op de herverzekeraar opgenomen ter grootte van 2.720 (ultimo 2019: 3.056). Dit betreft de contante waarde van de vanuit de verzekeraar te ontvangen uitkeringen inzake arbeidsongeschiktheidspensioen (AOP) en premievrijstelling bij invaliditeit (PVI-rentes).

Voorzieningen voor risico deelnemers

De waardering van de voorzieningen voor risico van deelnemers wordt bepaald door de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Deze voorziening bestaat uit de door de werkgever in het kader van de beschikbare premieregeling (hoofdstuk 3 van het Pensioenreglement 2006) ten behoeve van de deelnemers gedane stortingen (beschikbare premiebijdragen). Eind augustus 2018 zijn de beleggingen voor deze voorziening overgegaan naar NNIP Mijn pensioen. Het rendement van de beleggingsfondsen wordt aan de voorziening toegevoegd dan wel onttrokken.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden zoveel mogelijk aan het jaar waarop ze betrekking hebben toegerekend.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst verminderd met de kosten; bij de zakelijke waarden wordt hieronder verstaan het bruto-dividend verminderd met de kosten.

De intresten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde koersverschillen bij verkopen van aandelen, leningen op schuldbekentenis en obligaties;
- gerealiseerde koersverschillen bij (af)lossingen van leningen op schuldbekentenis en obligaties;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- gerealiseerde koersverschillen bij optie- en futuretransacties;
- valutaverschillen met betrekking tot obligaties, deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties;
- niet-gerealiseerde koersverschillen inzake aandelen, leningen op schuldbekentenis en obligaties.

Bestemming saldo

Het saldo van de staat van baten en lasten wordt ultimo boekjaar gedoteerd of onttrokken aan de beleggingsreserve conform de grondslagen. Het daarna resterende saldo wordt toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Het kasstroomoverzicht is een weergave van de daadwerkelijke geldstroom van 1 januari tot en met 31 december.

Toelichting op de balans per 31 december
(in duizenden euro)

Activa

[1] Verloop van de beleggingen voor risico pensioenfondsen

Categorie	Stand ultimo 2019	Aankopen	Verkopen	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet- gerealiseerde koers- verschillen	Stand ultimo 2020
Vastgoed beleggingen						
Aandelen vastgoedmaatschappijen	41.529	7.407	-3	-1	-4.572	44.360
	41.529	7.407	-3	-1	-4.572	44.360
Zakelijke waarden						
Beleggingsfondsen in aandelen	130.979	25.835	-21.991	632	15.082	150.537
	130.979	25.835	-21.991	632	15.082	150.537
Vastrentende waarden						
Obligaties	204.601	30.702	-20.860	-316	4.214	218.341
Vastrentende beleggingsfondsen	37.824	2.719	0	0	1.078	41.621
	242.425	33.421	-20.860	-316	5.292	259.962
Derivaten						
Swaps	3.592	4	-6.164	6.142	15.850	19.424
	3.592	4	-6.164	6.142	15.850	19.424
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen	418.525	66.667	-49.018	6.457	31.652	474.283
Derivaten opgenomen onder kortlopende schulden en overige passiva	8.076					2.610
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen activa zijde	426.601					476.893

De beleggingen bevatten geen beleggingen in de premiebijdragende ondernemingen. Er zijn geen beleggingen uitgeleend en er is geen sprake van security lending.

Aansluiting beleggingen voor risico fonds, vóór en na toepassing look through (t.b.v. de Risicoparaagraaf):

Categorie	Stand ultimo 2020	Liquide middelen	Over- lopende intrest	Toepassing Look Through	Stand risico paraagraaf 2020
Onroerende zaken	44.360	0	0	6.322	50.682
Zakelijke waarden	150.537	0	0	-7.974	142.563
Vastrentende waarden	259.962	0	3.593	-24	263.531
Derivaten	19.424	0	264	1.732	21.420
Overige beleggingen	0	131	47	-56	122
Totaal	474.283	131	3.904	0	478.318

Categorie	Stand ultimo 2019	Liquide middelen	Over- lopende intrest	Toepassing Look Through	Stand risico paraagraaf 2019
Onroerende zaken	41.529	0	0	4.098	45.627
Zakelijke waarden	130.979	0	0	-6.643	124.336
Vastrentende waarden	242.425	0	3.524	1.548	247.497
Derivaten	3.592	0	415	993	5.000
Overige beleggingen	0	219	0	4	223
Totaal	418.525	219	3.939	0	422.683

Methodiek bepaling marktwaarde 31 december 2020 (op basis van look through)

Niveau 1: Genoteerde marktprijzen. Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld op een actieve markt.

Niveau 2: Onafhankelijke taxaties. Onafhankelijke taxaties worden niet toegepast voor de waardering van het indirect onroerend goed.

Voor de belangrijkste uitgangspunten bij de waardering van het indirect vastgoed wordt verwezen naar de grondslagen van waardering en resultaatbepaling en de toelichting op de balans bij de post vastgoed.

Niveau 3: NCW-berekening. De netto contante waarde methode wordt gehanteerd voor de derivatenportefeuille.

Niveau 4: Andere methode. Voor fondsbeleggingen in vastrentende waarden, aandelen, vastgoed en hedgefondsen wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapporthages.

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Stand ultimo 2020
Vastgoedbeleggingen	37.864	12.818	0	0	50.682
Aandelen	142.563	0	0	0	142.563
Vastrentende waarden	263.531	0	0	0	263.531
Derivaten	0	0	21.420	0	21.420
Overige beleggingen	122	0	0	0	122
Totaal belegd vermogen	444.080	12.818	21.420	0	478.318

Methodiek bepaling marktwaarde 31 december 2019 (op basis van look through)

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Stand ultimo 2019
Vastgoedbeleggingen	33.127	12.500	0	0	45.627
Aandelen	124.336	0	0	0	124.336
Vastrentende waarden	247.497	0	0	0	247.497
Derivaten	0	977	4.023	0	5.000
Overige beleggingen	223	0	0	0	223
Totaal belegd vermogen	405.183	13.477	4.023	0	422.683

Collateral

Voor de beheersing van het rente- en valutarisico maakt het pensioenfonds onder andere gebruik van niet-beursgenoteerde derivaten. Deze derivaten worden afgesloten met een of meerdere tegenpartijen. Ter bescherming tegen het niet nakomen van de overeengekomen afspraken zijn ISDA-overeenkomsten afgesloten met (potentiele) tegenpartijen. Daarin wordt onder meer geregeld in welke gevallen onderpand ter beschikking moet worden gesteld (en van welke kwaliteit). Ultimo 2020 had het pensioenfonds onderpand verstrekt ter waarde van -€ 20,415 miljoen aan vijf tegenpartijen, Deutsche Bank -€ 7,003 miljoen, Royal Bank of Scotland -€ 5,489 miljoen, Citigroup GML -€ 0,601 miljoen en HSBC Bank -€ 5,203 miljoen, Rabobank -€ 2,119. Dit ontvangen onderpand is ontvangen in stukken. Het pensioenfonds had een onderpand ontvangen van ABN AMRO ter waarde van € 0,159 miljoen.

Tegenpartij	Ontvangen collateral	Marktwaaarde Collateral
ABN AMRO	Nederlandse staat	-159
Citigroup GML	Nederlandse staat	601
Deutsche Bank	Franse staat	7.003
HSCB Bank	Franse staat	5.203
Rabobank	Nederlandse staat	2.119
Royal Bank of Scotland	Franse staat	5.489
Totaal		20.256

[2] Verloop van de beleggingen voor risico deelnemers

Categorie	Stand ultimo 2019	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen/ lossingen	(Niet) gerealiseerde koers- verschillen	Stand ultimo 2020
Zakelijke waarden					
Aandelenfondsen	11.436	32	-1.816	1.381	11.033
Vastrentende waarden					
Obligatiefondsen	15.027	1.276	-3.060	1.275	14.518
Overige beleggingen					
Money Market	168	4.904	-4.930	20	162
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	26.631	6.212	-9.806	2.676	25.713

	2020	2019
[3] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Stand per 1 januari	3.056	2.920
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	-336	136
Stand per 31 december	2.720	3.056
[4] Vorderingen en overlopende activa		
Lopende intrest en nog te ontvangen dividend		
Vastrentende waarden	3.593	3.524
Derivaten	264	415
Overige beleggingen	47	0
Subtotaal lopende intrest en nog te ontvangen dividend	3.904	3.939
Overige vorderingen		
Aangesloten ondernemingen (premie-afrekening)	1.124	2
Verzekeringsmaatschappijen	170	22
Nog te ontvangen inkoopsommen	56	485
Subtotaal overige vorderingen	1.350	509
Totaal vorderingen en overlopende activa	5.254	4.448
De vorderingen en overlopende activa hebben een kortlopend karakter.		
[5] Liquide middelen		
Kas Bank N.V. Depotbank	131	219
ING Bank N.V. ¹⁾	813	788
	944	1.007
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.		

1) Met een kredietlimiet van 300.

Passiva	2020		2019	
Reserves				
[6] Algemene reserve				
Stand 1 januari	-38.788		-42.786	
Uit bestemming saldo	-12.887		3.998	
Stand 31 december	-51.675		-38.788	
[7] Beleggingsreserve				
Stand 1 januari	64.731		58.185	
Uit bestemming saldo	9.321		6.546	
Stand 31 december	74.052		64.731	
[8] Bestemmingsreserve				
Stand 1 januari	0		0	
Uit bestemming saldo	526		0	
Stand 31 december	526		0	
Totaal eigen vermogen	22.903		25.943	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	19.304	4,0%	16.968	4,0%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	74.052	15,3%	64.731	15,2%
De dekkingsgraad is		104,6%		106,1%
De beleidsdekkingsgraad is		99,9%		104,0%
Het pensioenvermogen bedraagt	507.575		452.939	
De dekkingsgraad is vastgesteld als het pensioenvermogen gedeeld door de totale technische voorzieningen. Het pensioenvermogen betreft het totaal van de reserves (exclusief de bestemde reserve premiedepot) + de totale technische voorzieningen. Vanaf boekjaar 2015 worden in deze totale technische voorzieningen naast de voorziening voor risico fonds óók de voorziening voor risico deelnemers meegenomen. De berekening is als volgt: $(22.903 - 526 + 459.485 + 25.713) / (459.485 + 25.713) \times 100\% = 104,6\%$				

	2020	2019
Technische voorzieningen		
[9] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Stand 1 januari	400.365	340.303
Mutaties:		
– Toevoeging pensioenopbouw	12.870	10.036
– Toevoeging indexering en overige toeslagen	0	0
– Rentetoevoeging	-1.329	-815
– Onttrekking voor uitkeringen	-6.258	-5.793
– Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-225	-290
– Wijziging marktrente	61.609	61.961
– Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	2.938	72
– Overige mutaties ¹⁾	-132	305
– Wijziging kostenvoorziening	0	-5.414
– Wijziging AG Prognosestafel	-10.044	0
– Wijziging Ervaringssterfte	-309	0
Stand 31 december	459.485	400.365
De voorziening pensioenverplichtingen, zijnde de contante waarde van de toekomstige pensioenbetalingen waartoe het fonds zich heeft verplicht, kan als volgt worden gespecificeerd:		
– Actieven	165.344	145.569
– Arbeidsongeschikten	9.632	9.072
– Premievrijen	163.728	135.659
– Ingegane pensioenaanspraken	120.781	110.348
– Overig	0	-283
Totaal	459.485	400.365

1) De overige mutaties betreffen grotendeels wijzigingen in de TV als gevolg van sterfte. Daarnaast bevat deze post resultaten op flexibilisering bij pensionering, resultaten op invalidering en zijn hier correcties in meegenomen.

	2020	2019
[10] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Voorziening pensioensparen		
Stand 1 januari	26.631	25.429
Onttrekkingen:		
– Onttrekkingen t.b.v. inkoop rechten en kosten	-3.555	-2.059
– Onttrekkingen t.b.v. uitgaande waardeoverdrachten	0	-775
– Correctiemutaties	0	-54
Rendement:		
– Rendement huidig boekjaar	2.637	4.090
Totaal voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	25.713	26.631
Totaal technische voorzieningen	485.198	426.996
[11] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Negatieve derivatenposities	2.610	8.076
Nog te betalen rente- en bankkosten	2	2
Actuaris	45	52
Accountant	23	52
Administrateur	77	69
NNIP vermogenbeheer	345	367
Loonheffingen en sociale lasten	150	140
Nog door te storten bedragen	101	0
Nog te muteren inkoopsummen en waardeoverdrachten	57	42
Overige	13	4
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	3.423	8.804

De negatieve derivaten posities hebben een langlopend karakter. De overige kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan een jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Met Willis Towers Watson Netherlands B.V., AZL N.V. en N.N. Investment Partners B.V. zijn meerjarige contracten afgesloten.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen Stichting Pensioenfonds Astellas, de bestuursleden van het fonds en de aangesloten ondernemingen Astellas B.V. en Astellas Pharma Europe B.V.

Transacties met bestuurders

Vertegenwoordigers in het bestuur ontvangen geen beloning van het Pensioenfonds, anders dan de mogelijkheid gebruik te maken van een vacatievergoeding. Er zijn geen leningen verstrekt aan (voormalige) bestuurders en er is geen sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Het Pensioenfonds heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de aangesloten ondernemingen. De transacties bestaan uit de betaling van premiebijdragen.

Gebeurtenissen na balansdatum

UFR

De technische voorzieningen in de jaarrekening zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. Sinds 30 september 2012 wordt de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur bepaald met behulp van de Ultimate Forward Rate (UFR). Deze werd in eerste instantie gebaseerd op de door verzekeraars gehanteerde UFR van 4,2%, echter sinds juli 2015 op het (voortschrijdend) 120-maands gemiddelde van de 20-jaars forward rate. Naar aanleiding van het advies van de Commissie Parameters op 12 juni 2019, wordt deze methode aangepast. De belangrijkste wijziging is dat bij de toegroei naar de UFR meer gewicht wordt gegeven aan de marktrente. Daarnaast vindt toegroei naar de UFR vanaf een later moment plaats, pas vanaf looptijd 30 in plaats vanaf looptijd 20. DNB heeft aangekondigd om de toegroei naar de nieuwe gewichten geleidelijk te implementeren vanaf 1 januari 2021. Deze toegroei wordt in vier gelijke stappen doorgevoerd. Het effect op de dekkingsgraden zal dus de komende jaren geleidelijk optreden. Ondanks dat de nieuwe UFR-methode formeel gezien nog niet van kracht is per einde 2020, zijn de effecten van de stapsgewijze invoering van de nieuwe UFR-parameters opgenomen in de volgende tabel.

	Huidig 100% UFR	2021 75% UFR/ 25% UFR	Vanaf 2024 100% UFR
Technische voorziening	485.198	492.149	515.617
Dekkingsgraad	104,6%	103,1%	98,4%

Overige gebeurtenissen na balansdatum

Verder hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

(in duizenden euro)

Gedurende het boekjaar 2020 aan bestuursvergoedingen en voor vergoedingen aan het Verantwoordingsorgaan 30 (bedrag is voor toerekening naar kosten vermogensbeheer) betaald en aan vergoedingen voor de Visitatiecommissie 15.

Gedurende het boekjaar 2020 had Stichting Pensioenfonds Astellas geen personeel in dienst.

Baten en Lasten	2020	2019
[12] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
Directe beleggingsopbrengsten		
Vastgoed beleggingen	1.179	1.261
Zakelijke waarden	2.266	2.064
Vastrentende waarden	5.330	5.225
Derivaten	674	827
Rebate fees vastgoed	11	88
Rebate fees aandelen	0	18
Rebate fees obligaties en andere vastrentende waarden	169	125
Overig	0	-1
	9.629	9.607
Liquide middelen	-9	-8
Totaal directe beleggingsopbrengsten	9.620	9.599
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten:</i>		
Vastgoed beleggingen	-1	-1
Zakelijke waarden	632	1.984
Vastrentende waarden	-316	-239
Derivaten	6.142	18.745
Gerealiseerde resultaten	6.457	20.489

	2020	2019
<i>Niet-gerealiseerde resultaten:</i>		
Vastgoed beleggingen	-4.572	5.595
Zakelijke waarden	15.082	21.266
Vastrentende waarden	5.292	5.287
Derivaten	15.850	4.172
Niet-gerealiseerde resultaten:	31.652	36.320
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	38.109	56.809
Kosten vermogensbeheer		
Beheerloon vermogensbeheerder	-922	-1.051
Bankkosten	-47	-43
Interest	-5	-8
	-974	-1.102
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico fonds	46.755	65.306
[13] Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers		
Beleggingsopbrengsten	2.637	4.090
	2.637	4.090
[14] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Werknemersbijdragen	4.124	3.565
Werkgeversbijdragen	9.604	8.307
	13.728	11.872
De premiebijdragen van werkgevers en werknemers bedragen in totaal 25,4% (2019: 22,4%) van de loonsom. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		

	2020	2019
Feitelijke premie	13.728	11.872
Zuiver kostendekkende premie ¹⁾	16.571	13.179
Interne kostendekkende premie	13.108	11.866
Gedempte kostendekkende premie	9.980	10.437
Toetspremie	11.866	11.866
De zuiver kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	12.871	10.060
– Risicokoopsom overlijden	331	323
– Opslag premievrijstelling	462	363
– Opslag in stand houden vereist vermogen	2.212	1.837
– Opslag voor uitvoeringskosten	695	596
– Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	0	0
	16.571	13.179
De interne kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	11.677	9.601
– Risicokoopsom overlijden	316	316
– Opslag premievrijstelling	420	347
– Solvabiliteitsopslag	0	1.006
– Opslag voor uitvoeringskosten	695	596
– Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	0	0
	13.108	11.866
De gedempte kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	5.089	4.816
– Risicokoopsom overlijden	211	226
– Opslag premievrijstelling	186	176
– Solvabiliteitsopslag	888	892
– Opslag voor uitvoeringskosten	695	596
– Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	2.911	3.732
	9.980	10.437

1) De zuiver kostendekkende premie betreft de kostendekkende premie op basis van de rentetermijnstructuur per 1 januari van het boekjaar, met een solvabiliteitsopslag op basis van het vereist eigen vermogen. De interne kostendekkende premie is gebaseerd op een systematiek van gedempte premie op basis van een voortschrijdend gemiddelde rentetermijnstructuur over 12 maanden, met een solvabiliteitsopslag op basis van de beleidsdekkingsgraad (met een ondergrens van het minimaal vereist eigen vermogen en een bovengrens van het vereist eigen vermogen). De gedempte kostendekkende premie is gebaseerd op een systematiek van gedempte premie op basis van verwacht rendement. Verdere details met betrekking tot de berekeningswijze en onderliggende parameters zijn opgenomen in de ABTN van het fonds. De toetspremie is de minimaal te ontvangen premie waaraan de feitelijke premie wordt getoetst, op basis waarvan jaarlijks het te financieren opbouwpercentage wordt vastgesteld en op basis waarvan de toevoeging danwel onttrekking aan het premiedepot wordt bepaald. De toetspremie is minimaal gelijk aan de gedempte kostendekkende premie, en wordt eventueel verhoogd met het positieve verschil tussen de interne kostendekkende premie en de gedempte kostendekkende premie indien en voorzover de interne kostendekkende premie hoger is dan de gedempte kostendekkende premie. De toetspremie is daarmee gelijk aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie.

	2020	2019
[15] Saldo van aanspraken en verplichtingen		
Overgenomen pensioenverplichtingen:		
– Overgenomen van andere pensioenfondsen	220	132
– Ontvangen spaarkapitaal uit DC (t.b.v. inkoop rechten)	3.095	2.036
	3.315	2.168
Overgedragen pensioenverplichtingen:		
– Overgedragen naar andere pensioenfondsen	-206	-1051
– Overgedragen spaarkapitalen naar andere pensioenfondsen	0	-820
	-206	-1871
Onttrekkingen beleggingen voor risico deelnemers:	-3.555	-2.834
	-446	-2.537
[16] Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen	-4.886	-4.539
Partnerpensioen	-1.121	-1.014
Invaliditeitspensioen	-167	-151
Wezenpensioen	-68	-68
Afkoopsommen	-11	0
	-6.253	-5.772

	2020	2019
[17] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Pensioenopbouw	-12.870	-10.036
Indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	1.329	815
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	6.258	5.793
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	225	290
Wijziging marktrente	-61.609	-61.961
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-2.938	-72
Overige mutaties	132	-305
Wijziging kostenvoorziening	0	5.414
Wijziging AG Prognosestafel	10.044	0
Wijziging Ervaringssterfte	309	0
	-59.120	-60.062
[18] Mutatie vordering herverzekeringsdeel technische voorzieningen		
Stand 1 januari	3.056	2.920
Stand 31 december	2.720	3.056
Mutatie	-336	136
[19] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Mutatie voorziening pensioensparen		
Stortingen:		
– Correctiemutaties	0	54
Onttrekkingen:		
– Onttrekkingen t.b.v. inkoop rechten en kosten	3.555	2.059
– Onttrekkingen t.b.v. uitgaande waardeoverdrachten	0	775
Rendement:		
– Rendement huidig boekjaar	-2.637	-4.090
Totale mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	918	-1.202

	2020	2019
[20] Herverzekeringen		
<i>Premies:</i>		
Afrekening premie 2019	187	0
AO-risico	-236	-259
Premie overlijdensrisico	-527	-594
<i>Uitkeringen:</i>		
Bijdragen herverzekeraar t.b.v. deelnemers met premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid	305	274
<i>Resultaatdeling:</i>		
Technische winstdeling 2012 t/m 2016	106	0
	-165	-579
[21] Pensioenuitvoeringskosten		
Administratie	-512	-439
Accountant (onderzoek van de jaarrekeningen en jaarstaten)	-60	-50
Actuaris	-119	-158
De Nederlandsche Bank	-27	-24
Contributie Pensioenfederatie	-9	-9
AFM	-2	-2
Opleidingskosten	-5	-3
Uitvoering risicobereidheidsonderzoek	-7	-12
Visitatiecommissie	-15	-13
Bestuurs- en vergaderkosten	-22	-25
Diversen ¹⁾	20	27
	-758	-708
Saldo van baten en lasten	-3.040	10.544

1) Inclusief herallocatie naar kosten vermogensbeheer.

Actuariële analyse van het resultaat

	2020	2019
Interest en toeslagen	-13.419	4.160
Bijdragen en arbeidsongeschiktheid	-342	1.163
Overdrachten	171	270
Technisch resultaat (Risicoproces)	-93	-521
Wijziging overlevingsgrondslagen	10.353	5.414
Kosten	162	178
Diversen	128	-120
	-3.040	10.544

Resultaatbestemming

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2020 als volgt te verdelen:

	2020
	x € 1.000
Beleggingsreserve	9.321
Algemene reserve	-12.887
Bestemmingsreserve premiedepot	526
	-3.040

Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6 en de S10. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2020 van 115,3% en ultimo 2019 van 115,2%.

	2020		2019	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	1.795	0,4	6.102	1,4
Zakelijke waarden risico (S2)	61.334	12,6	53.523	12,5
Valutarisico (S3)	12.222	2,5	10.504	2,5
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	15.841	3,3	10.709	2,5
Verzekeringstechnisch risico (S6)	15.252	3,1	13.261	3,1
Actief beheer risico (S10)	1.810	0,4	715	0,2
Diversificatie-effect	-34.202	-7,0	-30.083	-7,0
Vereist eigen vermogen	74.052	15,3	64.731	15,2

Indien het vereist eigen vermogen zou worden uitgedrukt als percentage van de technische voorziening voor risico fonds resulteert ultimo 2020 een percentage van 16,1% (ultimo 2019: 16,2%).

	2020	2019
	%	%
Dekkingsgraad	104,6	106,1
Beleidsdekkingsgraad	99,9	104,0
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,0	104,0
Strategisch vereiste dekkingsgraad	115,3	115,2

De beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds is per 31 december 2020 lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het pensioenfonds in een reservetekort verkeert. Einde boekjaar 2020 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 99,9%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2019 van 104,0%, is de beleidsdekkingsgraad afgenomen met 4,1%-punt.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 20,5.

Duratie van de pensioenverplichtingen 22,5.

Het pensioenfonds dekt strategisch 50,0% van het renterisico af op basis van de swapcurve. Onder het Financieel Toetsingskader dient te worden uitgegaan van de DNB-methodiek voor de berekening van het renterisico. Het renterisico wordt daarbij vastgesteld door middel van looptijdafhankelijke renteschokken die worden toegepast op de DNB-rentetermijnstructuur (inclusief UFR). Dit wijkt aldus af van hoe het Pensioenfonds de (strategische) afdekking in de praktijk vormgeeft.

De strategische renteafdekking van 50,0% op basis van de swapcurve is eind 2020 equivalent met een renteafdekking van 64,1% op basis van de DNB-methodiek. De feitelijke renteafdekking op basis van de DNB-methodiek bedraagt 50,2% eind 2020.

Modified duration	2020	2019
Totaal modified duration vastrentende portefeuille (excl. Derivaten)	9,4	8,2
Totaal modified duration vastrentende portefeuille (incl. Derivaten)	20,5	20,1

Derivaten

Het renterisico is afgedekt door middel van rentederivaten. De afloopdata variëren van 2028 tot 2061. De marktwaarde ultimo 2020 van het rentederivaten bedraagt € 19,424 miljoen en het ongerealiseerd resultaat bedraagt € 15,850 miljoen. Door deze swaps wordt de duratie van de portefeuille van vastrentende waarden verlengd van 9,4 naar 20,5 jaar.

Met behulp van deze derivaten wordt het strategisch afdekkingspercentage vorm gegeven. Strategisch dekt het fonds volgens het beleggingsmandaat 50% van het renterisico af.

Aandelen- en vastgoedrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en hedgefonds en private equity in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	2020		2019	
	€	%	€	%
Vastgoed beleggingen naar categorie				
Indirect vastgoed - beursgenoteerd	37.864	74,7	33.127	72,6
Indirect vastgoed - niet beursgenoteerd	12.818	25,3	12.500	27,4
Totaal vastgoedbeleggingen	50.682	100,0	45.627	100,0
Aandelenbeleggingen naar categorie				
Ontwikkelde markten/Mature markets	122.438	85,9	106.347	85,5
Opkomende markten/Emerging markets	20.125	14,1	17.989	14,5
Totaal aandelenbeleggingen	142.563	100,0	124.336	100,0

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van haar buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

De valutapositie is, indien van toepassing, inclusief de valutapositie van (het belang van het fonds ultimo verslagperiode in) de onderliggende ING Basis Fondsen. Een onder valutatermijncontracten opgenomen bedrag geeft het netto bedrag van de afgesloten contracten in de betreffende valuta.

	2020		2019	
	€	%	€	%
<i>Vóór afdekking met derivaten</i>				
Euro	290.714	60,8	272.723	64,5
USD	105.129	22,0	89.377	21,1
GBP	6.505	1,3	6.753	1,6
JPY	13.711	2,9	12.691	3,0
CHF	4.317	0,9	3.455	0,8
HKD	8.118	1,7	7.557	1,8
AUD	3.728	0,8	3.397	0,8
CAD	4.771	1,0	4.565	1,1
Overige valuta	41.325	8,6	22.165	5,2
	478.318	100,0	422.683	100,0
<i>Valuta na afdekking met derivaten</i>				
Euro	405.207	84,8	370.009	87,5
USD	20.637	4,3	18.498	4,4
GBP	1.255	0,3	1.377	0,3
JPY	3.500	0,7	3.287	0,8
CHF	921	0,2	312	0,1
HKD	6.838	1,4	6.292	1,5
AUD	1.124	0,2	978	0,2
CAD	823	0,2	750	0,2
Overige valuta	38.013	7,9	21.180	5,0
	478.318	100,0	422.683	100,0

Derivaten

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door de vermogensbeheerders valutatermijntransacties afgesloten.

De post valutatermijntransacties bestaat uit de volgende transacties, omgerekend in euro per 31 december 2020:

	aankoop transacties	verkoop transacties
Euro	114.493	0
USD	0	84.493
GBP	0	5.250
JPY	0	10.211
CHF	0	3.396
HKD	0	1.280
AUD	0	2.604
CAD	0	3.948
Overige valuta	0	3.311
	114.493	114.493

Grondstoffenrisico

Het fonds belegt niet in grondstoffen.

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als risicovol beschouwd.

Opbouw van de vastrentende portefeuille naar credit rating

Ratingklasse:

	2020		2019	
	€	%	€	%
AAA	118.771	45,0	113.223	45,7
AA	104.529	39,7	96.891	39,1
A	9.641	3,7	13.097	5,3
BBB	25.667	9,7	21.765	8,8
Lager dan BBB	2.644	1,0	940	0,4
Geen rating	2.279	0,9	1.581	0,6
	263.531	100,0	247.497	100,0

De opgenomen credit ratings zijn afgeleid van de ratings van S&P, Moody's en Fitch.

Het onder 'geen rating' opgenomen bedrag betreffen beleggingen in termijndeposito's en niet direct opeisbare kortlopende vorderingen.

Opbouw van de vastrentende portefeuille naar looptijd

Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:

Resterende looptijd < 1 jaar

Resterende looptijd 1 <> 5 jaar

Resterende looptijd 5 <> 10 jaar

Resterende looptijd >= 10 jaar

2020		2019	
€	%	€	%
32.427	12,3	21.597	8,7
93.248	35,4	64.679	26,1
30.746	11,7	77.053	31,1
107.110	40,6	84.168	34,1
263.531	100,0	247.497	100,0

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

In verband met het langlevensrisico wordt aanvullend boven het hanteren van de prudente grondslagen, de Voorziening toekomstige sterfteontwikkeling gevormd.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

In het standaardmodel is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico (S8) gelijkgesteld aan 0%.

Vastgoed beleggingen

Verdeling vastgoed beleggingen per sector:

Participaties in vastgoed beleggingsfondsen

2020		2019	
€	%	€	%
50.683	100,0	45.627	100,0
50.683	100,0	45.627	100,0

Grote posten: vastgoed beleggingen van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in onroerende zaken

Northern TRS DEV RE ES IND-A	31.542	62,2	29.026	66,1
CBRE Dutch Resid. Fund IV	7.606	15,0	7.285	18,7
Aberdeen EUR Prop FND class B	5.199	10,3	5.199	14,6

Opbouw van de beleggingsportefeuille naar regio

	2020		2019	
	€	%	€	%
Opkomende markten	25.089	5,2	18.643	4,4
Europa exclusief Verenigd Koninkrijk	286.580	60,0	275.813	65,3
Verenigd Koninkrijk	6.453	1,3	7.653	1,8
Azië exclusief Japan	9.890	2,1	10.866	2,6
Japan	12.934	2,7	12.811	3,0
Noord-Amerika	115.125	24,1	90.807	21,5
Overige	705	0,1	867	0,2
Overige beleggingen (derivaten, liquiditeitsposities en overige posten)	21.542	4,5	5.223	1,2
Totaal beleggingsportefeuille	478.318	100,0	422.683	100,0

Opbouw van de aandelenportefeuille naar bedrijfstak

Duurzame consumentengoederen	19.367	13,6	14.105	11,3
Niet-duurzame consumentengoederen	9.360	6,6	8.905	7,2
Energie	3.974	2,8	6.019	4,8
Financiële instellingen	19.757	13,9	20.798	16,7
Gezondheidszorg	17.123	12,0	14.332	11,5
Industrie	11.803	8,2	10.216	8,2
Informatie technologie	32.975	23,1	22.662	18,2
Basis materialen	6.219	4,4	5.408	4,3
Vastgoed	3.935	2,8	4.277	3,4
Telecommunicatie	13.740	9,6	11.699	9,4
Nutsbedrijven	3.990	2,8	3.842	3,1
Overig	320	0,2	2.073	1,7
	142.563	100,0	124.336	100,0

Grote posten: zakelijke waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in zakelijke waarden.

NT CCF World Custom ESG EQ I EUR	127.076	84,6	109.619	88,2
----------------------------------	---------	------	---------	------

Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden.

	2020		2019	
	€	%	€	%
Belgische staatsobligaties	28.131	10,7	25.220	10,2
Duitse staatsobligaties	49.965	19,0	51.115	20,6
Finse staatsobligaties	14.725	5,6	14.347	5,8
Franse staatsobligaties	40.635	15,4	38.497	15,5
Nederlandse staatsobligaties	58.228	22,1	52.787	21,3
Oostenrijkse staatsobligaties	13.402	5,1	15.751	6,4
SLI-EUR CORP SUST & RESP-DAEUR	41.621	15,8	37.825	15,3

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Vastgesteld te Zeist, 18 juni 2021.

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Astellas

voorzitter
D.J. Vis

secretaris
N. van den Berg

bestuurslid
F. C.M. Amsing

bestuurslid
O.O. van den Hoven

bestuurslid
G.A. Roders

Overige gegevens

Statutaire bepalingen resultaatbestemming

In de statuten is geen regeling opgenomen inzake de resultaatbestemming, derhalve worden in deze de bepalingen zoals opgenomen in de ABTN gehanteerd. Conform hoofdstuk 6 van de ABTN is het Pensioenvermogen de som het totale belegde vermogen inclusief intrest, huur, dividend, liquide middelen en het saldo van kortlopende vorderingen minus de kortlopende schulden en overlopende passiva en dat geheel verminderd met de middelen in het premiedepot. Het verschil tussen het pensioenvermogen en de Technische voorzieningen is het Eigen Vermogen van het pensioenfonds. Het eigen vermogen van het pensioenfonds bestaat uit:

- a. Algemene reserve
- b. Beleggingsreserve
- c. Bestemmingsreserve premiedepot

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Astellas te Leiden is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Astellas, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.375.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 225.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor 2 achtereenvolgende jaareinden.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Astellas is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 18 juni 2021

drs. Hen Veerman AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Astellas

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Astellas per 31 december 2020 en van het saldo van baten en lasten over 2020, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds Astellas ('de Stichting' of 'het fonds') te Leiden gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december;
- 2 de staat van baten en lasten;
- 3 het kasstroomoverzicht; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 4,5 miljoen
- 0,9% van het pensioenvermogen per 31 december 2020

Kernpunten

- Waardering van beleggingen
- Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Oordeel

- Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 4,5 miljoen (2019: EUR 3,8 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2020 (0,9%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 225 duizend rapporteren aan het bestuur alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan NN Investment Partners B.V. De pensioenadministratie is uitbesteed aan AZL N.V.

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door NN Investment Partners B.V. en informatie over de technische voorzieningen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door AZL N.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van NN Investment Partners B.V. en AZL N.V., zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en het bespreken van de beheersomgeving bij de dienstverleners met vertegenwoordigers van de dienstverleners. Op basis daarvan evalueren wij, en bespreken wij (waar relevant) met de andere onafhankelijke accountants, de in de Standaard 3402-rapportages beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2020 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan NN Investment Partners B.V. en AZL N.V.

Wij hebben eigen gegevensgerichte analyses ten aanzien van premiebijdragen en uitkeringen uitgevoerd waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen, waar nodig, beleggingen, beleggingsstromen, mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en uitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen en uitkeringen verkregen.

Onze focus op het risico van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze doelstellingen

De doelstellingen van onze controle op het gebied van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving zijn:

Met betrekking tot fraude:

- het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten die het gevolg is van fraude;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie; en

- het op passende wijze inspelen op fraude of vermoede fraude die tijdens de controle wordt geïdentificeerd.

Met betrekking tot het niet-naleven van wet- en regelgeving:

- het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten als gevolg van het niet-naleven van wet- en regelgeving; en
- het verkrijgen van een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, rekening houdend met het toepasselijke wet- en regelgevingskader.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving berust bij het bestuur.

Onze risicobeoordeling

Als onderdeel van onze risico-inschattingswerkzaamheden hebben wij frauderisicofactoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaglegging, het oneigenlijk toe-eigenen van activa en het risico op omkoping en corruptie in acht genomen. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude.

Daarnaast hebben we werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de Stichting van toepassing is, hebben we het bestuur [en de raad van toezicht] verzocht om inlichtingen te verstrekken omtrent de naleving van dergelijke wet- en regelgeving en hebben we correspondentie met externe toezichthouders geïnspecteerd.

De potentiële impact van de geïdentificeerde wet- en regelgeving op de jaarrekening varieert aanzienlijk.

Ten eerste is de Stichting onderworpen aan wet- en regelgeving die direct van invloed is op de jaarrekening, inclusief de Pensioenwet en financiële verslaglegging. Wij hebben de mate waarin aan deze wet- en regelgeving wordt voldaan vastgesteld als onderdeel van onze controlewerkzaamheden voor de relevante elementen in de jaarrekening en derhalve zijn er geen aanvullende controlewerkzaamheden nodig.

Ten tweede is de Stichting onderhevig aan diverse wet- en regelgeving waarbij niet-voldoen aan deze wet- en regelgeving indirect van invloed kan zijn op de jaarrekening ten aanzien van elementen verantwoord of toegelicht in de jaarrekening, of beide, bijvoorbeeld als gevolg van het ontvangen van boetes of claims. Wij hebben de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds (Bftp) geïdentificeerd als wetgeving die indirect, redelijkerwijs een materiële impact op de jaarrekening zou kunnen hebben.

In overeenstemming met de controlestandaarden hebben wij het frauderisico met betrekking tot doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het bestuur (verondersteld risico) als enige frauderisico geïdentificeerd en geëvalueerd. We hebben het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording weerlegd, omdat de mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording beperkt zijn.

Het geïdentificeerde risico op het gebied van fraude is besproken binnen het controleteam en wij bleven alert op aanwijzingen voor fraude en/of het niet-voldoen aan wet- en of regelgeving gedurende de controle.

Bij onze controles hebben we aandacht besteed aan het risico dat het bestuur de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, inclusief een onderzoek naar aanwijzingen van mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het bestuur, wat een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude kan betekenen. We verwijzen naar de kernpunten van de controle, met hierin onze aanpak met betrekking tot gebieden met een hoger risico vanwege schattingen waarbij het bestuur zich baseert op significante oordeelsvorming.

We hebben onze risico-inschatting en controleaanpak gecommuniceerd aan het bestuur. Onze controlewerkzaamheden verschillen van een specifiek forensisch fraudeonderzoek, dat vaak een meer diepgaand karakter heeft.

Onze controlewerkzaamheden

We hebben de volgende controlewerkzaamheden (niet uitputtend) uitgevoerd om in te spelen op de ingeschatte risico's:

- We hebben de opzet en het bestaan en, waar passend geacht, de werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren. In het geval van tekortkomingen in de fraudemitigerende interne beheersingsmaatregelen, hebben we aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht welke zijn ingericht aan de hand van onze risico-inschatting.
- Wij hebben mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het bestuur geëvalueerd en (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico geïdentificeerd. Indien wij journaalposten met een verhoogd frauderisico hebben geïdentificeerd, hebben wij deze door middel van validatie van brondocumentatie gecontroleerd.
- Wij hebben zaken die zijn gerapporteerd via het incidentenregister / de klokkenluidersregeling van de Stichting geïdentificeerd.
- We hebben een zekere mate van elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen.
- We hebben de uitkomst van andere controlewerkzaamheden in overweging genomen en geëvalueerd of bevindingen dan wel afwijkingen indicatief waren voor fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving. Indien dit het geval was, hebben wij onze beoordeling van de relevante risico's en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.
- We hebben controle-informatie verkregen met betrekking tot de naleving van die bepalingen van de wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt aangenomen dat ze een direct effect hebben op de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening.
- We hebben rekening gehouden met het effect van feitelijke, vermoede of geïdentificeerde risico's van niet-naleving van wet- en regelgeving als onderdeel van onze procedures voor de daarmee samenhangende posten in de jaarrekening.

— In het licht van mogelijke risico's op het gebied van belangenverstrengeling hebben wij nevenfuncties van het bestuur geëvalueerd en hebben daarbij aandacht besteed aan de governance.

Onze procedures om in te spelen op het geïdentificeerde risico op het gebied van fraude hebben niet geleid tot een 'kernpunt van de controle'.

Verder merken we op dat onze controle niet primair is opgezet om fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving te detecteren en dat het bestuur verantwoordelijk is voor de opzet van een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude, waaronder het voldoen aan wet- en regelgeving.

Hoe minder direct de gevolgen voor de financiële overzichten van het niet-voldoen aan indirecte wet- en regelgeving (onregelmatigheden) van invloed zijn op gebeurtenissen en transacties die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, hoe minder waarschijnlijk het ook is dat de inherent beperkte controlewerkzaamheden, zoals vereist door de controlestandaarden, dit zouden identificeren. Bovendien bestaat er, zoals bij elke controle, een hoger risico op het niet-detecteren van onregelmatigheden indien deze het gevolg zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, opzettelijke onjuistheden, verkeerde representaties of de doorbreking van interne beheersmaatregelen.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In onze controle en bij de bepaling en evaluatie van onze kernpunten hebben wij rekening gehouden met de potentiële effecten van COVID-19 op de Stichting en de jaarrekening. Dit heeft niet geleid tot een aanpassing of uitbreiding van onze kernpunten.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering van beleggingen

Omschrijving

De beleggingen voor risico pensioenfonds en voor risico deelnemers (hierna: 'de beleggingen') vormen tezamen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen bedragen ruim 98% van het balanstotaal. De beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaaarde). Uit noot 1 bij de toelichting op de jaarrekening blijkt dat de waardering van de beleggingen van de Stichting voor circa 93% is gebaseerd op marktnoteringen, voor circa 3% op afgeleide marktnoteringen en voor circa 4% op netto contante waarde berekeningen. De waardering van de beleggingen is in belangrijke mate bepalend voor de financiële resultaten van het fonds.

Vanwege de omvang van de beleggingen in relatie tot de jaarrekening als geheel beschouwen wij de waardering van de beleggingen als een kernpunt van onze controle.

Onze aanpak

Wij hebben de waardering van de beleggingen onderzocht met gebruikmaking van een eigen waarderingsspecialist. Onze waarderingsspecialist heeft de gehanteerde waarderingen vergeleken met zelfstandig in de markt waarneembare prijzen. Dit geldt ook voor de beleggingen die in het overzicht “Methodiek bepaling marktwaarde 31 december 2020” zoals opgenomen in noot 1 zijn gepresenteerd onder niveau 3.

Voor de beleggingen die in noot 1 zijn gepresenteerd onder niveau 2 is geen in de markt waarneembare prijs beschikbaar. Voor deze beleggingen hebben wij de waardering getoetst aan de hand van (door een andere onafhankelijke accountant gecontroleerde) jaarrekeningen. Wij hebben hierbij onder meer aandacht besteed aan consistentie van de waarderingsgrondslagen van het beleggingsfonds ten opzichte van die van de Stichting, alsmede de strekking van de verklaring van de andere onafhankelijke accountant.

Voorts hebben we de toereikendheid van de toelichting onder noot 1 en noot 2 van de toelichting geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden de waardering van de beleggingen in de jaarrekening aanvaardbaar. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Omschrijving

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds (hierna: ‘de voorziening pensioenverplichtingen’) is een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen en kostenniveaus worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariële deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de toelichting onder “Schattingen en veronderstellingen” en de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen haar veronderstellingen opgenomen. Uit de toelichting blijkt voorts dat in 2020 schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden. In de “Risicoparagraaf” is de gevoeligheid van de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaire die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaire over de te volgen aanpak, de aandachtspunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken.

Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaire. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerend actuaire geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van de genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 18 juni 2021

KPMG Accountants N.V.

J.C. van Kleef RA

Bijlagen

Financiering

Stichting Pensioenfonds Astellas heeft een kostendekkende doorsneepremie die beoogt de toename van de aanspraken uit hoofde van de jaaropbouw, de uitvoeringskosten van het fonds (exclusief de kosten van het vermogensbeheer) alsmede een buffer voor beleggingsrisico's te dekken. De doorsneepremie wordt betaald door de werkgever en de deelnemers. De door de deelnemer verschuldigde bijdrage in de kosten van de pensioenregeling wordt bepaald in het collectieve arbeidsvoorwaardenoverleg. De eigen bijdrage van de werknemer wordt door de werkgever ingehouden op het salaris. De bijdragen van de werkgever alsmede de op het salaris van de werknemers ingehouden bijdragen, worden maandelijks door de werkgever afgedragen aan het pensioenfonds.

De aan de deelnemers verleende aanspraken op tijdelijk nabestaandenpensioen en de nabestaandenpensioenen over toekomstige deelnemersjaren, worden gefinancierd door middel van eenjarige risicopremies. Bij de vaststelling van de premiebijdrage is hiermee rekening gehouden.

Uitvoering

Vermogensbeheer

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en de uitvoering daarvan. Het vermogensbeheer wordt door NNIP verzorgd.

Administratie

De pensioen- en financiële administratie worden uitgevoerd door AZL N.V. te Heerlen.

De beleggingsadministratie wordt uitgevoerd door NNIP te Den Haag.

De controle van de jaarrekening is uitgevoerd door KPMG Accountants N.V. te Utrecht. De verantwoordelijkheid voor de certificering van de voorziening pensioenverplichtingen berust bij Triple A – Risk Finance Certification B.V. te Amsterdam.

De actuariële advieswerkzaamheden worden uitgevoerd door Willis Towers Watson Netherlands B.V. te Purmerend.

Begrippenlijst

ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. Ook wel bedrijfsplan genoemd. De ABTN bevat onder meer een beschrijving van de financiële opzet (reservering, beleggingsbeleid), de financiële sturingsmiddelen, de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en de opzet van de administratieve organisatie en interne controle.

Actuaris

Een actuaris combineert economische en wiskundige technieken ten behoeve van de vaststelling van de benodigde koopsommen of premies en de verplichtingen van het fonds (vaststelling voorziening pensioenverplichtingen). Tevens verricht de actuaris risicoanalyses en studies met betrekking tot het afstemmen van verplichtingen en beleggingen.

Actuele waarde

De actuele waarde is voor beleggingen waarvoor dagelijks openbare prijzen worden vastgesteld, zoals aandelen, obligaties en beursgenoteerde vastgoedfondsen, de beurswaarde. Voor andere vastrentende waarden, zoals onderhandse leningen en hypotheekleningen, wordt de actuele waarde benaderd als de contante waarde van de toekomstige nettokasstromen. Als actuele waarde van de beleggingen in niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen wordt de intrinsieke waarde gehanteerd.

AG-prognosetafel

Specifieke AG-tafel, waarbij naast sterftewaarnemingen uit het verleden, ook rekening wordt gehouden met een toekomstige sterftetrend.

AG-tafels

Jaarlijks publiceert het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) sterftetafels die zijn gebaseerd op waarnemingen van sterfte in de bevolking uit het verleden. Om die sterftetafels geschikt te maken voor actuariële gebruik worden ze aangepast door het Actuariële Genootschap. Deze aangepaste tafels krijgen de naam 'AG-tafels'.

Asset Liability Management (ALM)

Deze studie geeft inzicht in de toekomstige ontwikkelingen van een pensioenfonds en biedt een pensioenfondsbestuur de mogelijkheid diverse beleidsvariabelen (zoals beleggingsbeleid, financieringsbeleid en indexatiebeleid) in hun onderlinge samenhang te evalueren.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is een bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat toezicht houdt op het gedrag van de gehele financiële marktsector. De AFM is toezichthouder op de pensioenfondsen voor zover het gaat om het effectentypisch gedragstoezicht.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is een dekkingsgraad die uitgaat van een gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden. Per 1 januari 2015 zijn pensioenfondsen verplicht deze dekkingsgraad te gebruiken en communiceren bij besluiten over eventuele toeslagen maar ook bij eventuele kortingen.

Belegd vermogen voor risico deelnemers:

Dit betreft de DC regeling en is vermogen waar het pensioenfonds geen risico over loopt.

Belegd vermogen voor risico pensioenfondsen

Dit betreft de DB regeling en is het vermogen waar het pensioenfonds risico over loopt.

Beleggingsmix

Verdeling van de beleggingen over zakelijke en vastrentende waarden.

Beleidsregel Uitbesteding Pensioenfondsen

Voorschriften van De Nederlandsche Bank met betrekking tot de uitbesteding van activiteiten door de pensioenfondsen.

Benchmark

Engels woord voor financiële "meetlat": een ijkpunt, bijvoorbeeld een index of een bepaalde staatslening, waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille kunnen worden afgezet.

Beschikbaar premiesysteem

Pensioensysteem waarbij het pensioen afhankelijk is van de beschikbare premie. De hoogte van de pensioenuitkering is mede afhankelijk van de aanvangsleeftijd van de deelnemer, het toekomstige salarisverloop en (vooral) van de rendementen op de ingelegde premie. Een beschikbare premieregeling wordt ook wel pensioenspaarregeling genoemd. Andere soorten pensioenregelingen zijn de eindloonregeling en de middelloonregeling. Met ingang van 1 januari 2006 bestaat de pensioenregeling van Pensioenfonds Astellas uit een middelloonregeling en een beschikbare premieregeling c.q. pensioenspaarregeling.

Beurskoers

Marktprijs van een aandeel, obligatie of andere waardepapieren.

CDC

De CDC-regeling kenmerkt zich met name door de vaste premie die de werkgever afdraagt aan het pensioenfonds van de onderneming. Door het betalen van deze premie heeft de onderneming aan zijn pensioenverplichting voldaan. De door sociale partners (vanaf 2015) overeengekomen vaste premie voor een periode van vijf jaren bedraagt 22,4% van de loonsom.

Commodities (grondstoffen)

Een commodity is een type belegging. Letterlijk betekent het grondstoffen. Beleggen in commodities is direct investeren in grondstoffen of indirect via bijvoorbeeld termijncontracten, waarbij de waarde is gebaseerd op grondstoffen. Verhandelde grondstoffen zijn onder andere energie, metalen en landbouwproducten. Commodities bestaan uit de zgn. 'soft' commodities (graan, cacao, pinda's) en de zgn. 'hard' commodities (goud, zilver, oil, chemicals etc.)

Contante waarde

De waarde die op dit moment aanwezig moet zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, toekomstige pensioenbetalingen te kunnen verrichten.

Continuïteitstoets

Deze is bedoeld om inzicht te geven in de financiële opzet van een pensioenfonds en een oordeel te geven over de continuïteit van het pensioenfonds.

Converteerbare obligatie

Een obligatie die gedurende (een deel van) de looptijd kan worden omgewisseld (geconverteerd) in aandelen. Deze mogelijkheid is als een extraatje aan de obligatie meegegeven door de uitgever, teneinde de obligatie gemakkelijker te kunnen plaatsen.

Corporate Governance

Stel regels of aanbevelingen die betrekking hebben op goed management van organisaties zoals private ondernemingen. Deze aanbevelingen kunnen uiteraard worden toegepast op pensioenfondsen in welk geval wordt gesproken over goed pensioenfondsbestuur.

Crisisplan

In een financieel crisisplan staan maatregelen en procedures die worden ingezet in een crisissituatie. Daarmee geeft het bestuur vooraf aan zichzelf en aan de deelnemers duidelijkheid over wat er moet gebeuren in een crisissituatie. Het bestuur spreekt van een financiële crisis als de dekkingsgraad zodanig is gedaald dat herstel binnen de wettelijke termijnen niet meer mogelijk is.

Dekkingsgraad

Een maat voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De klassieke dekkingsgraad is de verhouding tussen het beschikbaar vermogen (BV) en de voorziening pensioenverplichtingen (VPV), uitgedrukt in een percentage.

Een klassieke dekkingsgraad van 100% geeft aan dat het beschikbaar vermogen juist toereikend is om de voorziening pensioenverplichtingen te dekken, terwijl een percentage lager dan 100 aangeeft dat er sprake is van onderdekking. Volgens de DNB-normen is er sprake van een onderdekking als de middelen van het fonds (waarde beleggingen verhoogd met saldo van vorderingen minus schulden) niet langer toereikend zijn om de VPV en de reserve voor algemene risico's te dekken. In het Besluit van 18 december 2006 (algemene maatregel van bestuur inzake FTK) zijn nadere regels gesteld voor de bepaling van het minimaal vereist eigen vermogen. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt in de regel ca. 5% van de technische voorziening (dus een dekkingsgraad van ca. 105%). Het een en ander niet te verwarren met het vereist eigen vermogen.

Dekkingstekort

Situatie dat de middelen van het pensioenfonds niet langer toereikend zijn om de voorziening pensioenverplichtingen en het minimaal vereist eigen vermogen te dekken. Dit wordt ook wel onderdekking genoemd.

De Nederlandsche Bank

Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat onder andere de navolging van de pensioenwetgeving tot 1 januari 2007 Pensioen- en spaarfondsenwet en vanaf 1 januari 2007 de Pensioenwet bewaakt.

Duration

De gewogen gemiddelde looptijd van de kasstromen van een obligatie, waarbij weging geschiedt op basis van de contante waarde van iedere kasstroom. Duration is een graadmeter voor de rentegevoeligheid van een obligatie. In de regel: hoe langer de looptijd van een obligatie, hoe gevoeliger de koers van die obligatie voor renteveranderingen. Indien men een daling van de rente verwacht is het profijtlijk een obligatie met een zo lang mogelijke duration te kopen, aangezien de koers daarvan het meest zal oplopen.

Effectentypisch gedragstoezicht

Gedragstoezicht dat vooral betrekking heeft op de gedragingen van verantwoordelijke directies en besturen van financiële instellingen, zoals de naleving van gedragscodes, corporate governance e.d. Het gedragstoezicht wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten. Een ander onderwerp van aandacht van het gedragstoezicht is de consumentenbescherming. Effectentypisch gedragstoezicht onderscheidt zich van prudentieel toezicht dat wordt uitgeoefend door De Nederlandsche Bank.

EMIR

European Market Infrastructure Regulation (EMIR). EMIR bevat regels voor het afwickelen van derivaten door een centrale tegenpartij (CCP), een vergunningplicht voor die CCP's en eisen aan het onderpand en de overdraagbaarheid van posities, ook als de afwikkeling van de over the counter-derivaten contracten niet via een CCP gebeurt.

Enhanced passive

Hybride beleggingsstrategie tussen indexbeleggen ('buy and hold') en actief beleggen. Vermogensbeheerders welke deze beleggingsstrategie hanteren beleggen nagenoeg passief, trachten echter, gebruikmakende van een beperkt risicobudget, extra rendement ten opzichte van de gehanteerde benchmark te kunnen toevoegen.

Euro duration

"Euro duration" is een afgeleide van het begrip "duration", een maatstaf voor de rentegevoeligheid van bijvoorbeeld een obligatie. De "euro duration" van een obligatie is het product van de duration en de marktwaarde van de onderliggende obligatie. Pensioenfondsen hanteren het begrip "euro duration" als graadmeter voor de "duration mismatch" tussen enerzijds beleggingen en anderzijds verplichtingen.

Franchise

Het deel van het pensioengevend salaris dat voor de pensioenberekening buiten beschouwing wordt gelaten. Dit deel wordt geacht door de AOW-uitkering voldoende van pensioen te worden voorzien.

Gedragscode

De gedragscode bevat voorschriften voor bestuurders en eventuele medewerkers van het pensioenfonds ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige, vertrouwelijke informatie. Deze informatie betreft voor een belangrijk deel de beleggingstransacties namens het fonds.

Haalbaarheidstoets

Per 1 januari 2015 is de continuïteitsanalyse vervallen. Uit het nFTK volgt dat hiervoor in de plaats twee soorten haalbaarheidstoetsen komen; de aanvangshaalbaarheidstoets en de jaarlijkse haalbaarheidstoets. Voor pensioenfondsen is de haalbaarheidstoets een belangrijk instrument met als doel inzicht te geven in de effecten van de financiële opzet en zelf gekozen normering (ondergrenzen), onderbouwing van het evenwichtig beleid en een realistisch en haalbaar premiebeleid.

Hedge funds

Een hedge fund is een beleggingsfonds met ruime mogelijkheden om een rendement te genereren, onafhankelijk van de richting van de beurs. Hedgefondsen proberen onder alle omstandigheden een positief rendement te behalen, en zijn daarom niet te vergelijken met de rendementen die behaald worden op de aandelenbeurzen. Dit streven naar een "absolute return" gecombineerd met een ogenschijnlijk laag risico en lage correlatie met de rest van de markt maakt deze hedgefondsen populair onder grote beleggers, zoals pensioenfondsen.

Herstelplan

Plan (van aanpak) gericht op het herstel van de financiële positie van het pensioenfonds. Als de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds per het einde van een kalenderkwartaal onder de gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen ligt, moet het pensioenfonds dit direct aan DNB melden. Binnen drie maanden na het ontstaan van de situatie dient het bestuur van het pensioenfonds een herstelplan bij DNB te hebben ingediend. Het herstelplan dient zodanige maatregelen te omvatten, dat de situatie op grond waarvan een herstelplan moet worden opgesteld binnen uiterlijk tien jaar is beëindigd.

Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van (extra hoge) risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijdens- en invaliditeitsrisico's (risicoherverzekering).

IBNR-voorziening

Een voorziening (ten behoeve van de voor de balansdatum ontstane verplichtingen tot uitkering die nog niet zijn gemeld) Incurred But Not Reported, IBNR).

Index

Cijfer dat een gewogen gemiddelde uitdrukt en waaraan men kan zien hoe een grootheid (bijvoorbeeld de beurskoersen in Amsterdam) zich ontwikkeld heeft.

Indexatie

Hieronder wordt verstaan de aanpassingen van de (premievrije) pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen op basis van de stijging of daling van een indexcijfer dan wel een vast percentage.

Bij Pensioenfondsen Astellas worden de pensioenen en pensioenaanspraken, indien en voor zover de middelen van het fonds dit toelaten (voorwaardelijke indexatie), jaarlijks per 1 januari aangepast. Vanaf 1 januari 2005 wordt voor wat betreft het indexatiebeleid onderscheid gemaakt tussen actieve deelnemers en inactieve deelnemers. Indien en voor zover de middelen van het fonds dit toelaten, worden de opgebouwde pensioenaanspraken van de actieve deelnemers jaarlijks per 1 januari aangepast op basis van de algemene loonontwikkeling zoals die bij de werkgever in het voorafgaande kalenderjaar heeft plaatsgevonden. Indien en voor zover de middelen van het fonds dit toelaten, worden de ingegane pensioenen en premievrije pensioenaanspraken van de inactieven alsmede de pensioengrondslagen van de arbeidsongeschikte deelnemers jaarlijks per 1 januari aangepast op basis van de ontwikkeling van het door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde (afgeleide) consumentenprijsindexcijfer (reeks voor alle huishoudens), zoals deze zich gedurende de 12 maanden gelegen vóór de maand oktober van het voorafgaande jaar heeft voorgedaan.

Inverse yieldcurve

Als het rendement van korter lopende leningen hoger is dan dat van langer lopende leningen, is er sprake van een "inverse yieldcurve". Die situatie doet zich vooral voor wanneer de centrale bank van het land de officiële tarieven sterk heeft verhoogd, meestal in het kader van inflatiebestrijding of het afremmen van een al te onstuimige conjunctuur.

Kruissubsidiëring

Hiervan is sprake indien de ene groep belanghebbenden bij het fonds een (onevenredige) financiële bijdrage levert aan een andere groep belanghebbenden.

Large cap beleggingen

De marktkapitalisatie van een onderneming is de totale beurswaarde van het bedrijf. Dit valt uit te rekenen door alle uitstaande aandelen te vermenigvuldigen met de beurskoers. Dit bedrag is de prijs waarvoor de hele onderneming in theorie te koop is.

In de praktijk wordt de marktkapitalisatie vaak aangeduid als market cap, een afkorting van het Engelse Market Capitalization.

Voortvloeiend hieruit zijn de aanduidingen voor de grootte van verschillende ondernemingen. Als algemene richtlijn geldt normaliter:

- Market caps van meer dan € 5 miljard worden aangeduid als large cap.
- Market caps van € 1 miljard tot € 5 miljard als mid cap.
- Market caps van € 250 miljoen tot € 1 miljard als small cap.
- Market caps kleiner dan € 250 miljoen als micro cap.

Bovenstaande indeling kan per vermogensbeheerder verschillen.

Mid cap beleggingen

Zie large cap beleggingen.

Middelloodsysteem

Pensioensysteem waarbij het aan het einde van de deelneming toe te kennen pensioen is gerelateerd aan de gemiddelde pensioengrondslag over de gehele periode van deelneming aan de pensioenregeling. Soms worden de reeds opgebouwde pensioenaanspraken jaarlijks geïndexeerd; er is dan sprake van een geïndexeerd middelloodsysteem. Andere soorten pensioenregelingen zijn de eindloonregeling en de beschikbare premieregeling (pensioenspaarregeling). Het voorwaardelijk (geïndexeerde) middelloodsysteem wordt bij Pensioenfonds Astellas toegepast voor de vaststelling van de aanvullende pensioenaanspraken uit hoofde van de ploegendienst. Vanaf 1 januari 2005 wordt bij Pensioenfonds Astellas het voorwaardelijk geïndexeerde middelloodsysteem ook toegepast voor de vaststelling van de basispensioenaanspraken.

Nabestaandenpensioen

Verzamelnaam voor weduwe-, weduwnaars- en partnerpensioen, soms ook voor wezenpensioen.

Off-balance instrumenten

Verzamelnaam voor rente immunisatie instrumenten welke niet worden opgenomen op de balans van een pensioenfonds. Onder deze categorie vallen ondermeer swaps en swaptions.

On-balance instrumenten

Verzamelnaam voor rente immunisatie instrumenten welke op de balans van het pensioenfonds dienen te worden vermeld. Onder deze categorie vallen ondermeer bestaande vastrentende producten en Liability Driven Investment Funds (LDI pools).

Ouderdomspensioen

Pensioen, bestemd voor de financiële verzorging van de gerechtigde, nadat deze de in de pensioenregeling omschreven pensioenleeftijd heeft bereikt.

Over/onderweging

Een hoger of lager belang in een beleggingscategorie dan overeenkomt met de normverdeling van het pensioenfonds.

Pensioenfondsenrichtlijn

Een richtlijn van de Europese Commissie (op initiatief van de Nederlandse Eurocommissaris Bolkestein) om ook met betrekking tot het aanvullende pensioenterrein te komen tot een interne markt zonder barrières. Doelstellingen als een vrij kapitaalverkeer en vrije dienstverlening krijgen op voornoemd beleidsterrein hun vertaling. Op grond van deze richtlijn kunnen pensioeninstellingen grensoverschrijdende activiteiten ontplooiën waardoor het mogelijk wordt om Europese pensioenfondsen op te richten die de deelneming organiseren aan de verschillende pensioenregelingen in de diverse lidstaten waar een multinational een lokale vestiging heeft.

Pensioengrondslag

Het bedrag waarover pensioen wordt toegekend. Dit is het voor het pensioen meetellende salaris minus de franchise.

Pensioensparen

Bij een pensioenspaarregeling is de beschikbare premie het uitgangspunt. De premie wordt bijgeschreven op een individuele pensioenspaarrekening. Het rendement op de te beleggen gelden (premies) wordt eveneens op de pensioenspaarrekening geboekt. Het uiteindelijk gevormde pensioenspaarkapitaal is vervolgens beschikbaar voor inkoop van pensioen(en) op basis van individuele wensen van de deelnemer.

Pensioenwet

In de Nederlandse Pensioenwet, wordt beschreven wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van werkgever, werknemer en pensioenuitvoerder in relatie tot pensioen. De wet is op 1 januari 2007 in werking getreden, de wet verving de oudere Pensioen- en spaarfondsenwet (Psw). De Pensioenwet zorgt ervoor dat deelnemers aan een pensioenregeling ervan verzekerd zijn dat deze wordt uitgevoerd en dat zij een bepaalde mate van individuele en financiële zekerheid genieten.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Premiedekkingsgraad

Met de premiedekkingsgraad wordt uitgedrukt of de premie die wordt betaald, voldoende is om nieuwe pensioenopbouw te financieren. Dit is het geval als de premiedekkingsgraad boven de 100% ligt.

Private Equity

Private Equity is een brede term die verwijst naar investeringen in ondernemingen die niet beursgenoteerd zijn. Het verschil zit hem voornamelijk in de manier waarop het geld verzameld is voor een investering, namelijk privaat vermogen in tegenstelling tot publiek vermogen zoals bij beursemissies.

Prudentieel toezicht

Bedrijfseconomisch toezicht dat zich met name richt op de handhaving c.q. waarborging van de financiële soliditeit van het pensioenfonds. Dit type toezicht berust bij De Nederlandsche Bank. Prudentieel toezicht onderscheidt zich van effectentypisch gedragstoezicht dat wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten.

Renteswap

De renteswap wordt in het algemeen gebruikt om renterisico's te beheersen of af te dekken, of om een gewenste rentepositie in te nemen. De meest gebruikte termen voor de renteswap zijn IRS of Interest Rate Swap. De koper van een renteswap koopt een renteswap om zich te beschermen tegen renterisico's. De koper kan zo kiezen om een lopende lening tegen een variabele rente niet om te zetten in een nieuwe lening, maar met de swap het renterisico af te dekken. De koper betaalt dan voor de looptijd van de swap een vast rentepercentage aan de verkoper, die zich weer verplicht de koper het variabele percentage terug te betalen (wat de koper dan gebruikt voor de rentebetaling op zijn originele lening). De hoofdsommen van de leningen worden bij een IRS niet uitgewisseld, die zijn alleen in theorie, in de berekeningen herkenbaar. Er vindt uitsluitend uitwisseling van de rentes plaats.

Rentetermijnstructuur (RTS)

De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale rentetermijnstructuur heeft een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

Reservetekort

De Nederlandsche Bank spreekt van een reservetekort als de middelen ontoereikend zijn om naast de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's, ook nog de vereiste reserve beleggingsrisico's, de reserve voorgenomen pensioenaanpassing en eventuele andere reserves te dekken.

Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Stichting van de Arbeid (STAR)

Overlegorgaan van centrale organisaties van werkgevers en werknemers. Tevens adviesorgaan van het kabinet op sociaal en arbeidsvoorwaardelijk terrein.

Stockpicking

Bij een stock-picking strategie worden aandelen geselecteerd welke aan specifiek vastgestelde criteria's van een belegger voldoen en waardoor deze een rendement verwacht te realiseren dat boven het gemiddelde marktrendement rendeert.

Stop-lossverzekering

Verzekering die ertoe dient om de totale schade in enig jaar als gevolg van overlijden te beperken. Deze bovengrens wordt ook wel prioriteit genoemd.

Swap

Zie renteswap.

Technische Voorziening

De belangrijkste post in de balans van een pensioenfonds is de voorziening pensioenverplichtingen, ook wel Technische Voorziening genoemd. Technische Voorzieningen worden gevormd om alle uit de pensioenregeling voortvloeiende pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Toeslag

Een toeslag is een verhoging van een pensioen of aanspraak op pensioen, gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven toeslagregeling. Een nadere toelichting is opgenomen in het begrip "indexatie".

Total return

Het totaalrendement op beleggingen zijnde de directe en de indirecte beleggingsopbrengsten.

UFR

DNB publiceert op maandbasis de actuele rentetermijnstructuur (RTS) voor de waardering van de verplichtingen van pensioenfondsen. Introductie van de ultimate forward rate (UFR) betekent een aanpassing van het deel van de RTS voorbij het zogenoemde laatste liquide punt (20 jaar). Met de introductie van de UFR voor pensioenfondsen is aansluiting gezocht bij de UFR die vanaf 30 juni 2012 voor verzekeraars geldt. De specificaties van de UFR (laatste liquide punt 20 jaar, convergentieperiode 40 jaar en ultimate forward rate 4,2%) zijn gelijk.

Uitruil

Meestal de omzetting van het pensioenvermogen, bestemd om te zijner tijd te worden gebruikt voor het doen van periodieke uitbetalingen van nabestaandenpensioen, in een hoger of eerder ingaand ouderdomspensioen. Ingevolge de Pensioenwet is ook uitruil van ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen mogelijk.

Valuta termijnaffaires

Dit is een contract voor het afdekken van valutarisico. In dit contract wordt vooraf afgesproken tegen welke prijs en op welke datum de valutapositionen worden verrekend.

Vastrentende waarden

Hypotheek, leningen op schuldbekentis en obligaties.

Voorziening pensioenverplichtingen

Dit is de, met inachtneming van de actuariële grondslagen (rekenrente, kansstelsels en kostenopslagen), vastgestelde balanspost die de gekapitaliseerde waarde (contante waarde) van de opgebouwde pensioenen aangeeft.

Waardeoverdracht

Het overdragen van de contante waarde van de bij (het pensioenuitvoeringsorgaan van) de oude werkgever verkregen premievrije aanspraken aan (het pensioenuitvoeringsorgaan van) de nieuwe werkgever, waarvoor de deelnemer in de nieuwe pensioenregeling extra deelnemersjaren verkrijgt (in eindloonregelingen) dan wel extra pensioenaanspraken krijgt toegekend (in middelloonregelingen).

Zakelijke waarden

Aandelen, converteerbare obligaties en onroerende zaken. Onder onroerende zaken worden verstaan beleggingen in onroerend goed, zoals kantoren, winkels en woningen. Deze kunnen zowel op directe wijze geschieden als op indirecte wijze door belegging in op dat terrein gespecialiseerde al dan niet beursgenoteerde beleggingsfondsen.